

Finans
Kapitalin
Kadın Katliamı

Dosya • sayfa 6

Drama Jinekî ku
Xwe Daye
Ber Agir

Kurdî • rûpel 9

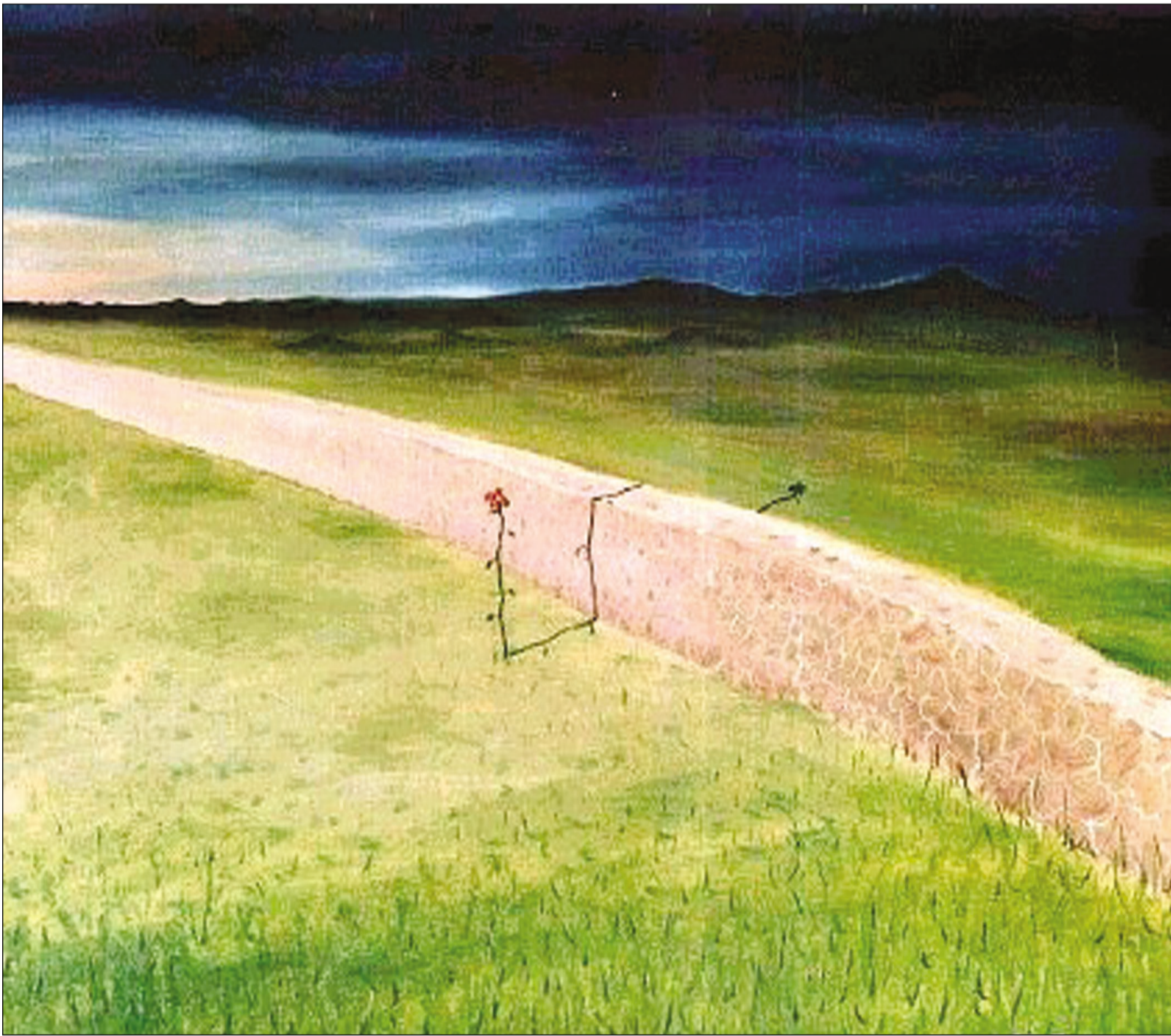

Bir Şehri
Bütünüyle
Terketmek
İmkansızdır

Kültür Sanat • sayfa 13

Ulusal Birliğin Güvencesi Kadındır

Uluslaşmanın Temel Harcı Kadındır

Ulusal birlik sorunu Kürt halkı açısından güncelliğini korumaya devam ediyor. Parçalanmış ülke ve halk gerçekliği küresel emperyalizmin kullanmak için halen medet umduğu zayıf halkalar durumunda. Uluslaşmanın temel harcı olarak görülen kadının rolüne ve bu konuda kadın hareketinin gündemine ilişkin KJB Koordinasyon Üyesi Sayın Sülbüs Peri ile görüştük.

sayfa 3

GENÇLER UMUTLANDIRIYOR

Gösterdiği üstün performansla Türkiye'nin en iyi gençlik meclisi seçilen Diyarbakır Yerel Gündem 21 Gençlik Meclisi'nin başarısını, yaptıkları projelerle Diyarbakır adını bir kez daha kamuoyuna duyuran gençlerin bu ruh birlikteliğini nasıl oluşturduklarını Yerel Gündem 21 Gençlik Meclisi Üyesi Umut Süvari'ye sorduk.

sayfa 7

newaya *sin*

Yeni bir sayıda yine birlikteyiz. Ortadoğu'da silahlar yine susmadı, savaşların yarattığı acılar azalmaktan çok arttı. Ancak, Ortadoğu coğrafyasında büyük bir varoluş ve kimliksel oluşum mücadelesi yürüten Kürt halkı, ortaya çıkardığı yeni değerler ile insanlık açısından önemli süreci başlatmış bulunuyor. Kadın özgürlüğüne dayalı umutlarımızı yitirmeden gelişmeleri sizler için işledik.

Sayfa 3

✓ Dünya Patlamaya Hazır Bomba ... /Gündem sayfa 5

✓ Özgür Kürdistan Ulusal ... /Perspektif sayfa 8

✓ Dans Pirsgirêkan Zelaltir ... /Kurdî-II rûpel 10

✓ Doğru Bir Tarih Bilinci ... /Kültür-Sanat sayfa 14

✓ Dünyayı Ele Geçiren Kriz ... /Ekoloji sayfa 16

✓ Paranoid Kişilik Bozuklukları /Sağlık sayfa 17

✓ Atma Recep Atma ... /Cadı Kazanı sayfa 18

Mucize Gibi Su Terapileri

Suyun nimetleri saymakla bitmez. Yaşam kaynağımız su pek çok hastalığa da birebir. Yaptığınız birkaç basit uygulamayla hastalık ve ağrılarınızı geçirebilirsiniz. Her sorunun bir su yöntemi var. İşte onlar...

Soğuk algınlığı başlangıcında: Kovayı 33 derece sıcaklıkta suyla doldurun. Bacaklarınızı dizlerinize kadar içine daldırın. 15-20 dakika 39 derecede, daha sonra 42 derecede tutun. Daha sonra kurulayın ve 15-30 dakika kadar yatakta dinlenin. Bu süreci soğukalgınlığı belirtileri kaybolana dek her akşam aksatmadan uygulayın.

Regl sancısı için: Sekiz kez katladığınız bir keten bezi kaynar suya koyun. Daha sonra üzerine bir havlu sarın ve sıkın. Sonra bu havlu yumağını karnınıza koyun. Üzerine yün bir bezi iyice sarın. Böyle kalabildiğiniz sürece kalın. Bu işlem

karın kramplarına ve ağrılara da iyi.

Uyku bozukluğu için ıslak çorap terapisi: Bunun için dizin bir karış altında biten bir çift keten çoraba ihtiyacınız olacak. Bir çift de yünlü çoraba. Önce ketenli çoraplarınızı soğuk suya daldırın. İyice sıkın ve sıcak ayaklarınızın üzerine giyin. Üzerine yünlü çorabınızı geçirin. Islak çoraplarla mümkün olduğunca kalın.

kadar iyi unutmayın.

Önce 5 dakika kollarınızı tamamen sıcak kovaya sokun. Sonra 10-20 saniye soğuk suya daldırın. Bu işlemi baştan sona bir kez daha tekrarlayın. Suyu kollarınızdan akıtın ama kurulamayın. Şimdi olduğunuz yerde hafif koşu yapın. Tekrar ısınana kadar hareket edin.

Baş ağrısı için: Ağrınızı gidermek için

Düşük tansiyon için: İki kovaya ihtiyacınız olacak. Birini 36-38 derece arasında suyla, diğeri ni mümkün olduğu kadar soğuk suyla doldurun, su ne kadar soğuk olursa o

yüzünüze soğuk bir duş yapmak hem yan etkisiz hem de oldukça etkili. Duş başlığını öyle bir ayarlayın ki, bolca su gelsin. Soğuk suyu önce alnınızdan sonra yüzünüzün sol tarafından akıtın. Aşağı yukarı hareketlerle sağa ve sola doğru işlemi devam ettirin. Son olarak soğuk suyla yüzünüzde 3 kez dairesel hareket yapın. Bu işlem migrene de iyi gelir.

Sırt ağrınız için: Küvetin içine koyacağınız bir tabureye dik biçimde oturun ve duşu açın. Suyu sırtınıza gelecek biçimde ayarlayın.

Sıcaklık önceleri 33 derece olabilir. Sonra yavaş yavaş artırın. 42 dereceye kadar çıkabilirsiniz. Süre, 5-10 dakika olmalı. Daha sonra kurulanın ve yarım saat yatakta dinlenin. Bacaklarınızın altına yastıktan bir yükselti koyarsanız daha iyi olur.

Sinirliyseniz çözümü var: Küveti sıcak suyla doldurup girin. Suyun içine damlatacağınız birkaç damla lavanta esansı iyi gevşemenizi sağlayacak. Ilık suyla bir kez daha duş alın ve kurulanıp en az 20 dakika karanlık bir odada uzanın.

forum.shiftdelete.net

Uzmanlar Kene Kabusunun Nedenini Buldu

Kene sokması yüzünden 22 kişi hayatını kaybetti. Türkiye'de tehdit devam ediyor. Avrupalı bilimadamları ise iklim değişikliği yüzünden Avrupa'da böcekler ve kemirgenlerden geçen hastalıklarda

artış olabileceği uyarısında bulundu ve önlem alınmasını istedi.

Avrupa Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi'nin Stockholm'de düzenlediği ve sivrisinek, sığırsineği, kene ve kemirgenlerle yayılan vektörel hastalıkların konu edildiği

konferansa katılan 23 Avrupalı bilim adamından Renaud Lancelot, "Bu hastalıklar iklim değişikliğiyle yakından bağlantılı, bu riskle mücadele etmek için önlemler alınması gerekiyor", dedi.

Merkezin Başkanı Zsuzsanna Jakab bildirisinde, iklim ve çevre değişikliklerinin Avrupa'da vektörel hastalıkların risklerini değişikliğe uğratacağını söyleyerek, "yakında, daha önce hiç görülmeyen bölgelerde, kene kaynaklı ensefalit hastalığı veya chikungunya hastalığı virüsünün artışına tanık olmak zorunda kalacaklarını" kaydetti.

Gençbilim.com

Kalbi Geliştiren Gen Bulundu

Japon bilim adamları, sağlıklı bir kalbin gelişmesinde önemli rol oynayan bir proteini belirlediklerini açıkladılar.

Sonuçları Nature Dergisinde yayınlanan araştırmada uzmanlar, IGFBP-4 proteinini saptayarak, kalpleri yeni oluşmuş kurbağa yavrularından bu proteini aldılar.

Japonya'daki Chiba Tıp Fakültesi'nden Issei Komuro, "molekül etkisiz duruma getirildikten (alındıktan) sonra, kalplerin giderek küçüldüğünü ve sonunda yokolduğunu" söyledi.

IGFBP-4'ün, sağlıklı bir kalbin gelişiminde hayati rol oynadığını belirlediklerini belirten Komuro, "bu molekül, kalp hastalıkları geçiren insanlarda, kalplerin yenilenmesi için kulla-

nabilmeyi umduklarını' kaydetti.

Komuro, karaciğerin salgıladığı bu proteinin, kalp oluşuktan sonra, yani embriyonun gelişiminin ortalarında kalbin gelişimini desteklediğini, "bu molekülün kalbin gelişimi için gerekli olduğunu" söyledi.

Haber Merkezi

Sağlıklı Uyanmanın Yolları

Yatmadan önce perdeleri veya panjurları yarım açık duruma getirin. Böylece sabahın erken saatlerinden itibaren güneş ışınları odanızı dolduracak ve bu doğal ışınlar beyninize sinyal göndererek melatonin ve adrenal hormonlarının salgısını tetikleyecek.

• Bu sayede alarmınız çalmaya başladığında, fiziksel olarak zaten kalkmaya hazır ve yarı dinç bir halde olacaksınız. Tabii ki erken yatarsanız bu süreci çok daha sağlıklı bir hale sokabilirsiniz.

• Saatinizin alarmını, kalkmanız gereken süreden 15 dakika daha erkene kurmanın yararları gerçekten büyük. Bu sayede hızla yataktan kalkıp, evden çıkmanız için ayırmış olduğunuz minimum süreyi bir telaş içerisinde geçirmek zorunda kalmazsınız.

• Yataktan daha rahat ve sakin hareketlerle kalkar, güne daha huzurlu bir başlangıç yapabilirsiniz. Yataktan uyanık halde geçireceğiniz bir-

kaç fazladan dakika sayesinde, hem fiziksel hem de ruhsal olarak kendinizi yeni başlayan güne daha iyi adapte edeceksiniz.

• Genelde filmlerde gördüğümüz bir sahne vardır. Pencere önünde yukarıya doğru girerek güneşe ulaşmaya çalışmak...

• Her ne kadar meşhur bir film klasiği de olsa, bu hareketin yararı çok büyüktür. Sadece 15 saniyenizi harcayarak açık pencere önünde kollarınızı yukarıya kaldırarak gerinin.

• Ayak parmaklarınızı ve dirseklerinizi açıp kapayarak vücudunuzdaki kan dolaşımını hızlandırın. Hem temiz ve taze havayı solumunuz olacak, hem de güne fiziksel olarak çok iyi bir başlangıç yapmış olacaksınız.

• Günlük olarak alacağınız vitaminler gerçekten işe yarar. Vitamin tabletlerinizi, uyanınca görebileceğiniz bir yere, mesela komodin üstüne koyarsanız, unutma şansınızı çok daha aza indirmiş olur.

• Gerçekten rahat bir sabah geçirmek isti-

yorsanız, çok basit kararları bile geceden almalsınız. Ne giyeceğiniz, kahvaltıda ne yiyeceğiniz, işe hangi araçla ve hangi yoldan gideceğiniz gibi kararları akşamdan almak, sabah sizi stresten daha uzak yapacaktır.

• Buna ilave olarak, sabah ritüeli takıntınızdan vazgeçin. Her sabah kahvaltınızı evde yapmak zorunda değilsiniz, nadiren de olsa yapacağınız ufak değişiklikler, sıkıcı sabah ritüellerine renk katabilir.

• Gerçekten alabileceğiniz en iyi kahveyi satın alın. Taze çekirdekli olanlar listenin başında olabilir. Zaman ayarlı kahve makinelerinden kullanırsanız, sabah ayarlayacağınız saatte nefis bir taze kahve kokusu ile uyanabilirsiniz.

• Kulağa hoş geliyor değil mi? Güçlü kahve kokusu sizi yataktan bir an önce kalkmaya zorlayacak ve kendinize getirecektir. Eğer ki gün içerisinde kesinlikle kahve içeceksiniz, bunu yapmanın en iyi zamanı sabah saatleridir.

• Ağzımızın gece boyunca yaklaşık 300 bakteriye ev sahipliği yaptığını biliyor musunuz? Sabah oluşan kötü kokudan kurtulmak, güne güzel bir başlangıç yapmak için iyi adımlardan

bir tanesidir. Dişlerinizi fırçalarken 1 dakikanızı dilinize ayırın ve yavaşça dilinizi fırçalayın.

• Sabahları tüketeceğiniz çok az miktardaki şeker yararlı olabilir. Virjinya Üniversitesi uzmanlarının yaptığı bir araştırmaya göre, kahvaltıda az miktar şeker alanların hafızalarının, almayanlara oranla daha güçlü olduğu ortaya kondu. Miktarı abartmayın, küçük bir çay kaşığı kadar şeker almanız yeterli.

• Mutfağımıza büyük bir takvim koyun. Dün geceden, bugün için yazmış olduğunuz aktiviteleri ve yapılacak işleri, kahvenizi yudumlarken okuyun. Bu hem sizi stresten kurtaracak, hem de kapıdan daha rahat ve huzurlu çıkmanızı sağlayacaktır.

• Sabahları evde bulunan sevdiğinizizi öpün. Bu, evin güzel bir köpeği veya şirin kedisi de olabilir. Ünlü terapi uzmanlarına göre sevgi ve aşkın paylaşımı sayesinde, stres ve ona bağlı sıkıntılar hafifliyor, zihne sakinlik ve huzur geliyor. Böylece güne çok daha iyi başlamış oluyorsunuz.

Haber Merkezi

newaya *Şin*

Kürt halkı KCK Önderliğinin içinde bulunduğu İmralı sisteminin değişmesi ve Sayın Öcalan'ın özgürlüğünü hedefleyen Êdî Bes e Hamlesinin II. Aşaması; Kürt halkının tepkilerini her alanda, savaş karşı, barış ve demokrasi taleplerini ifade etmesi temelinde devam ediyor. Uluslararası güçlerin Kürt sorununa yaklaşımlarında inkara, teslim almaya, parçalamaya dönük politikalarında değişen bir durum yok. Bu politikalar karşısında Kürt halkının en çok ihtiyaç duyduğu ulusal birlik konusunda Kürt kadınının oynadığı rol ve Kürt kadınlarının örgütlü güçlerinin sorun hakkındaki düşüncelerine KJB'nin (Koma Jina Bilind) yaptığı değerlendirmeler temelinde yer verdik. Son siyasal gelişmeler temelinde ele alınan haberimizi ilgiyle okuyacağınızı düşünüyoruz.

DTP Kadın Meclisi, Türkiye'de geliştirilen tüm anti-demokratik politikalar karşısında siyasal ve toplumsal alanda mücadele veriyor. DTP Kadın Meclisi Kurultayını 18 Mayıs 2008'de onbin kadının katılımıyla Ankarada gerçekleştirdi. Kadın hareketinde önemli bir siyasal mücadele örneği olan DTP Kadın Meclisinin Türkiye'nin içinde bulunduğu durum ve Kadın Meclisi olarak oynadıkları rol üzerine dönem sözcüsü Sayın Besime Konca ile görüştük.

Dünyadaki tüm siyasal, sosyal gelişmelere damgasını vuran kapital finansın dünyaya hakim olma stratejisi korkunç boyutlara vuran silahlanma durumunu yaratıyor. Dünya coğrafyasında varlığını çatışmalı ortamların sürekliliğine borçlu olan sermaye çevrelerinin bu politikaları, giderek artan silahlanma durumunu ortaya çıkarıyor. Dünya halklarını büyük tehlikelerle karşı karşıya bırakan bu duruma ilişkin olarak hazırlanan dosyayı dünya gündeminde okuyabilirsiniz.

Picasso'nun faşizmi anlatan resim tablosunu beğenen subaylar; "çok güzel bir resim, bunu siz mi yaptınız?" sorusuna karşılık; Picasso "hayır bunları siz yaptınız, bunlar sizin eseriniz, ben sadece resmettim" cevabıyla karşılık vermiş. Bu sayımızda 'Kapital Finansın Kadın Katliamı' başlığıyla hazırlanan dosyanın birinci bölümünü sizlere sunarken yaratılan kadın katliamını gözler önüne sermeyi amaçladık.

Diyarbakır Yerel Gündem 21 Gençlik Meclisi gösterdiği üstün performansla Türkiye'de 2008 yılının en iyi gençlik meclisi seçildi. Meclisin aktivitelerini, "Genç Adımlarla Demokrasiye" projesinin içeriğini yansıtan haberimizi Yeni Kuşak sayfasında büyük bir beğeniyle okuyacağınızı umuyoruz.

Kültür Sanat sayfasında Hasret Birsal'in Remziye Aslan'ın 'Göç Öyküleri' adlı son kitabı çerçevesinde edebiyat üzerine yaptığı söyleşiyle ilgiyle okuyacağınızı düşünüyoruz.

Dünyanın karşı karşıya olduğu açlık sorunu, gıda krizinin gerçek sebepleri, hatalı siyaseti, iktisadi ve sosyal politikalar ve alınması gereken tedbirleri içeren yazıları kaçırmamanızı tavsiye ederiz.

Yeşim Ekici'nin 'Yitirdiklerimiz' başlıklı yazısı, yaşamın çarpıcı bir anlatımıdır. Yitirdiklerimiz bizi bir kez daha düşünmeye zorluyor.

Barışa dayalı umut ve çabalarımızın her zaman canlı olması dileğiyle hoşçakalın.

Uluslaşmanın Temel Harcı Kadındır

'Kadın birliği gelişmediği müddetçe tüm Kürtler arasında demokratik ulusal birlik de gelişmez', demek doğru olmaz. Ancak çok zorlu ve demokratik bir tarzda gelişmez.

Ulusal birlik sorunu Kürt halkı açısından güncelliğini korumaya devam ediyor. Parçalanmış ülke ve halk gerçekliği küresel emperyalizmin kullanmak için halen medet umduğu zayıf halkalar durumunda. Ancak bir taraftan da Kürtleri birbirine karşı kırdırma politikalarının açtığı yaralar Kürt halkının belleğindeki yerini tekrarlanmak istenmeyen bir trajedi olarak korumakta. Kürt halkı acılı olan bu ortak geçmişini unutmamış gibi, Kürtleri birbirine karşı kırdırmanın herhangi bir gücün yanında yer almayacağını, hatta ona karşı duracağını da oldukça net bir tutumla göstermekte. Kürt halkı ulusal bilinç deneyimi ve birlik sürecini derinlemesine yaşamaktadır. Emperyalist güçlerin beklentileri ne olursa olsun, Kürt halkı önüne geçilemez bir ulusal birlik sürecine girmiş bulunmakta. Uluslaşmanın temel harcı olarak görülen kadının rolüne ve bu konuda kadın hareketinin gündemine ilişkin KJB Koordinasyon Üyesi Sayın Sülbüs Peri ile görüştük.

• Kürt Özgürlük Hareketinin ulusal birlik stratejisi ve siyaseti nasıl tanımlanabilir?

Hareketimizin otuz beş yıllık mücadelesi içerisinde gelişen kadın hareketi, aynı zamanda Kürt toplumunun demokratik bir öze ve topluma dönüşmesinde önemli bir rolü oynamıştır. Bu süreç halen devam etmektedir. Ulusallığın korunmasında ve geliştirilmesinde kadın gerçekliği belirleyicidir. Dilin, kültürün korunmasında ve bunun geliştirilmesinde kadınların zaten önemli işlevleri ve görevleri bulunmaktadır. Hatta görev ve işlevlerin ötesinde kadınlar zaten bunun taşıyıcıları konumundadır. Bu nedenle kadın etrafında ulusal birliğin geliştirilmesi kadınların dayanışmasıyla çok daha sağlam temellere oturarak gelişecektir. Erkeğin bakış açısı ve iktidar anlayışıyla oluşturulacak bir ulusal birliğin geliştirilmesi çok mümkün değildir. Kadının iktidar bakış açısından uzak bir tarzda ulusal birliği geliştirmesi çok daha köklü olacaktır.

• KJB, ulusal birliğin sağlanmasında kadınlara nasıl bir rol biçiyor?

Mücadelenin gelişiminden bu yana Kürt kadınlarının kendisini her parçada örgütlemesi aslında başlı başına Kürt kadınlarının ulusal birliğin geliştirilmesinde önemli bir rol oynamıştır. Yani ulusal birlik; "hadi hemen bir araya gelelim, formüllere dökelim. Dört parçadaki kadın hareketleri bir araya gelsin ve bir birlik oluştursunlar" şeklinde gelişebilecek bir olgu değildir. Otuz beş yıllık bir mücadeleyle birlikte zaten Kürt kadınları her parçada örgütlenerek ulusal birliğin geliştirilmesinde çok önemli bir zemin oluşturmuş durumdadır. Yani şu anda ulusal birlik konusunda kadınlar arasında ve öncülüğünde gelişen bir süreç vardır zaten. Her parçadaki kadın örgütlenmelerinin oluşturulması, ulusal soruna, kültürüne, diline sahip çıkması, bunun için çok radikal mücadele yürütmesi, yine erkek egemen zihniyete karşı mücadeleyi çok derinlere indirmesi, bunun yol ve yöntemlerini ortaya çıkartması zaten başlı başına ulusal birliğin sağlanmasında, geliştirilmesinde bir rol oynamıştır.

Bundan sonra her parçada Kürt kadın hareketinin örgütlülüğünün oluşturulması, mücadeleyi geliştirmesi tek başına yeterli midir? Mutlaka yetersizdir. Bütün

bu parçalardaki örgütlülüğü bir araya getirme noktasında Kürt Kadın Hareketi olarak pratikte yürüttüğümüz çalışmalar var. Mesela geçmişte de kadınların kendi sahalarda yürüttükleri mücadeleleri ve deneyimleri diğer sahalara aktarma ve bunların arasında bir bütünsellik oluşturma noktasında sürekli bir ilişki ağı var. Bu ilişki ağı devam ediyor. Bununda ortaya çıkardığı ve daha fazla mücadeleye salt kendi parçasından değil de Kürdistan'da yaşanan tüm sorunlara karşı duyarlı olma, çözüm oluşturma noktasında da bir gelişim yaratmıştır. Kürt kadınlarının önemli bir kısmı tüm parçalarda bir araya gelerek, kendi sorunlarını tartışmaları önemliydi. Bunlar geçmişte de yapıldı. Fakat artık bunun için bir araya gelip bir strateji belirlemesine ihtiyaç var.

Yani demokratik ulusal birliğin geliştirilmesinde bir strateji belirlemeye ihtiyaç var. Bunun için çeşitli girişimlerimiz var. Ulusal konferans çağrılarımız oldu. Şu anda pratik olarak yapmaya çalıştığımız şey, Kürdistan'ın dört parçasında bulunan tüm kadın örgütlerimizin sivil toplum örgütleri anlamında hepsinin bir araya gelmesi ve demokratik ulusal birliğin geliştirilmesi için bir yol haritası çizilmesi noktasında girişimlerimiz var. Bunun için geçen yıl KNK bünyesinde ulusal bir konferans yapıldı. Çok yetersiz de olsa başlangıç itibariyle önemliydi. Her parçadaki kadınların mücadele içindeki yaşanan sorunları daha iyi tanıma ve çözümünü noktasında diğer parçaya katkı sunmaları açısından önemliydi. O açıdan bu tür çalışmalarımız sonuçlanmadığı için bir şey belirtmek istemiyoruz.

• Bundan sonra pratik olarak nasıl bir yol haritası izlemeyi düşünüyorsunuz?

Güney Kürdistan'daki halkımız belki de bu yıl bütün yıllardan daha fazla özgürlük mücadelesi ekseninde Önderlik etrafında birleşmiştir. Güney Kürdistan halkımız üzerine, oradaki yerel hükümet üzerine geliştirilen tüm politikaları da boşa çıkartacak, bir taraftan tabandan doğru ulusal birliğin gelişmesine yönelik önemli bir yakınlaşma, bütünlüşme, destek bulunmaktadır. Bu süreç şunu açığa çıkardı: Çeşitli güçlerin, devletlerin yerel hükümeti çembere alarak Kürt Özgürlük Mücadelesinden uzaklaştırma, hatta karşılaştırma, savaşır pozisyonuna getirme noktasındaki çabaları halk tabanında boşa çıkarılmıştır. Tüm bu etkenlerin varlığına rağmen Güney halkımız olumlu bir pozisyon yaratmıştır. Bu açıdan zorlayıcı, engelleyici yaklaşımlar var. Bunlar bir mücadele sorunu. Önemli olan halkımızın buna bir duyarlılık göstermesidir.

Sonbahardaki Oramar eylemi öncesi ve sonrası Türk devletinin Güney Kürdistan'a, Zap alanına giriş yapmak istedi. Ancak Amedi'ye'de halk tankları durdu. Bu şunu gösteriyor. "Siz her ne kadar devletler düzeyinde Kürt halkının birliğini bozmaya çalışsanız da halk olarak bunu kabul etmeyeceğiz." Bu çok önemli bir tavırdır. Şöyle bir şey söylemek henüz erken olur: "Güney Kürdistan'da bulunan yerel güçlerin ulusal birliğe katılmak istemiyorlar, ancak buna karşı olma gibi bir durumları da söz konusu değildir" gibi bir ifadeden ziyade oluşmaması için çeşitli güçlerin engelleri, zorlamaları var. Fakat halkın bunu kırmaya dönük yaklaşımları vardır.

• Güney Kürdistan üzerinde uluslararası boyutta oynanan oyunlar

gözönünde bulundurulduğunda ulusal birlik önünde ne tür engeller görüyorsunuz? Kürt kadınları bunun neresinde?

Güney Kürdistan'da Kürt kadınlarının özgürlük mücadelesi biraz yeni yeni tanım bulmakta ve gelişmekte. Daha öncesinden burada bulunan yerel güçlerin bir nevi parti kolları gibi oluşan kadın örgütleri vardı. Ancak erkek zihniyeti karşısında çok radikal bir mücadeleyi oluşturacak bir örgütlenmeden ziyade, var olan gerçekliğe hizmet eden örgütlülükler tarzındaydı. Oysa Güney Kürdistan açısından kadınların ulusal mücadeleye katılmaları hep çok aktif ve radikal olmuştur. Bu noktada kendisini Kürt halkına karşı geliştirilen her türlü baskı karşısında geride tutan, sorumlu görmeyen bir pozisyonunda olmamıştır. Kadınların geçmiş tarihimizden bugüne kadar çeşitli isyanlarda ve en son Saddam rejimine karşı radikal duruşları olmuştur. Fakat bütün bunları kendi rengiyle bir örgütlülüğe dönüştürmede yetersizlikleri olduğu söylenebilir. Hala o renge bürünme biçimi çok belirgin ortaya çıkmamıştır. Son yıllarda kadın öncülüğünde gelişen sivil örgütlenmeler var. Bunlar önemli. Sivil örgütlenmelerin kadın öncülüğünde gelişen arayışları var. Birebir Özgürlük Hareketimizle paralel gelişen kadın hareketimizle bir kıyaslama içerisinde baktığımızda Güney Kürdistan'daki kadın örgütlülüğümüz hala yetersizdir. Fakat şöyle bir avantaj da var: Biraz önce Güney Kürdistan halkımız açısından belirttiğimiz pozisyon tüm kadınlar açısından geçerlidir. Yani kadınlar öncülüğünde demokratik ulusal birliğin geliştirilmesi benimsenmekte, kabul edilmekte, fakat bunun geliştirilmesi ve ortak stratejilerin belirlenmesinde yöntem farklılıkları var. Farklıklar olabiliyor, çikabiliyor. Fakat diğer biçimiyle Güneydeki Kürt kadınlarının da demokratik ulusal birliğin geliştirilmesinde, yani Kürtlerin kendi arasında herhangi bir çatışmanın olmaması için daha fazla duyarlı, sorumlu yaklaşımları bulunmaktadır. Bu önemlidir.

• Kürt halkının ulusal birliği Kürt kadınlarının ulusal birliğinden geçer diyebilir miyiz?

'Kadın birliği gelişmediği müddetçe tüm Kürtler arasında demokratik ulusal birlik de gelişmez', demek doğru olmaz. Ancak çok zorlu ve demokratik bir tarzda gelişmez. Erkek egemen zihniyette demokrasiye zaten yer yoktur. Ya da demokrasiyi kendi çıkarları temelinde, erkek zihniyetinin iktidarına dokunmayacak bir tarzda geliştirme yaklaşımı var. Oysa kadının demokrasiyi algılayışı eşitlik ve adalet olgusuna dayanarak gelişmektedir. O açıdan kadın öncülüğünde gelişecek bir ulusal demokratik birlik çok daha güçlü olacaktır. Kadınların bunları kendi arasında sağlaması, aynı zamanda erkeğin ulusal birliği geliştirilmesindeki iktidarcı, demokratik özden uzak yaklaşımlara karşı da bir mücadeleyi ortaya çıkaracaktır. Bu açıdan tabii ki Kürt kadınlarının kendi arasında ulusal birliği yaratması, bunun için mücadele vermesi, genel olarak Kürtler içerisinde de bir demokratik ulusal birliğin gelişmesine ön ayak olacaktır. Kürt Kadın Hareketi de bunun bilinciyle çalışmasını yürütmektedir. Ve bunun daha da gelişeceğine inanıyoruz.

Rojda Deniz

Kadına dair

İki Çocuklu Ananın Özgürlük Arayışı

Kürdistan devrimi büyük acılar ve güzellikleri iç içe geçirerek gerçekleşiyor. Nice kadın yoldaşları kaybettik, kaybediyoruz. Ama bir anayı kaybetmek daha acı geliyor. Acı geldiği kadar, Kürt kadınlarının nelere, nasıl direndiğini görüyoruz. Nelere karşı, nasıl mücadele ettiğini de öğreniyoruz.

Nalin Şırnak; iki çocuklu bir anne. Eşi de savaşta şehit düşmüş. Botan'ın Kürt direniş ruhuyla büyümüş bir kadın. Botan'ın sürgün edilen halk kervanında, yollara düşüp ülke hasretiyle yanarken iki çocuğu oluyor. Çocuk yaşlarda aşiret geleneklerine göre kuzeni ile evlendiriliyor. Eşi zaten mücadele içerisinde. Sürgün yollara düşseler de milislik görevini sürdürüyor. Küçük oğlu, daha üç aylıktır eşi şehit düştüğünde. Nalin ve iki çocuğu yalnız kalıyor. Sürgün memleketinde çocuklarını büyütecek. Memleket hasretine bir de eşinin hasreti ekleniyor. Çocuklarını, babalarının davalarna layık büyütmek istiyor. Ne yazık ki istemini hayata geçirme fırsatı verilmiyor. Sürgünde de hayalleri kursağında kalıyor. Şimdi onu başka bir gerçeklik bekliyor. O bundan habersiz, kendi deyişimiyle aklına bile getirmiyor. Dul bir kadın nasıl tek başına kalabilir? Hem de iki çocuk sahibi, ele de gelin gidemez. Gelin dul da olsa ailenin gelini, malı, mülküdür. Artık büyüklerin bu işe çözüm bulmaları gerekiyor.

Töreler ne güne duruyor? Tabii ki töreler uygulanacak. Gelin aileye ait olduğu için, hele bir de çocuk da varsa, aile içinde eşinin kardeşi ile yani kayını ile evlenecek. Böylelikle hem çocukları öksüz büyüyecekler, sahipsiz kalmayacaklar, hem de gelinin namusu korunmuş olacak.

İşte Nalin bu gerçek ile yüzleştiğinde inanmak istemiyor, inanmıyor. Eşinin kardeşi onun da kardeşi. Nasıl evlenebilir? Bir de bu kadar düşmana karşı duran, direnen bir halkın insanıyken... 93'lerde başlayan köy boşaltmaları ile sürgün yollara düşüyorlar. Düşman karşısında bu kadar direneceksin, töre adına ise bu kadar gericiği kadına reva görüp uygulayacaksınız.

Nalin, yaşadığı bu iki gerçeklik karşısında tereddütler yaşasa da, çok zorlansa da bir karar vermek zorunda kalıyor. Kararı gericilikten yana olmayacak, o kesindir. Fakat iki çocuk var. Her ikisi de daha küçük. Ne yapmalı, nasıl bir çözüm bulmalı? Bulacağı çözüm onurlu olmalı. Hayat arkadaşının davasına, inandıklarına, amaçlarına ters düşmemeli. Karar vermek çok zor. Fakat bir yandan töre, namusu koruma adına dayatılan çirkin gerçeklik, diğer yandan ise ne olursa olsun her şeyi göze alarak onurlu yaşamı tercih eden kavganın omzuna yüklediği görevler vardır artık.

Nalin, birçok Kürt kadını gibi yüreğine iki yavrusunun acısını da ekleyerek, gerillaya katılmaya karar veriyor. Töre adına dayatılan gericiğe karşı mücadele etmekten başka çaresi yoktur. Sürgün ellerde, bir kampta hapis iken iki çocuğuna tek başına bakması da mümkün değil. Buna zaten izin verilmiyor. Karar veriyor ve çıkıyor özgürlük dağlarına... Daha sonra birçok defa arkadaşlarının dayatması ile tekrardan dönüp çocuklarına bakması isteniyorsa da kabul etmiyor. 2003'te arkadaşlarının yeniden dayatmaları tekrarlanınca bir girişimde bulunuyor. Gidiyor çocuklarının yanına. Çocukları artık büyümüş. Fakat gerici zihniyet, töre adına yine karşına çıkıyor. "Çocuklarının anası olacaksın, dediğimizi yapacaksın" deniliyor. Bunun üzerine tekrardan özgürlük dağlarının yolcusu oluyor.

Nalin, şehit düşene kadar da bu gericilik karşısında büyük bir öfke ve kin besledi. Çocuklarının da aynı akıbeti yaşamaması için mücadelesini sürdürdü. Kendi şahsında, Kürt kadınlarına töre adına dayatılanların kabul edilemeyeceğini anlattı. İstediyi.

İnsanlık tarihinde de çokça yaşanmış hikayelerden biridir diyebilirsiniz belki. Evet, kadınlar özgürlük için birçok zorluğu göğüslemişlerdir. Ve bunun bedeli ise her zaman ağır olmuştur. Kürt olarak kabul edilmiyorsun, kadın olarak iraden tanınmıyor, yaşamın hakkında zaten karar veremiyorsun. Dayatılan iki gerici yaklaşım karşısında, Botan gibi direnişin olduğu kadar, feodalizmin de olduğu bir yerde çıkış yapmak, 'kadın olarak yaşamım hakkında karar veriyorum' diyebilmek, başlı başına büyük bir özgürlük ruhu, cesaret ve kararlılığı gerektiriyor. İşte Nalin, bu büyük ruhu göstererek yüreğinde iki çocuğunun hasretiyle özgürlükten başka bir yaşamı kabul etmeyeceğini gösterdi. Çok anlatmaya gerek yok sanırım. Nalin'in hikayesinde inanıyorum birçok insan, Kürt kadınlarının nasıl bir mücadele verdiğini, özgürlüğü hangi bedellerle ördüklerini göreceklerdir. Çünkü özgürlük güzel söylenen sözlerde değil, yaşam içinde, anı anına iradeli kişiliklerin yaratılmasıyla gerçekleşiyor. Evet, Kürt kadınları özgürleşiyor. Özgürleştikçe güzelleşiyor, kendi kadın tarihlerini yazıyorlar.

“Politik Alanda Kazanmayı Bilmeden Hiçbir Kazanım Kalıcı Olamaz”

“Kadın Meclisi olarak Türkiye'nin demokratikleşmesi konusundaki uzatmalara 'Hayır!', Kürt sorununun işbirlikçi çözümüne 'Hayır!', halkların gerçek temsilcileriyle buluşması için ideolojik, örgütsel, eylemsel mücadeleye 'Evet!' diyeceğiz.”

DTP Kadın Meclisi siyasi alanda mücadele veriyor. Bugüne kadarki çalışmaların başarı düzeyini, 18 Mayıs 2008'de, onbin kadının katılımıyla Ankara'da gerçekleştirilen DTP Kadın Meclisi Kurultayında görebiliriz. 600 delege oy kullandı, 24 kişilik merkezi kadın meclisini seçti. Ancak parti meclisi üyeleri ve illerde kurulan kadın meclislerinin sözcüleri, seçilen meclisin doğal üyeleri olarak kabul ediliyor.

DTP Kadın Meclisi Sözcüsü Besime Konca gazetemize; Türkiye'nin içinde bulunduğu siyasal durum, AKP politikaları, Kürt Sorununa yaklaşım ve önümüzdeki dönem hedefleri hakkında açıklamalarda bulundu.

Sayın Konca; Türkiye'de dayatılan politikaların yıllardır Kürt halkına, Türkiye halklarına; “bu krizli faşist sisteme evet deyin ve alışın” mantığıyla dayatılmak istendiğini ileri sürdü. Kürt sorunun çözümsüzlüğü konusunda yek vücut olan devletin açık veya gizli erkleri günümüz itibarıyla ciddi bir kapışma içinde olduklarını belirten Konca; ‘körebe oynayıp birbirini sobeleyip duruyorlar. Bunun öncülüğünü AKP yapıyor. 22 Temmuz seçimleri sonucu megalomanlaşan AKP'nin ordu ile gizli kalmayan Çankaya görüşmesi, bugünkü sonunu hazırlamış oldu. Siyaset-ordu izdivacından ölü bir AKP'nin doğacağı aşikar. Erken genel ve yerel seçimler tartışmasıyla, yine ara seçimler formilasyonuyla kendilerini kurtarmaya çalışıyorlar. Bu planlarını da Kürt ve Türk halkı boş çıkaracaktır’ dedi. Başlatılan Êdî Bes e hamlesiyle bir kez daha Kürtlerin artık eski Kürt ya da kendilerinin tanımlamak istedikleri Kürt olmadığının anlaşıldığını, bu gerçeği Kürt halkını kendi uluslararası çıkarlarına kurban etmek isteyen bütün uluslararası güçlerin de gördüğünü ifade eden Konca, kadın meclisi olarak Türkiye'nin demokratikleşmemesi konusundaki uzatmaları, Kürt sorununun işbirlikçi çözümünü kabul etmeyeceklerini, halkların gerçek temsilcileriyle buluşması için ideolojik, örgütsel, eylemsel mücadeleye “Evet” diyeceklerini söyledi.

Kadın Hareketi DTP Kadın Meclisi Sözcüsü Konca; başta Kürt sorunu olmak üzere Türkiye'deki temel sorunların çözümünün demokratik özerklik sistemi olduğunu ifade etti. Demokratik Özerklik

projesini toplumun bütün yapılarıyla daha fazla tartışacaklarını da kaydeden Sayın Konca, bugüne kadar Kürtlerin ne istediğine, DTP'nin neden bir Türkiye partisi olmadıklarına, DTP'nin ekonomik, siyasal, kültürel projelerinin olmadığı eleştirilerine kulaklarını kapattıklarını söyledi. Konca; “Türkiye'nin demokratikleşmesine katkı sunun” diyenler demokratik çözüm projemizi ağızlarına bile almak istemiyorlar. Bugün Türkiye'nin en üst yapısından en alt yapısına kadar kriz kaos yaşamayan kurumu kalmamışken, DTP olarak sergilediğimiz güçlü siyasal, örgütsel duruşu hazmedemeyerek son günlerde bu krizi medya aracılığıyla DTP'nin gündemine de taşımak istiyorlar. Yine Kürtlerin iradesini temsil edenleri ekarte çabalarına giren Kürt sorununa işbirlikçi çözüm arayışları bitmemiştir. Bu politikalar karşısında kadınlar olarak ayakta olacağız”, dedi.

“Politik Alanda Kazanmayı Bilmeden Hiçbir Kazanım Kalıcı Olamaz” şiarıyla DTP Kadın Meclisi olarak yaptıkları konferansa ilişkin ise sadece siyaset alanında değil, kadınların toplumsal alandaki bütün sorunlarına eğilme, çözüm gücü olmak için siyasi, hukuki, sosyal mücadeleyi yükseltmeleri gerektiği konusunda yeni kararlar aldıklarını belirten Kadın Meclisi Sözcüsü, “Şiddetin doğurduğu yoksullaştırma ve yozlaştırmanın önünü almak ancak ve ancak kadının özgürlük mücadelesini yükseltmekle mümkündür. Bu anlamda Türkiye cephesinden kadınlarla ortak mücadeleyi yükseltmek önemli. Türkiye'nin ayakta duran demokratik bir ülke olabilmesi için toplumun ezici bir çoğunluğu olan kadın ve gençliğin ciddi bir özgürlük mücadelesi vermesi şart. Kürt kadını ve gençliği bu konuda önemli bir yol katetti. Ancak

Türkiye kadını ve gençliği bu konuda büyük bir açmazı yaşamaktadır. Milliyetçilik, laiklik ve siyasi dincilik kisvesi altında kadın, gençlik, erk ve grup çıkarları kavgasına kurban edilmektedir. Yine futbol, fuhuş, uyuşturucu, silahlı çete örgütleri aracılığıyla hem kadını ve gençliği düşürüp rant elde edeceklerin, hem de yarının güçlü Türkiye'sini hayal edeceklerin. Bu zihniyet, Türk toplumunun geleceğini karartmaktadır. Kadının, gençliğin bu tehlikeye daha fazla alet olmaması için çağrı ve çabalarımızı güçlendireceğiz”, dedi.

Konca, ileriki dönem için tüm planlamalarını Türkiye'de yaşanan krizin aşılmasına, Kürt sorununda kalıcı çözümün kaçınılmazlığına dönük oluşturduklarını; Kürt halkının geliştirdiği “Êdî Bes e” hamlesinin 2. aşamasının da başarıyla tamamlanması için uzun, orta ve kısa vadeli çalışmalar başlattıklarını kaydetti, somut planlamalara ilişkin ise şunları belirtti: “Yerelde kadınlarla buluşarak her kadını bu sürece dahil etmeyi hedefliyoruz. Yine 8 Mart, 21 Mart ve 1 Mayıs'ta kadınlara, ezilen Türkiyeli emekçilere yaşatılanları unutturmayacak örgütsel bir duruşun sahibi olacağız. Önümüzdeki süreçte erken seçimi düşünerek kadın ve gençliğin doğru bir yönetim anlayışını kendinden başlayarak toplumda açığa çıkarması için bilinç yükseltme çalışmaları hedefimiz var”.

Gerçekleştirdikleri kurultayda Kadın Siyaset Akademisi kurma kararı aldıklarını, şimdiden bu çalışmanın alt yapı hazırlıklarını başlattıklarını, merkezi, bölgesel ve yerel olmak üzere üç merkezli eğitim programı oluşturduklarını belirtti.

Dünya Patlamaya Hazır Bir Bomba

Küresel emperyalist güçlerin ve irili ufaklı ulus devletlerin güvenlik adına yaptıkları silahlanma önceliği, dünyayı bir güvensizlikler cehennemine çevirdi. Hiçbir yerde güvenliğin olmadığı, insanların evlerinde bile rahat yaşayamadığı bir zamanda yaşıyoruz.

Dünya genelinde silahlanma çılgınlığı hızından bir şey kaybetmeden devam ediyor. Ulusal ve uluslar arası güvenliği koruma adına yapılan bu silahlanma yarışı dünyayı bir kan gölüne çevirmiş durumda. Savaşlar ve bilançoları günlük yaşamın sıradan olayları haline geldiler. Her gün yüzlerce insan ölüyor, yüzlercesi sakat kalıyor.

Küresel emperyalist güçlerin ve irili ufaklı ulus devletlerin güvenlik adına yaptıkları silahlanma önceliği, dünyayı bir güvensizlikler cehennemine çevirdi. Hiçbir yerde güvenliğin olmadığı, insanların evlerinde bile rahat kalamadığı bir zamanda yaşıyoruz. Sokağa çıkarken bile insanlar güvenlik kaygısı ve korkusuyla yürüyor. Dünyadaki kocaman bir göz elinde silah, tetikte bekleyip her tarafı gözetliyor. Öyle bir hal ki sistem bil cümle tüm insanlığı bu güvenlik çemberine aldı ve insanlar günlük olarak kendilerini bir başkası karşısında korumak için silahlanmaya başladı. Bu silahlanma sadece savaş yaşanan ülkelerde değil, dünyanın herhangi bir yerinde de elinde silah olmayan insan yok denecek kadar az. Dünya insanlığının terörize edilerek bu hale gelmesinde elbette emperyalist yayılmacılık kadar çok uluslu silah şirketlerinin tüm dünyayı açık bir pazar haline getirmesinde de aramak gerekiyor.

Küresel çok uluslu şirketler dünyayı bir silah pazarına dönüştürdüler. Dünya her gün patlamaya hazır bir barut fıçısı haline getirildi. İnsanlar birbirini öldürecek ki silah satışları artsın. İç savaşlar çıkarılacak ki silahlar alıcı bulsun. Ülkeler birbirinin karşısında kışkırtılıp düşman haline getirilecek ki silahlanma yarışına girebilsin. Her gün yeni model silahların reklamını görüyoruz. Üstelik önceki modellere göre insanları yok etmede daha fazla etkili olduğunu anlatan reklamlar bunlar.

Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü'nün yıllık raporuna göre dünyada askeri harcamalar son 10 yıl içinde yüzde 45 artmış durumda. Dünya pazarındaki silah alımında başı, tahmin edeceğimiz gibi Doğu Avrupa ile Ortadoğu ülkeleri çekiyor.

Dünya genelinde 2007 yılında askeri harcamalar bir önceki yıla göre yüzde 6 artarak 1,339 trilyon dolara yükselmiş. Bu rakam, dünyadaki gayrisafi iç hasılının yüzde 2,5'ine tekabül ediyor. Bir başka hesapla silahlanmaya kişi başına yılda 202 dolar harcanıyor.

Rapora göre, 1998 ile 2007 yıllarında, askeri harcamalar en fazla Doğu Avrupa'da artmış. Dünyadaki harcamaları yüzde 45'ini ABD'nin 547 milyar Dolarla tek başına yaptığına işaret edilen raporda, Rusya'nın geçen yıl askeri harcamalarının yüzde 13 arttığı vurgulanıyor.

Rapora göre, son 10 yıl içinde Kuzey Amerika'nın harcamaları yüzde 65, Ortadoğu'nun yüzde 62, Güney Asya'nın yüzde 57, Afrika ve Doğu Asya'nın ise yüzde 51 artmış durumda.

Silah harcamalarında İngiltere 59,7 milyar Dolarla ikinci, Çin 58,3 milyar Dolarla üçüncü, Fransa 53,6 milyarla dördüncü, Japonya 43,6 milyar Dolarla beşinci sırada geliyor. Bu ülkeleri Almanya 36,9, Rusya 35,4, Suudi Arabistan 33,8, İtalya 33,1, Hindistan 24,2 milyar Dolarla izliyor.

Devletlerdeki bu silahlanma artışına aynı oranda sivil insanların da silahlanması takip ediyor. Yani insanlar bir başka insana karşı savunmak veya saldırmak için güvenlik kaygısıyla hızla silahlanıyor. İstatistikler bu konuda oldukça kaygı verici.

* Her yıl konvansiyonel silahlarla 500,000 üzerinde insan ölüyor; yani dakikada 1 kişi,

* Her yıl 16 milyar mermi üretiliyor -bu, kadın, erkek, çocuk her birimize 2 mermi demek,-

* Her yıl yaklaşık 8 milyon hafif silah üretiliyor ve bunların çoğu sivillerin eline geçiyor.

* Hafif silahlar o kadar yaygın ki, dünya çapında her 10 kişiye bir silah düşüyor.

* Dünya ülkelerinin üçte biri, sağlık hizmetleri için harcadığı paradan daha fazlasını ordu için harcıyor.

* Sivillerin sahip olduğu silah sayısı, devletlerin elindekinden daha fazla. Hafif silahların yüzde altmışı sivillerin elinde.

* Afrika, Asya, Ortadoğu ve Latin Amerika ülkelerinin silahlara harcadığı 22 milyar Doların yarısıyla bu ülkelerdeki bütün çocuklar ilkökul eğitimi alabilir.

* Dış yardım alan ülkeler sıralamasında ikinci olan Endonezya, aldığı yardım miktarının neredeyse tamamı kadar parayı ordu için harcıyor.

* ABD, Britanya ve Fransa'nın gelişmekte olan ülkelere yaptıkları silah satışından kazandıkları para, yaptıkları yardımdan daha fazla.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 5 daimi üyesi olan ABD, Britanya, Fransa, Rusya ve Çin dünya konvansiyonel silah ihracatının %88'ini elinde tutuyor.

Konvansiyonel silahlar (nükleer olmayan, geleneksel silahlara verilen isimdir) rakamlardan da anlaşılacağı gibi heryerde, günlük yaşamımızın kendisinde bir yaşamsal parça haline getirilmiş durumda.

Emperyalist devletler zaten silah ticaretini "uluslararası anlaşmalarla kullanımı yasak olmayan, kabul edilmiş silahlar" biçiminde meşrulaştırmakta.

Tüm insanlığın yaşamı tehlikede. Bu tehlike sokakta herkesin silahlı dolanmasında değil sadece, bu silahlanmanın hergün açlık, yoksulluk, hastalık, ekolojik yıkım, paranoyaklaşmış insanlık olarak geri dönmesinde yatıyor. Ölümler emperyalizm, insanlığı da kendine benzetmek istemektedir. Hal böyleyken silahlanma gereksinimi daha iyi anlaşılmalıdır. İnsanlar herşeye rağmen barış dolu, silahsız bir dünya umudunu korumaya devam ediyor. Militarist güçler, geleceğe dair umutların ve ütopyaların bitirilmek istendiği bir dünyada silahların daha çok işe yarayacağını düşünüyorlar. Varlık nedenleri bu çünkü. Bunun yanısıra anti-militarist kampanyalar dünya genelinde hızla yaygınlaşmakta. Silahsız bir dünya hedefiyle çalışmalar yürüten anti-militarist güçler, silahların denetlendiği uluslararası bağlayıcı sözleşmelerin oluşturulmasını istemektedir.

Rojda Barış

Kadına dair

Hasret
Birsels

Çeyrek Kürtler

TRT çok kısa bir süre sonra günde en az on saat olmak kaydı ile Kürtçe yayına başlayormuş. İlk bakışta kulağa çok hoş geliyor değil mi? Peki neden heyecanlanamıyoruz, neden hiç sevinç duyamıyoruz? Bu yaman bir çelişki değil mi? Yoksa biz Kürtler ne istediğimizi mi bilmiyoruz? "Kürtlere yasak, devlete serbest olan Kürtçe 'TRT'de yayınlanmaya başlanınca legalleşmiyor mu?"

TRT'nin Kürtçe yayınlar koordinatörlüğüne, 'istihbaratçı' olduğu söylenen Sinan İlhan getirilmiş (valla ben basın yalancısıyım). Devletin Kürtçe kanalına Ümit Fırat danışmanlık yapacak. Şimdilik bildiğimiz bu. Fırat, Kürtlerin bu kanalı kendilerine ait görmeleri gerektiğini söylüyormuş.

Kürtler, Kürtçe yayın yapan, onlara hitap eden bir kanalı elbette kendilerine ait görmeliler; gel gelelim aşağıdan da yukarıdan da yolun sonu görülüyor. İşin içine istihbaratçılar girince o kanalın ne kadar Kürtlere ait olduğu tartışılır oluyor.

Sokağa çıkın önünüze gelen ilk Kürt'ü çevirin, "istihbarat nedir" diye sorun; Kürt'ün anında yüzü değişecektir. İstihbarat "JITEM'dir, MİT'tir, kontrgerilladır, derin devlettir, korucudur, polistir, askerdir" diye yanıtlayacağından eminim. Yıllarca, "aldığımız bir istihbarata göre evinizde terörist barındırıyormuşsunuz, dağdakilere yardım ediyormuşsunuz, kaçakçılık yapıyormuşsunuz, Kürtçe konuşuyormuşsunuz" dediler. Bunu en iyi okula yeni başlayan çocuklar bilirler, her çocuk öğretilmeye ajanlık yapmakla görevlendirilmiş bir istihbaratçı olurdu.

Ve "aldığımız istihbarata göre" diye başlayan korucular, askerler, polisler, güvenlikten sorumlu olup, güvenlik sağlamayanlar Kürtlerin günlük yaşamına öyle bir damgasını vurdu ki; Kürtler yanındakilere, yöresindekilere kuşkulandır oldu. Komşusunun, akrabasının yanında istihbarat kurbanı olmamak için konuşamaz, düşüncesini paylaşamaz oldu. Şimdi, kalkıp "kendine ait hissedeceğin bir televizyon kanalı var. Başına da bir istihbarat mensubunu getirdim" dersiniz; bu kanalı Kürtler ne kadar kendine ait hissedebilir?

Bu kanal istediği kadar samimi olduğunu söylesin. Sapın istihbarat, samanın JITEM, Kontrgerilla, Yeşil, it, MİT, bit, korucu olduğu; sapla samanın karıştığı, kimin kim olduğu noktasında soruların yanıtızsız kaldığı bilinirken, Kürtler bu kanalı ne kadar kendilerine ait hissedecek? İstihbarat sözcüğü Kürtler'de bir travma, bunu nasıl aşacak Kürtler?

Örneğin, uzun yıllardır baskılara direnen Kürt Enstitülerine hiç danışıldı mı bu kanal kurulurken?

Kürtlerin çılgılığı olmak için sayısız bedel ödeyen MKM'den birileri bu kanalda yer alacak mı? Kürtlerin güvendiği, gönül verdiği Kürtler bu kanalda söz sahibi mi?

Kürtçe kanal kuruldu, yayına başladı diyelim, Osman Baydemir ve diğer yerel yöneticiler ile milletvekillerinin Kürtçe konuştukları, Kürtçe harfleri kullandıkları için haklarında açılan davalar düşecek mi yoksa devam mı edecek? Minik Welat'ın adından dolayı cezalandırılması, annesinden alınıp uçağa bindirilerek Almanya'ya geri yollanması hangi gerekçeye dayandırılacak?

Yaşları 12 ile 17 arasında değişen koro üyeleri, geçen yıl San Francisco Dünya Müzik Festivali'nde birkaç dilde söyledikleri şarkıların yanında, seslendirdikleri Kürtçe "Ey Raqip" marşıyla PKK propagandası yapmakla suçlanıyorlar.

Savcının iddianamesi, marşın PKK'nin resmi marşlarından olduğu ve bu çocukların örgüt propagandası yapmaktan tutuklanmaları gerektiği yönünde.

Bu marş yazılıp bestelendiğinde henüz PKK diye bir örgütlenme olmadığı gibi, PKK'nin kurucu üyeleri, militanları ve gerillaları da henüz doğmamışlardı. Kürtçe kanala izin veren devlet bu yaman çelişkiyi nasıl açıklayacak? Yazının başında dediğim gibi yoksa biz Kürtler gerçekten ne istediğimizi bilmiyoruz mu?

Hepimiz biliyoruz ki bir dilin ve kültürün temel taşı aneledir. Bu yüzden 'anadil çok önemli' diyor ve durmadan çocukların ana dillerinde eğitim görmesi için yazıp zıziyoruz. Başbakan Tayip Erdoğan'da bunun çok ciddi bir talep olduğunu Almanya'da şu sözlerle dile getirmiş, "asimilasyon insanlık suçudur" demişti. Kürtçe kanalı serbest bırakan devlet son yıllarda "Haydi Kızlar Okula" adı altında yığınla kampanya yürüttü. Elbette kızlar okumalı buna karşı çıkan yok, amma ve lakin bölge yatılı okullarına ilkökul birinci sınıftan itibaren alınan Kürt kızları bir süre sonra ana dillerini unutuyor, geleceğin çocuklarına Türkçe ana dil kazandıracak olan kadın adayları olarak hazırlanıyorlar. Kürtçe kanalı istihbarat şeflerinin denetiminde serbest bırakanlar ana dilde eğitimi serbest bırakacaklar mı? Çeyrek Kürtlerin de içinde yer aldığı, kendimize ait bir TRT Kürt kanalımız oldu, vatan millet Sakarya'ya hayırlı olsun... Benim bu konularda kafam karışık. Ya sizin?

Kapital Finansın Kadın Katliamı-I-

Erkek kamulaştırdığı kadını fahişeleştirdi. Özelleştirdiği kadını da namus yaftasıyla mülkleştirerek kendi fahişesi yaptı.

Derler ki Tanrı önce Adem'i yarattı. Sonra Adem'in kaburga kemiğinden Havva'yı. Havva Adem'in kaburga kemiğinden bir parçadır. Kaburganın hepsi bile değil, sadece bir parça. Tanrı Havva'ya o kadar önemsiz yaklaşmış ki kaburganın tümünü bile layık görmemiş.

Adem'in 'adam'dan geldiğini söylüyorlar. 'Adam'ın da erkek olduğunu. Erkeğin de insan. 'Adam'dan kasıtları insanmış meğer. Hani şimdi de derler ya 'adam ol, adam akıllı, adam gibi, bilim adamı, devlet adamı, örgüt adamı' vb uzayıp gider. Dil yapısında çok sayıda 'adam'lı ifade mevcut. Erilleşmiş bir kültürün dile yansıdığı formları oluyor hepsi.

Peki ya Havva? Havva mı? Zavallı Havva, bir erkek yaratımı. Adem'in yaratıldığı çamurdan bile yaratılmayı hak etmemiş. Layık görülerek erkek kaburgasının küçük bir parçası olmuş. Yani aslında erkeğin bir eki. Niye mi yaratılmış? Ne demek niye? Erkeğin yalnızlığını gidermek için tabii! Az bir şey mi yani erkeğin kendisini yalnız hissetmemesi. Cinsi dışında birinin varlığını hissederek hoşnut olması.

Tanrının nazarında erkek o kadar kıymetli ki kadın ona zevk versin, hizmet etsin diye yaratılmış. Hem de kaburgasından yaratılmış ki hep ona sadık ve minnettar kalsın. Bağlı olsun. Hani halen bugün de denilir ya "kadın erkeksiz ne yapar? Nasıl yaşar?" Kadın da sık sık söylenip durur ya; "Ben kocasız ne yaparım? Nasıl yaşarım?" Yaş biraz ilerlemişse bunalıma girer, erkek tarafından beğenilmeyeceğini düşünür, sahip bulamayacağı korkusunu yaşar. Nedenise erkek sahibi olmadan kendisini düşünemez, bir yere koyamaz. Erkeğin sahiplik etmediği, hakim olmadığı bir yaşamı tasavvur edemez bile. Edemez çünkü, yaşamı algılayışından itibaren böyle görmüştür, böyle öğrenmiştir ve öğrendiğine ise kutsayarak inanmıştır.

Biliriz ki her güçlü inanç bilinçtir de aynı zamanda. Sağlam bilinçlerin temeli her zaman güçlü inançlara dayanır. İnançlar bilinç kanallarını besleye besleye güçlü paradigmalara oluşmasına yol açarlar. Kadına yönelik paradigma da böyle oluşur. Önce kadının eksik insan olduğuna dair inanç geliştirilir, sonra adım adım bilinci, ahlakı, kültürü örülür.

İnsanlar bütün kutsal kitaplarda geçen Adem ile Havva hikayesine inanmasalardı, kadın bu kadar aşağılanmaya, dışalanmaya, köleştirilmeye tabi tutulabilir miydi? Bu hikayeye olan inanç, kadın olgusuna yaklaşım felsefesini belirliyor. Nedir bu felsefe? Şudur; kadın eksik yaratıldığı için tam insan değildir. O yüzden insandan sayılmaz. İnsan olan erkeğe tanınan haklardan kadın yararlanmaz. İnsan haklarından kasıt erkeğin haklarıdır. Kadın erkeğin bir parçası olduğu için aklı kısadır. Kafası fazla çalışmaz. Düşünme, doğruyu bulma yapma yetisinden yoksundur. Yaptığı her şey her zaman kuşku götürür. Söylediği her şey şüphyle karşılanmayı gerektirir. Halen de Ortadoğu'nun birçok ülkesinde kadının tek kişi olarak mahkemelerde tanıklık yapması güvenilir bulunmaz. Yine düşüncesi gibi kadının kişiliği de hafif bulunur. Bir eğlence nesnesi olarak yaklaşılır. Kadın tarif edilirken ya da anlatılırken düşüncesi, kişiliği tarif edilmez, anlatılmaz. Tarif veya anlatım, fiziği üzerinden gelişir. Erkeğin zevkine, zevk alış tarzına göre de bir çeşitlilik gösterir. Çoğu zaman meyvelere, tatlılara, içeceklerle, börtü-böceklerle, yavru hayvanlara benzetilir. Yani kadın, yenilesi, içilesi, koklanası, bir çocuk gibi sevilesi-dövülesi gereken öylesine bir şeydir. Bunun yanında çocuk doğurarak erkeğin soyunu sürdürmesini garantiye alan, çocukları doğurmakla kalmayıp bakımını üstlenen, erkeğin

her türlü hizmetini gören, bütün bunları ise mutlak bir itaat duygusuyla yerine getiren, varlığını borçlu olduğu erkeğine yirmi dört saat şükreden bir şey işte!...

Ne yaparsa yapsın yaptıkları değersizdir. Emeğinin bir değeri yoktur. Çünkü, yaratılarken zaten bir değer atfedilerek yaratılmamıştır. Yaptığı şeyleri yapmak için yaratılmıştır. Yaratılış gerekçesi zaten erkeğe hizmet ve itaattir. Yatıp kalkıp ona şükretmelidir. Erkek olmasaydı o yaratılamazdı. Kaldı ki tanrı, sadece erkeği yaratabilirdi. Kadın olmadan da erkek varolabilirdi, ancak erkek olmadan kadın varolamazdı.

İşte kadına ilişkin oluşturulan felsefenin özü-özeti bu. Bu felsefe her çağ derinleşerek ve çeşitlenerek sürer. Ancak çok iyi biliyoruz ki gerçek bu değil tabii. Ne erkek Adem'di ne de kadın Havva. Adem ile Havva mitosu erkek iktidarını ölümsüzleştirme arzusuyla uydurulan bir mitosdur. Bilimsel gelişmeler ispatlamıştır ki, erkek iktidarından yaklaşık 10.000 yıl önce kadının, yaşamın öznesi, yaratıcı, üretici, öğretici gücü olduğu, çok uzun zamanlar yaşanmıştır. Erkeğe oranla kadının çok daha gelişkin olan doğası ve zekası insanlığın ilk ve en büyük devrimi olan toplumsallaşma devrimini gerçekleştirmiştir. İlk insanlaşan kadın, erkeği terbiye edip eğiterek onu insanlaştırmıştır. Bir araya getirdiği insan topluluklarının, özgürce, eşitçe, adilce bir arada yaşamasının komünal kültürünü yaratmıştır. İnsanlığın temel erdemleri olan paylaşımı, dayanışmayı, hoşgörüyü, saygıyı, sevgiyi, yaşamın temel ahlakı yargıları olarak geliştirmiştir. Bu gelişmelere yol açtığı içindir ki kutsanmıştır. Totemleştirilmiştir. Heykelleri yoğunca yapılmış, ilk yaşam yerleri olan mağaralar, kadın figürleriyle süslenmiştir. Arkeoloji bilimi bu bulgulara ortaya çıkarmış, eski dillerin çözülmesiyle birlikte yorumlanmıştır. Yaklaşık 10.000 yıl, kadının yarattığı bu kültürün ve toplumsal sistemin etkisiyle geçmiştir.

Günümüzde biyoloji bilimi de ispatlamıştır ki erkek kadının bir uzantısıdır. Kadının fiziği erkeği kapsamakta, ancak erkek fiziği kadını kapsamamaktadır. Bu olgu şuna götürür ki, kutsal kitapların tersine kadın erkekten değil, erkek kadından türemiştir.

Kadına ait bu olgular bilimsel doğrularken kadının içinde bulunduğu trajediyi nasıl tanımlamak gerekiyor peki? Çıkmaz burada zaten. Hem bu kadar yaşamın merkezi öznesi olacaksın ve hem de bu derece yaşamın dışında her erkeğin alay ettiği-eğlendiği bir nesne! Büyük bir emek ve acıyla yaşamı ilmi ilmi öreceksin ama diğer yandan kadınlığından utanır, ezik bir durumda olacaksın! Trajedi kelimesi dahi bu gerçeği karşılamıyor sanırım.

Erkek iktidarı!...

Öldüren iktidar!...

Kadının yaratıldığı bir erkek iktidarının gelişmesiyle birlikte yozlaşıp gitti. Erkek iktidarını kurmak için önce kadının yarattığı değerlere saldırdı. Kadın tarafından yaratılanlar, yaratıcı-doğurucu bir düşüncenin ve duygunun ürünüydüler. O açıdan erkeğin ilk saldırısı, kadının düşüncesine ve duygusuna yöneldi. Erkek, kadının düşüncesiz olduğuna dair inanç geliştirmek için mitoslara sarıldı. Çeşit çeşit hikayeler uydurdu. Yalanlar üretti. Kadının duygularını aşağılamak için kadını müthiş güdüsel, zaafı bir şey olarak tarif etti, tanımladı, inanç geliştirdi. Aşkı kadının güdülerini etkili-çekici kullanmasına indirgeyerek aşk tanrıçasını mitos yarattı. Aşkı cinsellikle özdeşleştirdi. Bir zamanların kutsanmış kadın bedeni, erkeğin tatmin işgaline uğradı. Erkek iktidarı, kadının bedenini, duygusunu, düşüncesini daha fazla sömürmek için fahişelik kültürünü geliştirdi. Tarihte ilk fahişeliği geliştiren erkek oldu. İlk genelev erkek iktidarı tara-

findan kuruldu. Sümerlerin başkenti Nippur'da M.Ö 2500'lerde 'Musakaddim' adıyla kuruldu. Erkek iktidarını kurmak için fahişeliği yarattı, sonra da fahişeliği geliştiren kadınımsı gibi sahte namus kavgalarına girişti. Namus kavgaları özünde bir iktidar savışıydı. Kadın daha fazla hangi erkeğin olur kavgasıydı ve bugüne kadar gelir. Kamulaştırdığı kadını fahişeleştirdi. Özelleştirdiği kadını da namus yaftasıyla mülkleştirerek kendi fahişesi yaptı. Aslında özelleşen kadında daha da vahim bir durum ortaya çıktı. İstesin, istemesin her an erkeğin arzularına açık olmak zorunda kaldı. Evlilik, kadının köleleşmesini katmerleştirdi. Dışardaki kadın beş defa saldırıya uğruyorsa evdeki kadın en az yirmi defa saldırıya, işkenceye, tecavüze uğrar duruma geldi. O açıdan aslında genelevin esinlendiği, çıktığı kaynak özelevidir. Genelev, özelevin kamusallaşmış biçimidir. Aşk yalanının ortaya çıktığı yerde özelevidir. Daha doğrusu özelevi yaratan aşk yalanıdır.

Kadın, değersiz, işe yaramaz olduğunu düşündüğü için bu yalana çabuk inanır. Büyük değer ve güç olarak gördüğü erkeğin ona "seni seviyorum, sana şöyle aşığı, böyle aşığı, sen şöyle güzelsin, değerlisin" vs. demesi ona büyük bir lütf gibi gelir. Kendi duygularını ve düşüncelerini bile tanımlamadan, gerçekten ilgi duyup duymadığını anlamadan kendini erkeğe kaptırmaya hazırdır. Çünkü değerli bir varlığın ona sevdiğini söylemesidir değerli olan. Kendinin ne düşündüğü, ne hissettiği değil! Erkek onu sevdiğini söylüyorsa yapacağı tek şey büyük bir minnetle, sadakatle ona bağlanmaktır. İşte trajedinin bir yanı da bu. Ve en acı olan da bunu inanarak yapması! İçerilmiş kölelik bu olsa gerek. Bugün milyonlarca kadın bu yalana inanarak acılar içinde yaşıyor!...

Bu koca yalanların yarattığı inanç, inancın yoğunlaşmış biçimi olan hakim bilinç, erkek iktidarını zafere taşıdı. Erkek, iktidarını kadının köleliği üzerinde kurdu. Kadının içine düştürüldüğü kölelik statüsü kadına yalan yüklü mitoslarla öyle bir kanıksatıldı ki, kadın yaşadıklarını doğallığın gerekleri gibi algıladı, gördü ve inandı. Aynı biçimde tüm toplum da buna inandırıldı. Ve erkek şovenizmine dayalı cinsiyetçi bir toplum gerçeği yaratıldı.

Bu konuda Kürt Halk Onderliğinin şu belirlemesi oldukça çarpıcıdır. "En eski, en saldırgan faşizm, erkeğin kadın karşısındaki yaklaşımıdır." Özüde faşizmin çıktığı ve beslendiği kaynak erkek cinsine dayalı şovenizm olmuştur. Erkek egemen zihniyet ve bu zihniyetin iktidarlaşması kadına karşı kanlı-acımasız bir savaşla başlamış, kadın etrafında örülen kültürün ve sistemin geriletilmesiyle birlikte toplumsal kölelik dönemine girilmiştir. İlk köleştirilen kadın olmuş, ardından erkek köleştirilmiştir. Erilleşen sistem, denetimine aldığı kadını, erkeği kontrole almada bir silah olarak kullanmıştır.

Aile olgusunu doğuran bu zihniyet olmuştur. Aile, bir bakıma kadının ve erkeğin erkek iktidarının kontrolüne alındığı, sisteme entegre edildiği kurum olmuştur. Kadın ve erkeğin eril sistem tarafından terbiye edilip ehlileştirildiği, iktidar kültürünün üretildiği aile, sisteme

gen merkezi rolü oynamıştır. İktidarçılık, aile yoluyla toplumun tüm gözeneğine yedirilerek, erkek egemenliğinin sistemi olan devletçi iktidara meşruluk kazandırılmıştır. Sistemli sömürü ve zulümle kendisini güç sahibi yapan erkek, devleti yönetmiştir. Dışında kalan her erkek de aile yönetmekle sorumlu kılınmış, gelenek ve hukuk ona göre oluşturulmuştur. Erkeğin aile reisliği buradan gelir. Sermayeyi elinde bulunduran erkek, tüm toplumun reisiğine soyunurken küçük zengin ise devletin ve toplumun çekirdeğini oluşturan aile reisliğini almıştır.

Geçmişten bugüne dünyada insan-insanlılığı tüm doğal, temel haklarından yoksun bırakarak sömüren, aşağılayan, özgürlüksüz bırakan, hiçeştiren, her türlü haksızlığı ve şiddeti insanlığa farz kılan, devlet dışında bir güç yoktur. Ama diğer yandan da bütün bu kötülükleri yapmasına rağmen, devlet kadar meşru bir güç yoktur. Bütün kötülüklerin kaynağıyken devlet, nasıl oluyor da bu kadar kendisini meşru ve haklı kılabiliyor? En derin çelişki bu olsa gerek!

İnsanlık tarihinde bütün zalim ve kanlı savaşlar, devleti koruma-kurma-yayma adına yapılmıştır. Her bir savaşta milyonlarca insan ölmüş, yaralanmış, topraklarını terk etmiş, aç ve çıplak kalmış, acı çekmiştir. Ne adına? Devlet adına! İktidarı elinde bulunduran bir kesimin iktidarını büyütme hırsıydı! Ancak daha da acı olan şu ki; bu savaşlar halklar, toplumlar tarafından meşru görülmüştür. Peki nasıl oluyor bu? Hem bütün savaşların mağduru halklar ve toplumlar olacak ve hem de savaşları haklı gören bir duruş sergileyecek. Bir çelişki gibi görünse de halkların, toplumların köleleşme düzeyine vurulduğunda doğal karşılanması gereken bir durum da oluyor aslında.

Toplum, devletin kendisini koruduğuna-savunduğuna-beslediğine o kadar inandırılmış ki, varlığını, devletsiz düşünemez duruma getirilmiştir. Toplum, devletsiz bir yaşamı tasavvur edemez bir hale sokulmuştur. Bu zihniyetin dayanakları yine ailenin kökenine kadar gidiyor. Kadını sömüren, kişiliksiz ve kimliksiz bırakan ataerki sistem, kadını o kadar çaresiz ve savunmasız bırakmış ki, tek kurtarıcı olarak kadının karşısına erkeği koymuştur. Yeni bir kadın ve erkek tanımı geliştirmiştir: Kadın zavallı, korunmaya, beslenmeye muhtaç bir cins(?) erkek ise kadını koruyan, kollayan, besleyen, sahiplik yapan, sahip olan, gücü-iktidarı elinde bulunduran bir cins(?). Kadın kendisini, yaşamını erkeksiz düşünmemeye başlarken, toplum da kendisini, yaşamasını devletsiz düşünmemeye başlar. Bu düşünce tarzı köleliği derinleştirdikçe derinleştirir. Toplumsal kölelik derinleştikçe erkek iktidarı yükseliş gösterir. Sistemsel düzeyde imparatorluklara ulaşır.

Devam edecek...

Gençler Umutlandırıyor!

Diyarbakır Yerel Gündem 21 Gençlik Meclisi, bu yıl Ankara'da dördüncüsü gerçekleşen Yerel Gündem 21 Ulusal Gençlik Parlamento-su Genel Kurul Toplantısı'nda 2008 yılının en iyi meclisi seçildi.

Gösterdiği üstün performansla Türkiye'nin en iyi gençlik meclisi seçilen Diyarbakır Yerel Gündem 21 Gençlik Meclisi'nin bu başarısı toplumsal gerçeklerden uzak yaratılmak istenen bir gençliğe verilen en iyi cevap oldu. 2008 yılında yapmış oldukları projeler, yürüttükleri çeşitli kampanyalarla Diyarbakır'ın adını bir kez daha kamuoyuna duyuran gençlerin bu ruh birlikteliğini nasıl oluşturduklarını, çalışma tarzlarını ve ileriye yönelik hedeflerini Yerel Gündem 21 Gençlik Meclisi Üyesi Umut Süvari'ye sorduk.

li sunum teknikleri, iletişim teknikleri, sivil toplum kuruluşu, gelişimi, sivil toplum kuruluşunda örgütsel yapı nedir ve yerel gündem 21 nedir, bunları anlatmaya çalışı-yorduk. Örgütsüz gençlere ulaşabilmek, engelli gençlerin yerel gündemde temsil-yetlerinin bulunması çok önemliydi.

Diyarbakır'da Yerel Gündem 21 Gençlik Meclisi çatısı altında 22 kurum ve kuruluş, 20 de liseli gençlik temsilcisi var. Bunlar da resmi bileşenimizi oluşturuyor-lar. Çalışmalarımızda yaş sınırı da var. 15-26 yaş sınırını esas alıyoruz. Bizimle birlik-te çalışma yürüten gençlik kurumları, ün-versiteye bağlı kulüpler, dernekler, Avrupa Forumu, Öğrenci Forumu Topluluğu, bir de Dicle ve Fırat'ta yaşı tutan genç ar-kadaş temsilcileri yanında diğer kültür mer-kezindeki genç arkadaşlar, engelliler, der-nekteki genç arkadaşlar da katılıyor. Bir de

yerel gençlik meclisleri var. İllere bağlı olan ilçelerde de gençlik meclislerimiz mevcut. Siyasi parti gençlik yapıları bu-nun içerisinde yer almıyor, ama kurum-sallaşmış gençlik meclislerinde bütün partilerin gençlik yapılarının da temsilde yer almalarını istiyoruz. Ve bunun sonra-sında artık Ulusal Gençlik Konseyini ge-liştirmek istiyoruz.

• Meclisiniz hangi değerler üzerinden örgütleniyor?

Bizim ilkellerimiz var; şeffaflık, hesap verilebilirlik, katılımcılık. Bunlar çok önemli. Yani kent gençliğinin kent yaşamına aktif katılımı, bir de kent yönetimine aktif katılımı. Örneğin, biz Yerel Gündem 21 Gençlik Meclisi olarak 2005 yılında Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi ve dört alt kademe belediye başkanıyla protokoller imzaladık. Belediyeler artık gençlik çalış-malarında bir şeyler yapmak istediğinde Yerel Gündem 21 Gençlik Meclisini mu-hatap alacaklarını taahhüt ettiler. Bizim için çalışmalarda gönüllülük esas. Bu kent-te bu halk için bir şey yapmak isteyen her-kese açık Yerel Gündem 21 Gençlik Mec-lisi. Tüzüğümüzde de bunlara yer verili-yor. Din, dil, ırk, renk, cinsiyet gözetmek-sizin tüm gençlere açığız. Tamamen gönüllülük esasına dayanan, hiyerarşik bir yap-ının olmadığı, tamamen yatay örgütleme biçiminde örgütleniyor gençlik meclisi.

• Avrupa'da yaşayan Kürt gençliğini nasıl değerlendiriyorsunuz?

'Genç Adımlarla Demokrasiye Doğru Projesi kapsamında bu yıl Marsilya'ya gitme şansım oldu. Orada Kürt demekle-rini ziyaret etme, Kürt gençliğiyle tanış-ma şansım oldu. Orada da sıkıntılıların ya-şandığını gördük. Güçlü bir gençlik po-tansiyeli var ama bir birliktelik yok, bir kopukluğun olduğunu hissettik. Oradaki gençlik potansiyelini harekete geçirecek bir mekanizmanın olması gerektiği konu-sunda paylaşımlarımız oldu.

Avrupa'nın diğer ülkelerinde gençli-ğin ne durumda olduğunu çok bilmeme-kle birlikte Marsilya'da edindiğimiz gözlemler, diğer ülkelerde de aynı sıkın-tıların yaşandığını gösteriyor.

Oradaki gençler Diyarbakır gençle-riyle ortaklaşa projeler geliştirmek isti-yorlar. Avrupa gençliğiyle ortak çalış-malar yapmak istediğimizi oradaki arkadaş-lara ilettik. Ve şu anda değerlendirmede olan bir projemiz var. Eğer bu projemiz geçerse Ağustos ayında Hollanda'dan, Norveç'ten ve Fransa'dan Kürt gençleri Diyarbakır'a gelecek. Ve beraber Diyar-bakır da nasıl bir Gençlik Demokrasi Pro-jesi yazabileceğimizi ve ülkelerde bunu nasıl geliştirebileceğimizi tartışacağımız bir haftalık program hedefliyoruz.

• Geleceğe dönük gündeminizde olan ve devam eden projeleriniz var mı?

Şimdiye kadar 2008 yılında birinci ol-manın heyecanını yaşadık ve dinlendik. Bundan sonra gençlik meclisi olarak tek-rardan bir araya geleceğiz. Geçen yıl nasıl kendimizi sorguladıysak ve eksiklikleri-mizin tespitini yaptıysak, önümüzdeki haftalarda bu çalışmalarımızı tekrardan başla-tacağız. Türkiye'de en iyi meclis seçilme-miz çok başarılı olduğumuz anlamına gel-miyor. Çok ciddi yetersizliklerimizin de olduğunu düşünüyoruz. Öncelikle sorun-larımızın analizini yapacağız. Bir anket çalı-şması hedefliyoruz; gençlik sorunlarını kapsamlı ele alan bir anket çalışması. Ger-çek anlamda yapmak istediğimiz bir çalış-madır bu. Sırf etkinlik olsun diye değil, ihtiyaçlarımızı belirleme temelinde gerçekleştireceğiz. Bu doğrultuda hedef ve stratejilerimizi de belirleyeceğiz. Şuna inanıyoruz ki biz Diyarbakır'da çok önemli çalışmalar yapacağız.

Diyarbakır'daki liselerde kız ve erkekler-den oluşan temsilcilerimiz var.

Yerel Gündem 21 bünyesinde kadın meclis çalışmaları da yürütülüyor. Kadını aktif siyasete hazırlama gibi konularda çalışmalar yürütülüyor. Kadına yönelik şiddete karşı çalışmalar yapılıyor. Biz gençlik meclisi olarak 'Genç Adımlarla Demokrasiye' projemiz kapsamında ka-dınlarla ortaklaşarak kadın ve şiddet pane-li düzenledik. Kadın meclisinin katkı-larıyla içte ve dışta kadına karşı şiddete yönelik aktarımlar yapıldı. Kadın meclisi-mizin bu konuda ciddi destekleri oldu. Ancak genç kadınların çalışmalarda aktif olmaları konusunda aileler problem yaratıyor. Aktif çalışan genç kadın arkadaşla-rımız da var, ama çok sınırlıdır. Ancak şu-nu da söyleyebilirim; çalışmalarımızın ba-şarısında kadın arkadaşların çok ciddi emek ve çabaları söz konusudur.

• "Genç Adımlarla Demokrasiye" projenizin içeriği nedir? Bu kapsamda neler yaptınız?

Bu proje doğrultusunda beş pilot ma-hallede, Bağlar, Hasırlı, Seyrantepe, Ye-nişehir ve Benusen mahallelerinde genç-lerle toplantılar yaptık ve çalışmalar baş-lattık. Mahallelerde gençlik çalışma grupları kurarak bunları gençlik meclis-le-rine kanalize etmeye çalıştık. Örgütsüz gençleri esas aldık, örgütlü gençliğin de kapasitesini geliştirmeye çalıştık. Örne-ğin buradaki Benu-sen mahallesinde seyyar satıcılık yapan bir genç arkadaş-ımız gelip meclis çalışmalarında yer alıyor.

Bir de Diyarbakır'da bir gönüllülük potansiyeli var; gerçekten bir şeyler yap-mak istiyorlar. Ama biz şunu da gördük; ne kadar iyi niyetli olursak olalım ve bu kent için ne yaparsak yapalım, bunun için kapasite çok önemli. Bu yüzden kapasite artırıcı eğitimlere başladık. Bu çalışma da çok önemlidir.

• Sadece yerel bir meclis misiniz? Yoksa ... ?

Yerel gündem 21 Ulusal Gençlik Par-lamentosu var. Türkiye de kurulu 73 ilde

• Türkiye çapında 2008 yılının en iyi gençlik meclisi seçildiniz. Birinci olmanızı neye bağlıyorsunuz? Diğer gençlik meclislerinden farkınız ne?

Yerel Gündem 21 Ulusal Gençlik Parlamento-su resmi olarak 2004'te kurul-du. Ancak biz Diyarbakır olarak adaylığımızı son üç yıldır koyuyorduk. Geçen yıl sunduğumuz Kürtçe şarkılardan dolayı tepkiler aldık, bu yüzden on oy farkla kaybetmiştik birinciliği. Ama bu yıl yine iyi bir sunum hazırladık. Etkinliğimiz çerçevesinde yine Kürtçe şarkılar vardı. Çankırı, Afyon illeri sunumları ardından Diyarbakır sunumunu yaptığı anda so-lunda alkış tufanı köptü. Parlamentoda oy çoğunluğuyla ve jüri tarafından oy bir-liğiyle birinci seçildik.

Bu çalışmalarımızın başarısından kay-naklıdır. Her şeye rağmen Diyarbakır'da-ki çalışmalar çok yeterli gördüğümü söy-leyemem. Ama diğer illerin meclis çalış-malarına baktığımızda bizim yaptığımız çalışmalar çok daha güzel. Hatta mukaye-se edilmeyecek kadar güzel şeyler yaptı-ğımızı düşünüyorum.

• 2008 yılında nasıl bir performans gösterdiniz?

2008 yılı planlamasını geçen yıl Mayıs-Haziran aylarında yaptık. 'Genç Adımlarla Demokrasiye' diye bir proje hazırladık. Bi-raz da kendimizi sorguladık. Yani 'Diyar-bakır Yerel Gündem 21 gerçekten iyi bir meclis, ama hiç mi eksikliklerimiz yok' de-dik. Örgütsüz gençlere ulaşma konusunda sıkıntılar yaşadık. Onur desteği aldık. Mevcut sivil toplum kapasitesini geliştirmeye yönelik olan 'Genç Adımlarla De-mokrasiye' projesini yazdık ve bunu Avru-pa Birliği gençlik eğitim programlarına gönderdik. Türkiye'de ilk defa iki proje kazanıldı. Bunlardan biri Diyarbakır'ınki, diğeri de Ankara'ninkiydi. Yine engellilere yönelik toplantılar, üniversite ve liseli gençlere yönelik eğitimler yaptık. Mahalle gençleriyle yaptığımız toplantılarda mahal-le sorunlarını tartışarak 'neler yapabiliriz' konusunda tartışıyorduk. Üniversite genç-leriyle yaptığımız çalışmada daha çok etki-

Artık Söz Bizim!

Yazının başlığına bakınca bir mucize gerçek-leşmiş sanabilirsiniz. Kadınlar bir daha ezil-meyecek, şiddetin hiçbir türüsü ile karşılaş-mayacak sanabilirsiniz. O da sizin iyimserliğiniz derim. Attığım başlık sadece kavgada bizi biraz da-ha umutlandırın diyedir. Bizim bahsettiğimiz ger-çek; zihinlere taht kurmuş, yerini de çok sevmiş, bu eşitsiz dünyanın kurulu düzende elde ettiği kari kolay kolay bırakmak istemeyen hatta bazen bunu kadına da doğanın bir kanunu gibi kabul ettirebilecek kadar kurnaz bir erkek sistemi.

Ama umudumuzu diri tutmak adına attım böy-le bir başlığı.

20 Haziran'da ajanslar Birleşmiş Milletler'in te-cavüzü bir savaş taktiği olarak gösteren kararı 15 üyenin oy birliği ile kabul ettiği haberini geçti.

Karıarda cinsel şiddet "bir toplum ya da etnik grubun üyelerini aşağılama, üzerlerinde tahakküm kurma, korku yayma aracı" olarak nitelendiriliyor.

Sevinelim mi yoksa 'bu kararın gerçeği değiştir-me gücü olamaz' deyip hiç değinmeyelim mi bile-miyorum. Ama her şeye rağmen bu karar hangi sınıf, ideoloji, etnik kimlikten olursa olsun, cinsel şiddet tehdidi altındaki tüm kadınlar için önemli bir gelişme. Yeter ki kadınlar böyle bir haklarının olduğunu bilincinde olsunlar. Yeter ki cinsel şid-dete uğradıklarında asıl suçlu olanın utanması, yar-gılanması gerekenin erkekler olduğunu bilsin. Uluslararası sözleşmelere geçen ve elbette kendi mücadeleleri ile kazandıkları bu hakkın gösterme-lik bir girişim olmasının önünde dursunlar. Yani şöyle bir düşündüğümde bu kararın içine birçok şey sığdırılabilir. Savaşların içinde ucuzlaşan insan yaşamı ve insan bedeni üzerindeki tahakküm kal-dırılabilir o zaman. Ya da siyasi kimliğinden ötürü gördüğü şiddet görmezden gelinmeyebilir kadınla-rın. Dedim ya bütün bunlar kadının özgürlüğü için mücadele eden tüm örgütleri insan hakları kuru-luşlarını ilgilendiriyor.

Hepsinden önemlisi kadınların mücadelesi yani siyasi, etnik, dini, kültürel farklılıklardan daha öte olan kadın mücadelesi bunu başardı demek hiç de abartı olmaz. Çünkü kadınlar sokaklara döküldü-ğünde hep bunu dillendiriyordu. Tecavüz savaş suçu sayılsın.

O zaman kadınlar kendilerine bundan pay çı-kartabilir. Kendi mücadelesinin böyle bir kararın alınmasında etkili olduğundan gurur da duyabilir. Ama bir erkek dünyasında yaşadığını unutmadan. Savaş, şiddet ve sömürü dünyasının mimarı olan erkek zihniyeti tarafından dengesi alt üst olmuş bir dünyada yaşadığını ve mücadele etmek gerektiğini unutmadan.

Kürt kadınlarının bu gerçeği unutmadığını fes-tivalde gördüm. Oldukça farklı etkinliklerin yapıldığı festivalde aynı olan şey şu idi: Her gün başka-ları adına harcadıkları emeğin sonuçları bu kez ka-dının hanesine yazılacaktı. Açtığı hamur, sattığı takı, ettiği söz, söylediği şarkı, attığı slogan. Bunla-rın hepsi kadının hanesine yazılacaktı. Bir başkası adına değil, kendi adına konuşup, gülüp, düşün-düğü bir mekandı orası. İşte bunu süreklileştir-mektir güzel olan.

Bir güne ya da mekana sığdıramayacak kadar renkli bir dünyaları var kadınların. İşte bu yüzden her günün sahibi kendisi olmalı. Kendisi adına ya-şamalı. Hataları, başarıları, emekleri kendi hanesi-ne yazılmalı ki erkek hatalarını katliam, tecavüz, taciz gerekçesi yapmamalı. İşgal, talan, sömürü si-yaseti ile yürüyen bu erkek dünyasının üstüne ba-sa basa geçtiği bir basamak olmamalı kadın bedeni, emeği, zekası...

özgür yaşam diyalogları

14 Temmuz'u anıyoruz. Bugün, bir grup zindan direnişçisi kendi şahıslarında, bir halkın bütün özgürlük umutlarını son kırıntısına kadar yok etmek isteyen düşmana karşı, kendilerinde somutlaştırdıkları PKK direnişçiliğini gösterdiler. Bu tartışmasız bir gerçektir. En zor dönemde, 1980'lerin başlarında, ayakta olan ne varsa tümüyle imha eden ve kasıtlı olarak bir daha yeşermemesi için bütün tedbirleri arkasına alarak yüklenen bir imha politikasına karşı, gereken her türlü direniş gösterildikten sonra, en son direniş olarak kendi bedenlerini eriterek, kendi nefeslerini o biçimde tüketerek son yolu deniyor, en güçlü direniş eylemine karar veriyorlar.

Aslında en büyük mücadeleyi vermek isteyen yoldaşlardır. Hayri-leri, Kemalleri biz çok iyi tanıyoruz. Mücadele tutkusuyla dolu olan arkadaşlarımızdır. Devrimci pratik, onlar için yaşamın kendisidir. Hayri, nefes nefese örgüt çalışmalarını, propagandasını yaşayan, bunun dışında tek bir boş günü bile olmayan büyük bir kişiliktir. Kemal, tepeden turnağa kadar her şeyini partinin hizmetine sunmuş, her şeyi ile partinin mücadeleye çizgisini yaşayan, yine partinin yaşam tarzını nefes nefese götüren bir kişiliktir. Bu konuda çok şey söylendi, daha bir çok şey de söylenebilir ve söylenecektir de.

Kendini, partimizin gerçeğinde, en zor koşullarda ve olanaksızlıklar içinde oldukça yetiştirebilmiş, bundan vazgeçmemeye en büyük direnişle karşılık vermiş yoldaşlarımızdır. Bunu defalarca kanıtlamış kişiliklerdir. Böylesi bir direniş kararlılığına, bu kişilikler önderlik etmiştir. Burayı çok iyi anlamak gerekir.

Bir direnişçi nasıl yaşar? Onlar, o amansız Diyarbakır zindan direnişçiliğinin birkaç yönünü, tüm işkencelere göğüs gererek yaşadılar. Onun her dakikası bile bir yıl kadar uzun ve kahredicidir. Sizin zift bağlanmış yüreğinize söylüyorum bunu; gerçekten her dakikası bir yıl kadar kahredicidir. Partinin adını biraz daha söyleyebilmek ve mücadelesini biraz daha uygun koşullarda sürdürebilmek için, birkaç yıl süren bu anları böyle değerlendiriyorlar.

Onlar, bir halkı aydınlatan meşale, yaşam umudu, yaşam tarzı oldular. Bunu iyi anlayacaksınız. En az olanla nasıl savaştığımızı, en zor koşullarda ve zeminde nasıl savaştığımızı göreceksiniz. Bir mezar kadar bile olmayan hücrede direndiler. Tek kişilik hücrelerde eylem yürütülebilirken, o dağlarda mı eylem düzenleyemiyorsunuz? Nefes alınamayacak yerde tek başına zafer görüyorsunuz? Onlar bir zaferi kesinlikle barındıran eylemi düzenliyorlar, siz bu kadar olanaklarla sıra-

Onlar Bir Halkın Yaşam Umudu Oldular

dan bir başarıyı mı düzenleyemeyeceksiniz? O zaman bu büyük direniş şehitlerinin anısına bağlı olduğunuzu nasıl söyleyebilirsiniz?

Bir direniş gününe karşılık vermek demek; böyle bir çağrıya uyum gücü göstermek demektir. Sonuna kadar partiye sahip çıkma, sonuna kadar göreve bağlı kalma ve gerekirse kendini katk ederek zaferi kesinleştirmedir. Bu koşullarda zafer budur ve bu sağlanmıştır.

Bu kadar büyük direniş değerimiz var ve onlara saygılı olmayı bileceğiz. Bir tarafınıza tokat atılsa, bunu mesele yaparsınız. Fakat binlerce büyük direnişle, bunların adıyla başladınız yaşama, o halde bunlara karşı söyleyeceğiniz bir sözünüz olacak ve o sözünüz de mutlaka yeterli olmalıdır.

Bütün bunlar ne anlama geliyor? Büyük günler, büyük karar günleri sıradan geçirilemez; kesin kavranılmayı, özümsemilmeyi ve emir olarak günlük işleme tabi tutulmayı ister. 14 Temmuz direniş kararı, demek ki parti ve halk olarak varolma kararını verebilmek, yine en zor mücadele aracını, yani kendini eriterek bu kararı hayata geçirebilmek, bu anlamda tarihin belki en son imha edici gücüne karşı yenilmemek ve teslim olmamaksa, bundan çıkan çok önemli diğer bir sonuç; ölümden zaferi yaratmak, yani yaşayanları keskin direniş içinde tutmaktır. Bu direnişten çı-

kan "direnmek yaşamaktır" şiarı; en zor direnerek en iyi yaşayabilirsindir demektir. Bu kararı ortaya çıkarmıştır. Yani bizim savaş tarzımızı, yaşam tarzımızı ortaya çıkarmıştır.

14 Temmuz'un kararlılığı karşısında sizler nasıl sonuç çıkaracaksınız? En çarpıcı soru budur. Özellikle parti için onlar bize vasiyet ettiler, biz de biraz tuttuk. Peki siz yaşayan militanlar nasıl karşılık vereceksiniz? Sizin için bu soru çok yakıcı! Mutlaka bir devrimci yaşamda ve savaşında yeriniz olmalı, bir başarınız olmalı. Onlar boşuna bu karara uyarak altmış gün kendilerini yaşatmadılar. Direnerek yaşamayı öyle gösterdiler. Peki savaşıyor yaşamayı siz nasıl göstereceksiniz? Onlar o halde direnerek ve savaşarak yaşadılarsa; siz olanaklarla oynayarak ve her türlü başarısızlığa yol açarak mı yaşadığınızı sanacaksınız? Bu temelde kendinizi affettirmeniz mümkün mü? Gerçekler ortada, direndiler, kendilerini erittiler ve "yaşam budur" dediler. Savaşla yaşam arasındaki bağı böyle ortaya koydular. Size düşense bu gerçeğe saygılı olup hayata geçirmektir.

Sizin için çözüm; kesin onlar gibi katılabilmektir. Çünkü halen imha siyaseti var üzerimizde. Aynı siyaset ve aynı tehlike söz konusu. Biz burada niye kendimizi adeta bir anlamda eritiyoruz? Siz rahat edesiniz diye mi, aşiret üyeleri biraz rahatlasın diye mi? Hayır! Karşınızda böyle

baba yok, bir reis yok! Tamamen bir mücadele arkadaşlığı var. Herkes eriyerek çalışır. Bunun tartışması da olmaz! Bunun ilkesi, kuralı böyledir. Böyle taşıyacaksınız ve böyle yaşayacaksınız. Bu büyük karar gününün ve benzeri bütün kararların anlamı budur. En yüksek, en yoğun pratikleşme bu kararın gereğidir. Halen bu böyledir ve böyle sürüp gidecektir.

Söz ve katılım, karar ve eylem 14 Temmuz Direnişçileri anısına bir kez daha bu temelde veriliyor. Şimdiye kadar çok söz verildi, çok karar geliştirildi. Bu her zamankinden daha fazla bir parti kararı, bir halk kararı, bir savaş kararıdır. Bu karar her zamankinden daha fazla başarıyla ve bütün gerekleriyle yerine getirilmelidir. Her zamankinden daha fazla iç ve dış engelleyicilere karşı büyük bir sabır ve inatla yürütülmeli, yaşama geçirilmelidir. Bu karar, her zamankinden daha fazla zafere ulaştırılacak bir karardır.

Bir kez daha bu büyük direniş davasının sahiplerine ve giderek çığ gibi gelişen bütün direnişçilerin en başta da şehitlerin kararına, bu temelde şahadetlerine, yaşamlarına, savaşımına bağlılığımızı gösteriyoruz.

Bu yürüyüş, her zamankinden daha fazla zafer yürüyüşü olacaktır.

KCK Önderliği
Abdullah Öcalan
14 Temmuz 1994

Özgür Kürdistan, Özgür Ulusal Kadın Kimliği Demektir

Ortadoğu coğrafyasında büyük bir varoluş ve kimlikli oluşum mücadelesi yürüten Kürt halkı, ortaya çıkardığı yeni değerler ile insanlık açısından önemli süreci başlatmış bulunuyor. Bu konuda Kürt halkının iddiali olması, bu iddiayı yüksek sesle söylemesi tüm ezilen halklar, yine egemenlikli iktidarcı sistemin karşısında özgürlük arayışında olan toplumsal kesimler açısından büyük bir anlam ifade etmektedir. Geride bıraktığımız yıllar, yine özellikle son bir yıllık süreçte ortaya çıkan yoğun gelişmeler, özgürlüğü için bilinçlenen, örgütlenen ve harekete geçen bir halkın kendini yeniden tanımlamasına, kendini inşasına tanıklık etmektedir. Bir yandan yoğunca sürdürülen tüm saldırılar karşısında kendini meşru bir şekilde savunurken, diğer taraftan da yaşamak istediği yaşamı, onun tüm ölçü ve değer yargılarını da yeniden tanımlamaktadır. Kürt halk gerçekliği sadece kendini oluşturmakla kalmamakta, evrensel boyutta toplum olgusunu, toplumsallaşan birey gerçekliğini de savunmaktadır. Egemenlikli sistemin tüm zihniyetini, dilini, davranış biçimini, yine tüm tanımlamalarını yeni baştan ele almakta, eleştirerek kendi ilkeleri temelinde yeniden tanımlamaktadır.

Bu tanımlamalardan biri 'ulus' gerçeğidir. Kürt özgürlük hareketi halklara ait olan, toplumsal yapının binlerce yılda büyük emek ve bedelle yarattığı değerleri ege-

menlerin elinden-dilinden almakta, esas sahipleri olan toplumsal dinamiklere teslim etmektedir. Ulus ve ulusal yapı bunlardan biridir. 30 yıllık mücadele bugün ürünlerini ortaya çıkarırken, bunlardan biridir ulusal bilinç. Egemenler yıllardır direnen halkların önüne hep ulus olmak için "devlet" olma modelini koymuşlardır. Devlet ise biliyoruz ki, kim adına olursa olsun, halklarda ezen ve ezilen kesimleri yaratır. Devlet sistemi, ezenlere yönetme (5 yılda bir seçtiği milletvekilleriyle ve hükümetiyle), yargılama (hukuk yoluyla), kendine göre toplumu eğitime (ilkokuldan başlayarak üniversitelere kadar), kendini kabul etmeyi ya şiddetle bastırma (asker-polis gücüyle) ya da tecrite alma (hapishanelerle vb), ezme sistemini meşru-yıkılmaz ve değiştirilemez göstermek için toplumun inanç ve duygularını sömürme (diyanet kurumlarıyla, din adamlarıyla) vb haklarını sağlar. Bu sistemde yaşayan topluma da "ulusal yapı" adını verir. Yani ulus gerçekliği teslim alınmış toplum anlamına gelmektedir. Tek bayrak, tek dil, tek millet adına oluşturulmuş yapıdır. Bugün Kürt halkının mücadelesi en başta böyle bir anlayışın "ulus-ulusallık" yapısına karşıdır.

Kürtlerin ulus olma ölçüleri sömürgeci devletlerin ve sömürgeci sistemlerin anlayışından farklıdır. Onların yarattığı tüm tanımları Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan toplum ve halk yararına yeniden ele alarak, yeniden tanımlamıştır.

Aslında bir bakıma ulus-ulusal kimliği egemenlerden kurtarmış, özgürleştirmiştir. Kürt halkı açısından ulus olmak, tek millet-tek dil anlayışına dayalı değildir. Demokratik toplumu, zihniyet ve ahlaki olarak egemenlerin denetiminden kurtuluşu hedefleyerek, sömürgeciliğin yarattığı tüm ölçüleri aşarak, özgürlük tanımlamasına göre yeniden özgür toplumu oluşturmaktadır. Kendi rengiyle, gücüyle, zenginliğiyle, özgür yurttaşların oluşturacağı toplumsal yapıların kuracağı gönüllü, dayanışmaya dayalı, bilinçli bir toplumsal yapı sistemi olmaktadır. Bu ulus gerçekliğinde en önemli boyut kadın gerçekliğine aittir. Kadın ve erkek kimlikleri, egemenlikli sistemin "kadınlık ve erkeklik" ölçülerinden kurtarılmıştır. Ulus kimliğini "önce insan olmanın" değeriyle kendini yaratan kadın ve erkek kimlikleri oluşturmaktadır. Egemen erkek-köle kadın ikilisi bu ulus gerçekliğinde özgür yurttaşlar olamazlar.

Bu anlamda bakıldığında Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan'ın tüm halklara sunduğu yeni ulus gerçekliği en başta kadınlar olarak bizlere yeni bir toplum projesini sunmaktadır. Kürt kadınları açısından özgür Kürdistan gerçeği, böylesi yeni ulusal kimlik anlamına gelmektedir. Kadın olarak özgür birer yurttaş olarak katılım sağlayacağımız böylesi bir ulusal kimlik elbette ki, kadının emeği, çabası, gücü ve örgütlülüğü olmadan yaratılamayacaktır.

Kürtler açısından, 21. yüzyılın

halklar projesine sahip olma şansını yakalama gerçekliği vardır. Ancak Kürt halkının ulusal bir güç olması karşı büyük engeller ve saldırılar da söz konusudur. Kürdistan'ın dört parçasındaki toplumumuzun bu proje etrafında biraraya gelmesi için bölge devletleri başta olmak üzere batılı kapitalist devletler hem bu anlayışa saldırmakta, hem de bu projenin sahipleri olan Abdullah Öcalan'a, Kürt halkına ve onun örgütlerine saldırmaktadır. Yine en önemli saldırı ise, Kürtler arası birlikteliğe, ortaklaşmaya, ulusal bir bilinç etrafında toplanmaya dönük olmaktadır. Güney Kürdistan'ı Kürt halkının özgürleşme zemini olmaktan çıkarmak, Kuzey Kürdistan'dan yayılan ve Ortadoğu halklarının direniş hareketi de olan Kürt Özgürlük Hareketine karşı her parçada işbirlikçi Kürtler üzerinden saldırıları dayatmak bu güçlerin politikası olmaktadır. Şiddet ve savaş üzerinden kendini yaşatan sömürgeciler, halkları birbiriyle çatıştırarak milliyetçilikle bunu yaparken, her halkı da kendi içinde çatışmalı kılmayı esas almaktadırlar. Kürdü Kürde kırdırtmak, yıllardır sömürgecilerin en çok sonuç aldıkları, bugün de sonuç almak istedikleri bir boyut olmaktadır.

Kürt kadınları bu politikaları çok iyi görmek, bunları cesaretleçe deşifre etmek, dile getirmek, bunlara karşı güçlü ulusal ortaklıkları kurmak zorundadırlar. Yeni ulusal kimliğe sahip çıkmak kadar, Kürt ulusal gücüne yönelik saldırılar

karşısında en başta yer alması gereken ve ulusal gücü savunması gereken Kürdistan kadını olmalıdır.

Kürdistan'ın her parçasından kadınlar olarak, farklılıklarımızı ulusal zenginlik bilerek, yeni özgürlük değerlerini ortak değerler bilerek ulusal kadın kimliğini oluşturmamız bu dönemin görevi olmaktadır. Ulusal kimlik, Kürdistan'ın özgürlüğü temelinde kadın öncülüğünde oluşturulmalıdır. Sömürgecilerin yarattığı tüm sınırları en rahat, en cesaretli bir şekilde Kürt kadınları aşabilir. Gerek ruhta, gerek düşüncede, gerek yürekte, gerekse fiyatta yaratılan sömürgeci sınırları en çok Kürt kadını parçalı kılmakta, acı çektirmektedir.

Kuzey, Güney, Doğu, Batı, her parçadan kadınlarımızın biraraya geleceği, ulusal birliği savunacağı, ulusal sorunları tartışacağı, Kürt kadın kimliğini ele alacağı ortaklaşmaları, çalışmalarını geliştirmeleri bu dönemin en değerli çalışmaları olacaktır. Erkek egemenlikli sömürgeci sistemin yarattığı sonuçları kabullenmek, onarın politikalarını deşifre etmemek, dayatılan "Kürdü imha ve inkar" saldırılarına karşı kadın olarak tavır koymamak, Kürt kadınının her alanda verdiği bedeli, çektiği acıyı, yarattığı emeği boşa çıkaracaktır.

Özgür Kürdistan, özgür ulusal kadın kimliği demektir, diyerek tarihi sorumluluklarımızı yerine getirelim. Çünkü ulusal birliğin güvenesi Kürt kadınlarıdır.

Dans Pirsgirêkan Zelaltir Derdixe Ser Dikê

Me bi Koma Dansa Modelîn a NÇM re li ser dans û xebatên wan yên ku bi danse tînin ziman axivîn. Di dansa modelîn de jina Kurd çiqas nezî danse ye, me bi sê jinên ciwan û dansvan re li ser xebat û dansa Modelîn axivîn û pirsên me bersivandin.

• Hûn dikarin xwe bidin nasîn?
Yasemîn Karacan: Ez 28 salî me. Ev şeş sal in ku di nav NÇM de cih digrim. Berê min di nav govendê de cih digirt. Ev çar sal in ku di nav Koma Danse ya Model de me. Heya niha bi giştî ez di heşt lîstikên danse yên NÇM de lîstîme.

Leyla Toprak: Li Stenbolê ji dayik bûm. Ez jî berê di nav govendê de bûm û ev bi giştî bû çar sal ku di nav Koma Dansa Model de cih digrim. Ji bilî dansê mamosteyî jî dikim. Li dersxaneyekî taybet dixebitim û wekî din demên xwe yên din bi piranî bi dansê re mijûl im.

Yeşim Coşkun: Ez 24 salî me. Ji zaroktiya xwe ve, ev panzdeh sal in ku li NÇM'ê dixebitim. Min di gelek beşan de cih girt. Min bi projeya Mem û Zînê dest bi dansê kir û niha jî li Zanîngeha Mîmar Sînan beşa model dansê dixwînim.

• Jinên Kurd û dans çiqas nezî hev in li gorî we?
Yasemîn Karacan: Dans tişteki gerdunî ye. Dibe ku em jinên Kurd hinekî di vê yekê de dereng mabin jî, ez dikarim bêjim dans li gorî me ye. Ez xwe pir di nav de dibînim.

• Zehmetiyên bi çi awayî derdikevin pêşiya we?
Y. K.: Carna dema ku lîstik tînin temaşekirin, temaşevan di hêla fêmkirinê de hin tengasiya dikşînin û mijara lîstikê fêm nakin. Lê carna jî li hin deran temaşevan fêm dikin û pir kêfxweş dibin. Şabûna xwe bi me re parve dikin piştî lîstikê.

Carna li hin heremên welat, li xwekirina kincan dibe pirsgirêk û em dikevin tengasiyê ji bo vê yekê. Lê belê ez bi hevî mê ku wê ev yek hêdî hêdî were rûnişkandin.

• Hûn dikarin behsa vê lîstika xwe ya dawî a bi navê 'Sînor' bikin? Çima Sînor?

Y. K.: Ji bo operasyonên hûndir û derve yên ku li dijî civaka Kurd tînin meşandin, me jî xwest em bi vê lîstikê nerazîbûna xwe a bi zimanê hûnêre dij derkevin. Ev mafekî xwezayî ye û hewce dike ku çalakiyên bi vî rengî bidomin. Ev çalakiya hûnerî li dijî şer e.

• Di navbera dans û govendê de çi cudabûn henê li gorî we?
Leyla Toprak: Bi rastî govend behtir çandî û dewlemend e. Lê belê dans cuda ye. Bi awayekî cudatir, zelaltir û vekirîtir pirsgirêkan derdixe ser dikê. Li gorî min dans ji govendê zehmetir e; ji bo ku perwerdeya beden tê kirin û mirov bi laş dilîzê, hûnera xwe pêşkêş dike. Dans, ked dixwaze, dem dixwaze.

• Ji bilî Stenbolê li şaxên ku giredayî NÇM ne komên dansê hene? Hûn dikarin behsa têkiliyên xwe yên bi komên dansê yên li bajarên welat û derveyî welat bikin?
L. T.: Belê. Dema ku me nû dest bi vî karî kir, li hin bajarên kom hatin avakirin û hin hevalên me dest bi perwerdeya danse kirin. Lê mixabin piştî du-sê salan li hin deran ev xebat hate sekinandin û niha tenê li çend bajarên hevalên me hene. Li Amed û Stenbolê tenê bi awayekî kiryarî xebatên me tînin meşandin. Em wek Koma Dansa Modelîn a Stenbolê ya NÇM hem dilîzin û hem jî ji bo dema pêş li hin bajarên Marmarayê perwerdeya dansê didin. Em hem dilî-

zin û hem jî ji bo dansa modelîn a Kurd pêş bixin, perwerde didin şagirtên ku dixwazin bi dansê re mijûl dibin.

• Hûn bi piranî li gorî pêvajoyê dilîzin...
Yeşim Coşkun: Rast e. Heya niha piraniya lîstikên me li ser pirsgirêka Kurd û civaka Kurd bû. Li ser jiyana neteweyî û a civakî ya ku gelê me ku niha tê de dijîn, bi piranî em bi wan dilîzin. Her çiqas em weke xet ji xwe re daneynin jî, ev rastiya civaka me û gelê me ye. Ji bo vê em jî bi vê hûnera xwe a dansê dixwazin bibin çareserî. Her çiqas nebes jî be em hewl didin.

• We qet li ser xwekuştina jina û ciwana lîst gelo?
Y. C.: Erê. Hem li ser jinê û hem jî li ser jiyana ciwanên Kurd a van demên dawî ku dijîn, me lîst. Me bi lîstika xwe ya yekem a bi navê 'Navber' ku projeyek li ser ciwanan e leyîst. Di wê demê de ciwan di nava du

çanda de mabûn asê û em dikarin bêjin ev rewş hê didome. Her çiqas em lîstibin jî ev pirsgirêk heya roja me ya îro jî didomin. Projeya me ya li ser jina jî, 'Bê Zeman û Bê Ziman' e. Di navêroka vê lîstikê de jina Kurd ya ku dihat perçiqandin û jinek Fransî ku dihat xapandin jî hebû. Ez dikarim bêjim, me li ser jina û ciwanan jî xebatek bi vî rengî kir.

• Ji niha û pêve projeyên we wê li ser çi bin?
Y. C.: Niha di bernameya me de lîstikek ku em bêjin tune. Lê pêvajoyê wê çi bide pêşiya me em nizanin. Niha di nava fikaran de ne. Bêguman em li ser hin tiştan difikirin. Niha lîstikek ku di sere min de heye. Ez

bere jî bi hevalên xwe re li ser axivbûm ku rastiya malbatekî Kurd hildin dest. Ev yek wê kengî û çawa çêbibe, niha ne diyar e.

• Gelo di nava Kurdan de dans û kesên ku Kurdin û bi dansê re mijûl in hene di êrokê de? Li ser vê yekê qet lêkolînen we çêbûn?
Y. C.: Erê, hin lêkolînen me çêbun. Carra yekemîn jinekî Kurd ku bi dansa modelîn lîstiya Leyla Bedirxan e. Malbat pir caran li dij derketiyê û nerazîbûnên xwe yên ji bo dans û meqyaja wê anîne ziman. Lê tevî van Leyla Bedirxan bi biryar bûyê û karê xwe birêve biriya. Berê li Stenbolê dijiya û paşe koçî derveyî Stenbolê bûye. Piranî li Londra û Parîsê xebatên xwe meşandiye. Di van demên dawî de jî em derketin, niha jî em hene.
Lîstikên ku heta niha ji hêla Koma Dansa Modelê ve hatine lîstin ev in:

'Navber'
'Bê zeman û bê ziman'
'Munzur eza ez Munzura'
'Fuat Ünlü'ye atfen klîp
'Yasaq'
'Düş-ün-ce'
'Kayıp'
'Sînor'

Reyhan Sarhan

Biryara NY: Şîdeta Cinsî ya li Dijî Jinê Taktîkekî Şer e, Rawestînin!

Konseya Ewlekariyê, pêdand ku di pevçûnan de şîdeta cinsîti weke taktîkeke şer tê bikaranîn; xwest bila aliyên ku pevdîçin tedbîr bigrin û bi tevahiya dangan biryar girt ku di peymanên aştiyan de sûcên şîdeta cinsîti ji nav afûyê de were derxistin.

Wêne ji aliyê Doa ya 12 salî a ku Sudanî ye hatiye wênanandin. Mîlîsên Cancavîdî êrîşî gundekî dikin, jinekî jî bo şîdeta cinsî dike hedef. Li gel jinê telefona berîkê heye. Doa dibêje, 'dixwaze li dezgehên alîkariyê bigere'.

Konseya Ewlekariyê a Netewên Yekbûyî (NY), bi tevahiya dangan biryar girt ku di pevçûnên çekdarî de li pêşiya şîdeta cinsîti ya li hember jinê were girtin.

Dezgehê NY ê ku bi rêve dibe, di biryara xwe de pêdand, ji bo ku jinan û zarokên keç 'endamên komekî yan jî komekî kêmnetew bi-

çûk bixin, desthilatî li ser bikin, çav bitirsînin, biherisînin û bi zorê ji cih û wêran xwe bikin weke taktîkeke şer her tim tînin hedefkirin.

Di encamê vê yekê de lihevnekirin bêhtir kûr dibe, wekî din yên ku şîdeta cinsî li jînê dikin bê ceza dimînin.

Di rûniştina ku bi navê 'Jinan, Aşitî û Ewlekariyê' de, NY ji hemû hêlan xwest ku bila pêkanînen şîdeta cinsî rawestînin, ji perwerdeya yekîneyan bigre heya prosedûrên disîplîne, ji bo parastina jin û keçan pêşgiriyan pêwîst bigrin.

'Di peymanên aştiyan de şîdeta cinsî ji naveroka efûyê derxin'
Civata 15 endamî, xwest bi dawî anîna pevçûnan de şîdeta cinsîti ji naveroka efûyan were derxistin. Banga dewletan jî kir da ku ji

bo piştgiriya jinên mexdurê şîdeta cinsîti bûne, sîstemên dadê û tenduristiyê xurt bikin.

100 hezar keç weke leşker tê bikaranîn

Li gorî rapora Plan Internationale a Rewşa Keçên Cihanê, di cihanê de 100 hezar keçîk rasterast weke leşker ango ji bo berdewamkirina pevçûnan tînin bikaranîn.

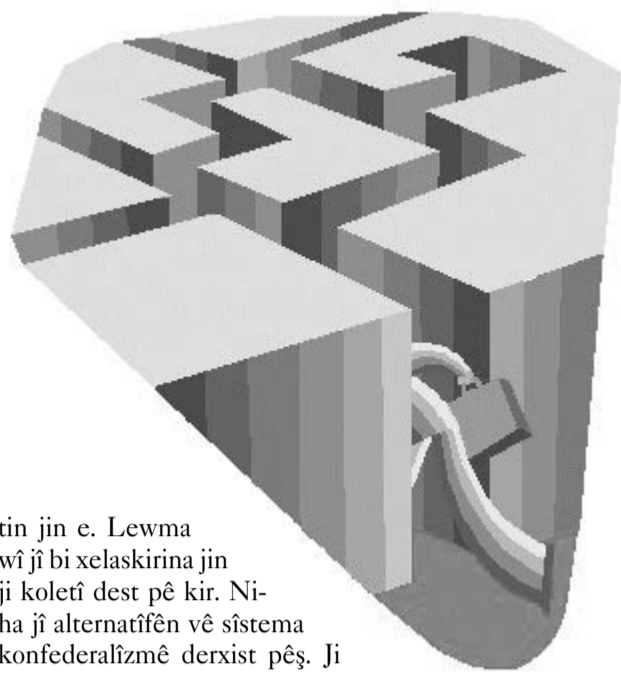
Li gorî NY'ê sala 1995'ê li Ruanda di navbera 250-500 hezar jin beramberî êrîşa cinsîti ma. Û ev sûc bê ceza man.

Di salên 90 de di dema pevçûnên Bosna û Kosovayê de 50 hezar jin hatin tecawizkirin.

Li gorî ofîsa NY ya Kongoyê di navbera mehên Cotmeh 2002-Sibat 2003 di rojekî de li nîvekê 40 jin tînin tecawizkirin.

Sîstem Çawa Şekil Dide Civakê?

Di çaxê neolîtîk de, jin xwedî çîmetên dîrokî ne û jiyîna jinê gelekî bi bandor bûye li ser hînbûna jiyînê. Jibo ku zîlam bi karên derve re mijûl e, di sîstema kapîtalîzmê de zîlam dibe serdest û hemû mafê jin, yê jiyînê daye afirandin jî, tê binpêkirin. Ji ber tîrsa zîlam ya fîzîkî li ser jin, dîrok weke ku bi navê zîlam hatiye nivîsandin, tê dest girtin. Ji wêna jî jin, rast e neheqiyên ji derveyî mirovatiyê hatiye û her tim ji mafê wêna hatiye bi dîrxistin. Bi salan sanciyê gelekî mezin kişandin e. Vê yekê jî bandorekî mezin li deronîya jin kiriye û bi taybet niha li cihê ku Êzîdî lê dijîn tiştên bi vî awayî têne serê jin. Li gora min ger wê demê nêzîkbûnên bi vî awayî nehatiba kirin, belkî sîstem bi vî rengî nehata şekil dayin. Helbet ku jiyîn di roja me ya îro de, di şertên gelekî berbiçav de, jiyîbana. Sîsteman jî ev nêzîkbûn ji bo jin çênedikirin. Gelekî berbiçav e ku sîstem hemû kîna û hêrsa xwe di serê jin re derdixe. Jin dixwe qurban ji bo paşverûtiyên xwe. Gelek karên ku jin eleqedar nake li ser niyeta jin, dikin xizmeta sîstemê. Gelekî baş dizanin ku ne civak û ne jî sîstem bêyî jin aliyekî wê felce. Ev tişt dîrokê jî gotiye ku “jin aliyekî wê yê esas e”. Niha çî sîstemên ku bi jin dest pê nekirine gengaze ku aliyekî wê kême. Bo nimûne, di dîroka gelê Kurd de, Serokatiya Kurd bi jiyîna jinê re dîrok dest pê kir. Ji lewre wî baş dizanî ku aliye dîrokên hemû gelan ê kême hatiye pêşxis-

tin jin e. Lewma wî jî bi xelaskirina jin ji kolefî dest pê kir. Niha jî alternatîfên ve sîstema konfederalîzmê derxist pêş. Ji ber pê bawer e, ku neqşa civakan ya nû sîstema konfederalîzmê ye. Ji ber ne rûnişkandina sîstema konfederalîzmê, di roja me ya îro de, li Rojhilata Navîn civak berveyî korbûnê diçe.

Ev tiştan bandora mezin li roja me ya îro çêkiriye. Îspata ve jî li ber çavan e, jin ji neçarî xwe dike qurbana sîstemê. Helbet ku ev tişt ji xwe ber nayên çêkirin. Bê şerm her roj zexta li ser jin an jî malbatê zêde dibe ji aliye zîlam ve. Ev yek yan jî berpirsîyara ve kî ye jî nediyar e. Sîstem e, an jî zîlam e, ne diyar e. Kuştin û tînekirinên ku mêjiyê mirovan nikare rabi-

ke tîn çêkirin. Bo nimûne duh ez şahîdê kuştina keçekê Êzîdîbûm, lê belê ev yek dema ku niha ez tînim ser zimên jî dilê min perçe perçe dibe. Ev tiştana li ser deronîya zarokan, keçên ciwan û pêşaroja wan jî bandorên bê navber dide rûnişkandin. Di çend rojên pêşiya me de dîsa bûyerên bi êş biqewimîn. Jin di malê de ji ber zext û zorahiya zîlam neçar dimîne ku bedena xwe bide ber agir û xwe bike qurbana sîstema kor ya zîlam. Ev di hindirê hefteyekê de, gihîşt du jinên ku temenê wan 22 salî ne, xwe kuştin. Ev bûyerana ji bandora polîtîkayên dewletê yê ku li ser civakê dide meşandin e. Dîsa ji netîceya zexta ku dewlet li ser zîlam dide meşandin, lê belê dema ew jî xwe li hember dewletê bêhêz dibîne, ve carê zîlamtiya xwe li ser jin bikar tîne.

Dewlet herî zêde li ser blokên îktîdarê û şer, serî li polîtîkayên asîmîlasyonê daye. Ji lewre ku dikare bi hemû şewazên îktîdarê di civakê de jin asîmîlasyon bike. Gelekî balkêş e ku blokên îktîdarê û şer, polîtîkaya bi asîmîlasyonê dixwazin civakê tine bikin. Li vê derê her tim zîmanê serdest ê zîlam tê ferzkirin. Belê

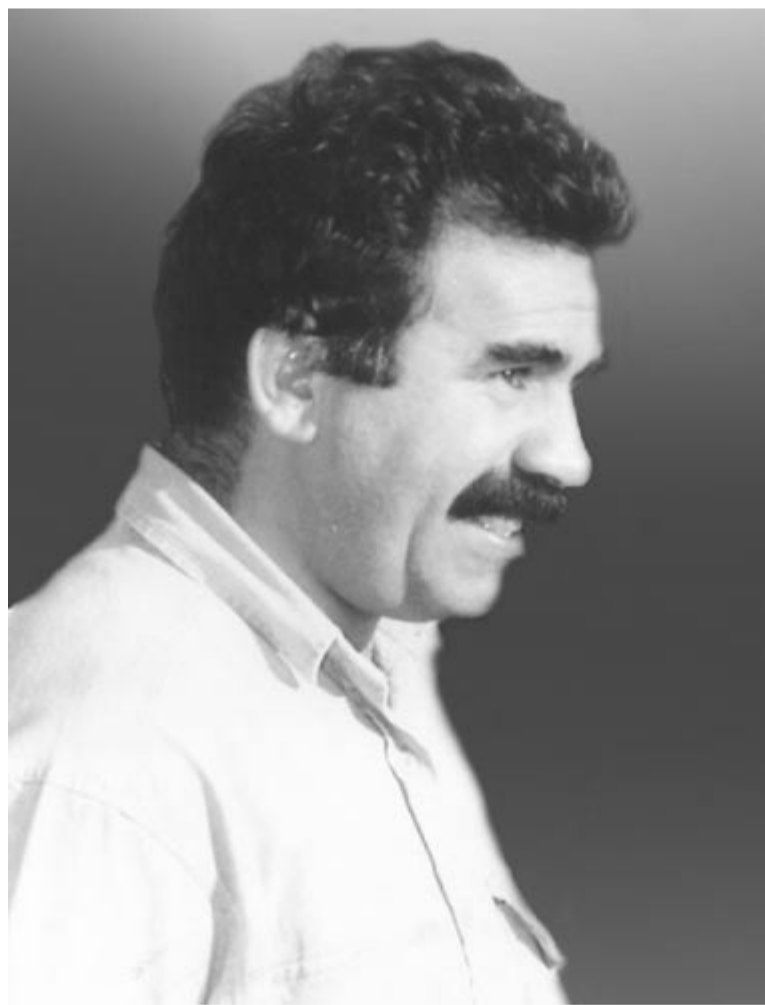
asîmîlasyon ne tenê li ser civakê û fîzyolojiya jin tê meşandin. Her wiha bi awayekî kûr li ser pêşeroja civakê jî xeteriyeke pir mezin e. Li gora nêrîna min her wekî terorê û şer asîmîlasyon bi darê zorê zîlam roleke tîrxîbkirinê listiyê û dibe sedem ku jin xwe bikiye. Bi belavkirina sîstema kapîtalîst û şikilgirtina netew-dewlet re, pêvajoya asîmîlasyonê her ku diçe li ser çanda civakê zêde dibe.

Hişê dewletê heyânî niha nehatiye serî. Nizane ku sosyolojî nekarî vîna tesbît bike, ji ber bi milyon sal in ku civak hatiye afirandin, mûmkîne ku civaka xwezayî were tevizandin û paşvexistin, lê tu carî nayê tinekirin. Mûmkîne ku jin bikujin û bixwazin bidin kuştin, lê belê tu carî jin tune nabe. Ev pir zelal e e ku civak wê bi jin were azadkirin.

Sîstema Rojhilata Navîn hewceyî bi guhertinê heye. Ev bingehe heye ku were guhertin û jiyînekî nû biafirîne. Ger ev di nava analîza xwe de neguhere wê pêşiyê li tîrxîbkirinên mezin vebike. Ji lewre, ger niha civakên di krîzê de bi perspektîfa teorîk a tam û li gorî armancê neyên ronahîkirin, û ger neyên rêvebirin, ihtîmaleke xurt e hewldanên bingehîn ên bo veguherînê têk biçin û heta berevajî encaman weke îro bidin. Gelekî eşkere ye ku ev kuştinan ji ber vî rûdîdîn. Ez êdî naxwazim ne jin û ne jî mirov bibin qurbana kirêtiyan.

Nergîz Can

Azadî Bûyerekî Zor e

Ne ji gotinê fêhm dike, ne ji sozê, ne ji mentiq, ne ji wekhevîyê û ne ji azadîyê. Li gora xwe zîhniyeteke wî ya namûsê heye, zîhniyeteke desthilatdariyê heye. Bê pîrs û bê lêpîrîn dixwaze yê-ya li hemberê xwe bike jin. Rastî ev e. Ne min ev afirandiye. Dîrok ve dibêje. Pergal, sîstem li ser vî bingehî ava bûye. Eger hûn dixwazin, biceribînin. Bi şertê ku hûn bikarin encamên wê ragirin. Bê ku hûn tevgerê bi xwe ve mijûl bikin, bê ku hûn me bi xwe ve mijûl bikin ka hûn tîkiliyên çawa dixwazin daynin. Bila bi şer neleyze, bila azadiyê, heta kesayeta xwe rezîl neke, ezê ji bo her rengê tîkiliyên we li çepikan bikim.

Xwestina mezinayiyê, ji bo wê xwestina azadiyê ne tişteke xirab e. Em dibêjin bila zîlam xwe binecirîne, bila jin koletiyê ji ser xwe biavêje. Ev çi qas pêk tîne? Niha, pîrsgerêk bi “me çav li hev şêkêndin, me aqilê hev ji rê bir” çareser nabe. Dereceya urf, adet û rêzîka civakê, an jî dereceya nêzîkatiyên heyîn evqas seresere ne. Ez vê bêjim: Ez bi sifetê xwe yê şervanê azadiyê, rewşeke min ya ku ez bi jinê re eleqedar nebim nîne. Helwesta me helwesteke azadîxwaz ya mezin e. Jina Kurd her tim bi hêzgirtina ji me derketiyê meydana dîrokê. Zîmanê wê vebûye. Belkî li Rojhilata navî jî di dereceyê ku di rastiya ti hêz, ti gelfî de dernekeve, xwe li çiyayan jî daye.

Dîsa hebûna we li van deran bêguman bi helwesta me ve girêdayî ye. Eger ne ji hêza me bûye, hûn pir baş dizanin ku we nikariya hûn ji malên xwe gawêkê jî biavêjin derve. Lêbelê ez dîsa vê dibêjim: Ge-

lo, gelek tişt hatin çareserkirin? Lê mînakên derketin holê, nîşan didin ku di vî mijarê de divê ne seresere bin. Dîsa ev mînak nîşan didin ku hestên wiha, hinek tîkiliyên seresere ku hev îdare dikin, di xeta rizgariya Tevgera Azadiyê de, di xeta azadiyê de encamê pir negirin. Bi giştî azadî bûyereke zor e. Behsa mezinayiyê azadiyê tê kirin. Tîkiliya mezinayiyê pir ji nêzîk ve bi zor û zehmetiyê ve heye. Eger ketineke wiha ya hezar salî heye, eger di vî qadê de her rengê ketinê bi ser de hatibe, ezê di rojekê de, an jî di dîroka tîkoşîna me de, hem jî bê ku xwe biêşînim sîstemê ku herkes bikare bi rihefî bijî, ava bikim. Em dikarin weke yê din bikin. Ma ev rast e? Ango mezinayiyê meseleyê hinekî jî di vir de ye: Em hatin vî temenê û di destê me de hêzeke pir mezin jî heye, lêbelê li awayê bikaranîna binêrin! Di nava refên partîya me de em li hinek kesên xwedî-otofîre binêrin, çî dikin? Hêzeke di bin emrê xwe de, jinekê çawa bi kar tîne? Ka pêwîst e çawa bi kar bîne li aliyekî, jina Kurd dixebite ka çawa xwe bi kar bîne.

Min di rewşa xwe de ev zetîm kir: Desthilatdarî aliyek e. Kesayeta ku muxatebê min e çî digot? “Gelo, ez çawa dikarim rexne bikim?” Ez vê dibêjim: “Ev bûyera desthilatdariyê ya ku bilind dibe ji bo gel e. Eger mesele kesayetek be, îro heye, sibe nîne.” Lêbelê nêzîkatî bi vî awayî dibe: Em bi tîkiliyê taybet kesekî girê didin, pişt re dest li ser mîrasa wî datînin û bê ku pê bidin zanîn em nixwên wî jê distînin. Me bi sedan mînakên vî dîtin. Ji ber vî jî ez hewl didim ku kar bi nazîkî bi rê ve bibim. Çavên wî ber bi desthi-

latdariyê ve diçirsin. Hûn dizanin, hêzeke ku bi pereyan, bi desthilatdariyê neyê kirin nîne. Dema li cem me hêz pir bû, hesab û kompoyên li hemberê me jî ewqas pir bûn. Rast e. Ev bûyera desthilatdariyê li cem me pêş dikeve. Lê carna ez dibêjim xwezî Kurdekî din bikira da ez hezar carî ji vî karî dîr biketam. Ez dibêjim, bila roja didoyan xwe nefiroşe, bila vî desthilatdariyê, vî otorfîyê nefiroşe, ezê her roj jê re xizmetê bikim.

Bila qet ne sosyalîst be, bila welatarêzekî binamûs be, ez bi wê jî qayîl im. Lê kesekî wisa nîne. Dema tê roja didoyan xirab dike, çawa ku nizanibe ka wê çawa bifiroşe, çawa bi kar bîne. Nexwe ez bi kesayeta xwe, min wisa desthilatdarî neperest. Ez bi ruhî ji bo vî ne amade me. Ez ji hêza desthilatdariyê wisa biheybet, jixweaftina wisa pir dîr im, zorê dikişînim. Lê digel wê, dinêrim ti kes nîne. Û jixwe sedemê ku gel li me digere jî ji ber wê ye. Ango ez nabêjim wiha gazî min bikin, biqîrin, kom bibin. Lêbelê ji ber rastiyan dîrokê û rewşa berbiçav ku em tê de ne, gel, serekî, rêberiyekê dixwaze. Dizane ku em hinek tişt dikin. Girîngiya vî fêhm kiriye û li hemberê her rengê listokên dijmin dibîne ku divê dev ji rêberiya xwe bernede.

Ez li vir im. Derfet çênebûn ku em bi kesekî re biaxivin, lê em dibin bersiva lêgerîna gel ya ji bo rêberiyê û ew jî diecibîne. Lê bi giştî di rastiya Partiyê de, bi taybetî jî di rastiya rêberiyê de desthilatdariya kom bûyî, divê ji hîrsê, timayiyê, çavberdanê û xespîrinê re rê veneke.

Rêberê KCK
Abdullah Öcalan

Hinek rexne ji me re hene. “Tevgera Azadiya Kurd dixwaze tîkiliyên mîr û jinan ber bi ku ve bibe? Tê gotin ku Tevgera Azadiya Kurd li hemberê zewacê ye”. Ev nixwandinên derve ne. Ez hê bawer dikim ku ev rast e: Zîlamê di nava tîkoşînê de, heta ku rast nêzîkî rastiya jina li hemberê xwe nebe, rast tînegihe, ji nû ve ji nû ve azad neke, ku ti tîkiliyan daye ne, wê pir baştir be. Heskirin e, hest in, zewac e, ev tev wê tenê serê wî bîxîn belayê.

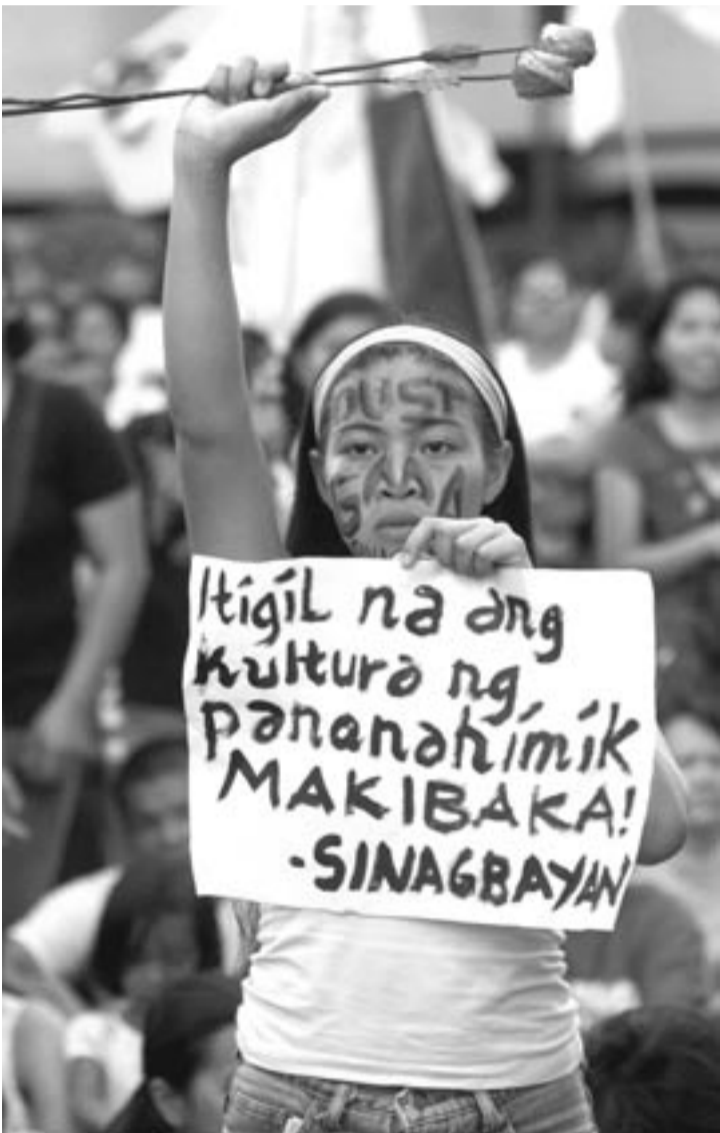
Qîzek, heta nizanibe ku bi bûyereke mîna kevîrekî ku bikeve ser mejî û dilê mirov re rû bi rû ye, ni-

kare nêzîkatiyêke azad, nêzîkatiyêke wekehev pêş bixe. Ev li aliyekî, heta nizanibe ku ew û sîstema tîkiliya zîlam ya ku hest, hizir û mentiq bi erdê ve dike yek –dema min dîrok vegot ka zîlam qalibekî çawa girtiye dabû xuyakirin- li hemberê hev in, heta vî jî vî sîstemê fêhm neke û eger mumkin be, heta wî nekişîne rewşeke wekhev û azad dikare kîjan tîkiliyê daye? Ku tîkiliyê daye jî dikare encamên wê ragire? Bêguman, bê ku xwe wîna bike, eger azadî û wekhevîyê bike bingeh!

Zîlamê Osmanî, zîlamê Kemalîst, an jî Kurdê axa weke kevîr e.

De Eigenheid van de Vrouw is Een Houding Tegenover Alle Vreemde Onderscheidingen-II-

De vrouw in de eerste plaats, het Koerdische volk over het algemeen, moet zodat alle minderheden de uitsluiting overwinnen, onder ogen zien dat hij/zij zelf in de positie van de 'ander' komt te staan.

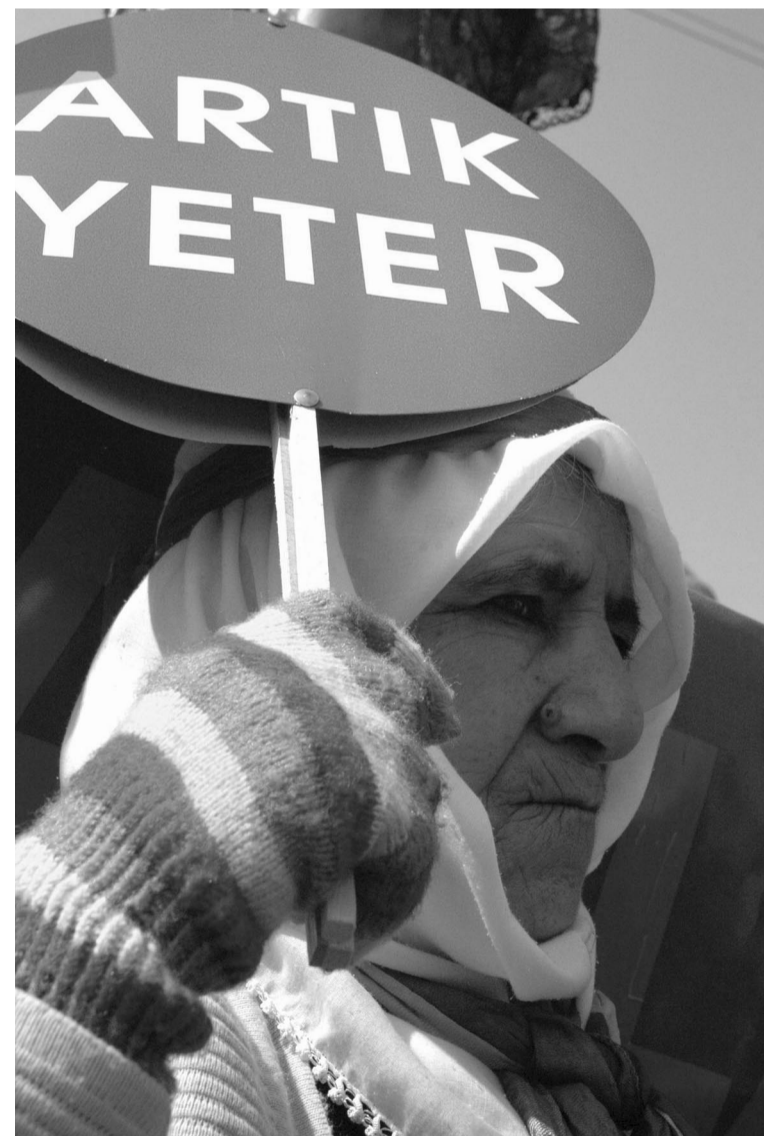

in de richting van de bevrijding van de mens, de vrijheden, de gelijkheidsbeginsel, de ware waarden die worden heropend doen de nieuwe ontwikkelingen in de tegengestelde kant ontwikkelen. Er wordt een 'boven' volk systeem gecreëerd, op globaal niveau ontstaat er een heersgebied. Heerschappij, nationalisme, racisme komen niet slechts van een kant en centrum, het wordt op ieder vlak van het leven van moment tot moment gecreëerd en voortgezet. In onze huidige maatschappij is er een zogenaamde bioheerschappij, met een heerschappij over het menselijk

uitsluiting, vervreemding. Hij verzet zich tegen de discriminatie en plaats tegenover de autoritaire ideologie een vrijheidsideologie als alternatief. Het is niet gebaseerd op de heerschappij van een natie, een etnische eenheid of de heerschappij van een ras, maar een samenleving die gebaseerd is op de aanwezigheid van alle kleuren, alle stemmen. Hij heeft voor ogen om eerst de vervreemding van de vrouw als de 'ander' te niet te doen en haar vrijheid te verkrijgen. In eerste instantie de vrouw, maar ook het hele Koerdische volk en alle minderheden moeten voor ogen houden dat zij om de ongelijkheid te bestrijden zij als eerste te maken krijgen met de label van de 'ander' zijn. Het is ook duidelijk dat zodra je als de 'ander' wordt gezien je ook als gevaarlijk bestempeld wordt.

Wij leven in een wereld waarin de mensheid en de geografie verdeeld worden door grenzen, waarin de ene groep beweert de oudste roots te hebben. In deze wereld wordt er constant aan de 'ander' door de 'wij' oorlog verklaard in de naam van een ras en een natie en dit wordt door de heersende klasse genormaliseerd. Natuurlijk is er een weg om te ontsnappen aan deze ideologie. Indien deze kans gebruikt wordt, biedt het ook een grote vernieuwing. De geschiedenis vanuit klasse van samenleving is een strijd tussen de vervreemding van de ander en de zekere inzet van de klassen. Dit alles is een botsing van alle communale samenlevingen en de waarden van de samenleving verdeeld in klassen heeft Abdullah Ocalan de leider van het Koerdische volk gezegd. Deze communale waarden wijzen het leven

uit, die ontstaan is door de het wezen van de vrouw en de waarden die door vrouwenhanden zijn gemaakt, het ontstaan van groepscultuur, emotie van de vrouw, ontstaan van haar denkwereld. Dit sluit uit het overheersende, het machtsbeluste, het geweld omvattend werk en verleent hiervoor geen toegang. Daarom is het nodig dat de vrouw strijd voert tegen racistische, nationalistische en hiërarchische denkwijzen die de vrouw de 'ander' maakt en zij moet eerste in de voorstaande plaatsen begeven. Omdat in het wezen van de vrouw geen plek is voor discriminatie, het uiteen drijven van elkaar en de behoefte om voor zoiets te laten botsen. Vooral in deze tijd en deze periode, waarin deze waarden van nationa-

Wij hebben in de huidige wereld aangegeven dat het nationalistische en de racistische in golven omhoog gaan. Deze vermeerdering die een nieuwe stijging laat zien, is feitelijk de drang om zich vast te houden aan deze traditie. Dit is een streven naar het vasthouden aan hiërarchische conservatieve gewoontes waarin een begin wordt gemaakt om dit te overwinnen. En men kan ook zeggen dat het in de modernisering zich aanwendend tot nationalistische zeggingswijze, zijn eigen crisis heeft geprobeerd te overwinnen. In de naam van civilisering, modernisering zijn er vele oorlogen tot stand gebracht, veel volkeren zijn vernietigd en sommige volken staan nu nog in het aangezicht van vernietiging.

Aan de andere kant is het systeem van staat-volk van onze hedendaagse wereld, vandaag aan het omwentelen is in een volk overstijgende systeem. Eigenlijk worden volk-staat verbanden achtergelaten. Echter dit nieuwe systeem brengt met zich nog een groter gevaar mee. Vooruitgang gaat niet

ke lichaam, komen er nieuwe gebieden van overheersing. De gedachten van een mens, gevoelens, het lichaam, hij wordt overheerst als een geheel, de hele bevolking wordt zo tegelijkertijd onder controle gehouden. En op deze manier krijgt het een vorm. Nationalistische, racistische verspreidingen in het leven met bioheerschappijen komen hieruit voort. De meest zichtbare voorbeelden zijn de Namen en merknamen in Turkse maatschappij, reclames en muziekvideoklippen, in films en normale vieringen worden Turkse bevindingen, Turks-zijn figuren, de hele samenleving komt onder de aanval van het nationalisme. En er wordt vooral een beroep gedaan op emoties. In Iran zijn naar aanleiding van bedreigingen aan het adres van mensen met blond haar en blauwe ogen is weer openlijk te zien dat racisme heel actueel is.

De vergiftiging van Abdullah Ocalan de leider van het Koerdische volk is een naar buiten uiting van deze nationalistische, racistische in een bewind dat geen andere etnische roots erkent. Want de leider van het Koerdische volk biedt een andere discourse dan

lisme en racisme opnieuw naar boven worden gebracht om hiermee volkeren tegen elkaar te laten botsen. Deze keer moet de strijd en standvastigheid worden gevoerd om je te verlossen uit de 'ander' zijn, door te pleiten voor het zijn van de 'ander'.

'Bir Şehri Bütünüyle Terk Etmek İmkansızdır'

Yazınca, hayatla daha kolay baş ediyordum gibi geliyor bana. Kurmaca dünyalarda dolaşırken, gerçek hayata bir gol atıyordum gibi geliyor.

lerden kurtulmamız gerektiğini düşünüyorum. Ne sorgulamasız bir bağlılık, ne de hoyratça bir red.

• Kadın edebiyatçı ile erkek edebiyatçı arasında farklılıklar var mı? Varsa neler ve bunlar edebiyata ne şekilde yansıyor?

Kadın edebiyatçı-erkek edebiyatçı şeklindeki ayrımın, kadınlar için tuzaklar içerdiğini düşünüyorum. Şöyle ki: "Kadın edebiyatçı"yı farklı bir kompartimana yerleştirdiğinizde, kadınlığa ilişkin günlük hayatta yaygın olan negatif kodlamaların sanat alanında yeniden üretilmesine kapı aralamış olabilirsiniz. Bu yaklaşım, kadınları tür, tema ve üslup seçimlerinde belli sınırlara hapsedebilir. Örneğin, erkekler siyaseti, savaşı, tarihi yazar. Kadınlar ise aşkı, romantik temaları seçer şeklindeki popüler kabulleri hatırlarsanız... Kadınlar bu tuzağa düşmemeli.

• En zor soruyu soruyorum: Neden yazıyorsunuz?

Neden mi yazıyorum? Yazınca hayatla daha kolay baş ediyordum gibi geliyor bana. Kurmaca dünyalarda dolaşırken, gerçek hayata bir gol atıyordum gibi geliyor. Sadece bu kadar değil tabii; bir birey olarak, toplumsal etkinliğimi, en iyi yazarak gerçekleştirdiğimi düşünüyorum. Hayattaki duruşumu en iyi yazarak sergileyebildiğim kanısındayım.

• Türkiye'li edebiyatçıların son yıllarda yazdıklarına baktığımızda, konuların çoğunun aşk, töre cinayetleri, Ermeni ya da Kürt sorunu oluşturuyor. Bunun sebebi nedir?

Medyatikleştirilen konular olduğu için olabilir. Okurun güncel eğilimleri, bazı yazarların tema seçiminde etkili olabilir. Popülist güdülerle tema seçen yazarlar yanında çok daha samimi gerekçelerle davranan yazarlar da var tabii. Bu konuda genel yargılarda bulunmak haksızlıklara yol açabilir.

• Edebiyat ve aşk demişken hemen sorayım: Sizce aşk nedir?

Aşkın, hakkında söz edilmesi en zor insanlık durumlarından biri olduğunu bilmeme rağmen, yine de onun en yapıcı yıkılma biçimi olduğunu söyleyebilirim.

• Kimdir Remziye Arslan?

Kendimden söz etmek bana her zaman zor gelmiştir. İsterseniz sadece, "hayallerinin peşinde sürüklenen bir insan" diyelim.

• Son olarak, edebiyatta ulaşmak istediğiniz bir yer var mı?

Edebiyatta, şu ya da bu yere geleyim diye düşünmedim. Fakat bütün kalbimle dilediğim bir şey var tabii: Okura güvenle sunabileceğim metinler yazabilmek ve bunu yaşadığım sürece devam ettirebilmek...

Sorularınızla, pek çok önemli şey konusunda tekrar düşünmeme fırsat sağladığınız için teşekkürler!

Hasret Birsal

'Gurbet öyküleri' demiş kimseleri yazdıklarına. Gurbet tercihi yaşanan bir gerçeklik. "Keder Perileri" göç öykülerinden oluşuyor; zorla boşaltılan köyler, yakılıp yıkılan bir coğrafya ve savrulan insanlar...

Konuşurken "bir şehri bütünüyle terk etmek imkansızdır" diyor. Terk edilen köylere, terk edenlerin göçtükleri kentlere hüznü ve çarpıcı cümlelerle bir yolculuk yaptırıyor Remziye Arslan. Ketum, kendinden söz etmekten kaçınan mütevazı bir yazar.

"Keder Perileri" öyküsünde "boşaltılan köye dönen siz miydiniz?" diyorum, üzülüyor; "ah" diyor "orası bir köy değil, Elazığ'ın ilçesi. Maden, kocaman bir ilçe. Okurlarımın bir kısmı da böyle algılıyor, ilçem adına üzülüyorum." Ve hemen ekliyor; "ama insanlar böyle düşünmekte çok haklı, o coğrafyada o kadar çok köy boşaltıldı ki!..

Yazmak kişinin kendi içinde başladığı ve hiç bitiremediği bir yolculuk; Remziye Arslan da bu yolculuğa göç öyküleri ile çıkıp, adına da "Keder Perileri" demiş.

Sevgili Remziye ile edebiyat üzerine bir söyleşi yaptık.

• Öykünün yerinden ve anlamından başlarsak, sizce bir yazma biçimi olarak öykü nedir?

Edebiyatla ilgilenenler bilirler. Öykü, sıradan olanla ilgilenir. Gündelik hayatın gizli köşelerine sızmış ayrıntılar öyküde, geniş anlam evrenleri içinde kendilerine bir yer bulurlar. O küçük ayrıntılarda, gerçekliğin şifrelerinin saklı bulunduğu bize hissettirir öykü. Bu bağlamda, değerli eleştirmen Semih Gümüş'ün sözleri yeterince açıklayıcıdır: "İnsanın kendi varoluşunu keşfettiği anlar. Öykünün başladığı ve bittiği yer burası işte."

• Öykülerinizde imgeye ağırlık vermişsiniz, nedir imgenin yazıdaki yeri?

Bahsettiğiniz şey, oturup inceden inceden hesaplayarak gerçekleştirdiğim bir durum değil. Kitaptaki metinler bana kendilerini böyle yazdırdılar diyebilirim. Kalemimden böyle döküldüler desem yeridir.

İmgeye gelince; öykülerde gözlemlediğiniz imgesel dil, öyküyle şiir arasındaki yakınlıktan olsa gerek. Öyküde sözden tasarruf ettiğinizde -ki böyle olması gerekir-, elinizde alabildiğine yoğunlaştırılmış bir dil kalıyor.

• Yazarın kendi dünyasından yola çıkarak öyküler oluşturması mı doğru, yoksa kurmaca ile yaşamı harmanlayıp onun tozlarından bir öykü dünyası oluşturması mı?

Yalnızca yazarın öz deneyimlerinden hareket eden bir yazma çabası kendini devam ettiremez. Böylesi sığ, sınırlı ve sıkıcı olur. Fakat elbette kendi hayatınızdan da kaçamazsınız. Edebiyat metninde ortaya çıkan şey, yakın ya da uzak hayatların, yaşanmışlıkların ve tanıklıkların bir toplamıdır.

• Çok kısa bir süre önce yayınlanan "Keder Perileri" kitabınızda göç öykülerini yazdınız. Neden göç öyküleri?

Göç, insanlığın en eski ve en ortak serüvenlerinden biri. Onu yazabileceğimi hissettim. Neyi yazabileceğinizi galiba önceden hissedebiliyorsunuz. Türkiye'de yaşanan zorunlu göçün; günlük hayatımızı, toplumsal ve bireysel hayatlarımızı etkileyen bu olgunun, edebi duyarlılığımıza hitap etmemesi neredeyse imkansızdı. Bütün bunların yanında sosyoloji

eğitimi almış olmamın da, konuya ilgi duymamda etkisi olmuş olabilir.

• 'Keder Perileri' öyküsünü okurken çok duygulanmakla birlikte, bir soru aklıma takılıp kaldı. Boşaltılan köyüne geri dönen ve yakılıp yıkılan köyün sokaklarında çocukluğunu ve çocukluğunun köyünü arayan siz miydiniz?

Keder Perileri adlı öyküdeki yer, köy değil, bir ilçe. Elazığ'ın ilçesi, Maden. Hayat damarları neredeyse kurutulmuş olan bir ilçe. Öyküde ilçenin gerçek adını kullandım. Sormakta haklısınız; kitaptaki tek otobiyografik öyküdür o. Yıllar sonra döndüğümde bir harabeyle karşılaşmış ve ciddi bir şekilde sarsılmıştım. Ama o harabede yaşamaya devam eden bir şey vardı: çocukluğum. Sonra anladım ki, bir şehri bütünüyle terk etmek imkansızdır. Siz alıp başınızı giderseniz; fakat çocukluğunuz orda yaşamaya devam eder. Bir parçanız hep oradadır. Bir gün döndüğünüzde, sizi, sokaklarda, pencerelerde karşılar.

• Kitabınıza nasıl tepkiler aldınız?

Tepkiler hakkında genel geçer şeyler söylemek için henüz erken. Ama şu kadarını söyleyebilirim: Yazma cesaretimi kıran tepkiler almadım. Tersine, duyduğum şeyler cesaretimi arttırdı.

• Sanat ve sanatçının geleneksel değerler karşısında tutumu ne olmalı?

Gelenekle ilgili tümünden reddedici bir tutum yerine, ayıklayıcı, seçici bir tutumu tercih ederim. Geleneğe ilişkin değerler arasında yolumuza ışık tutmaya devam edenleri korumamız; önümüzü görmemizi, farklıyı yaratmamızı engelleyen-

Kadına dair

Songül
Beyazgül

Şiddet Ve Af...

Kadına yönelik şiddet, tüm zamanların değişmez gündemi olmaya devam etse de, geçtiğimiz ay içerisinde Birleşmiş Milletler (BM) Güvenlik Konseyi çok önemli bir karar aldı. BM oturumlarından birinde “Kadınlar, Barış ve Güvenlik” konusu ele alındı ve bu oturumlarda silahlı çatışmalarda kadınlara yönelik cinsel şiddetin önlenmesini isteyen karar oybirliğiyle kabul edildi.

Bu oturumlarda kadınların ve kız çocuklarının “bir topluluğun ya da etnik grubun sivil üyelerini aşağılamak, üzerlerinde egemenlik kurmak, yıldırım, korkutmak ve zorla yerinden etmek için bir savaş taktiği olarak” sürekli hedef alındığı tespiti yapıldı. Kadınlar tüm çatışma durumlarında gerçekten de, şiddetin envai çeşitlerine maruz kalıyorlar. Kadınların ruhsal ve bedensel olarak en ağır travmalar yaşadıkları şiddet biçimi ise, cinsel içerikli şiddet biçimleri oluyor. Ancak bu konuda uluslararası hukuk normları çoğu kez ayaklar altına alınıyor. Bunun sonucunda kadına yönelik cinsel şiddet uygulayanlar ya cezasız kalıyor ya da çeşitli cezai indirimlerden yararlanıyor.

BM oturumlarının bu kararıyla birlikte alınan bir diğer önemli karar da, barış anlaşmalarında cinsel şiddetin af kapsamından çıkarılması kararı oldu. Affın sınırlarının doğru belirlenmesi ve insanlara karşı yapılan haksızlıkların karşılıksız bırakılmaması için bu tür kararlar gerçekten kadınlar açısından birer kazanım olarak ele alınmalı. Bu önemli kararların kadın örgütlerinin mücadeleleri sonucunda alındığı bilinen takipçisi olunmalı.

Evet gerçekten de af olgusunun sınırlarını doğru belirlemek gerekir. Ne tür durumlarda affedici olmak gerektiği, ne tür durumlarda bazı hafifletici nedenlerin gözetilebileceği, ama hangi durumlarda asla taviz verilemeyeceği mutlaka belirlenmelidir. Öyle durumlar vardır ki, topluluklar arasında, bireylerin ilişkilerinde bazı karşılıklı hatalar yapılır, suçlar işlenir. Bu tür durumlarda affetmeyi başarmak bir erdemdir ve çözüm yolları aramak da en doğal ve doğru olanıdır. Ancak öyle suçlar da vardır ki, bir taraf mağdur pozisyona düşürülür ve savunmasız bir haldeyken saldırıya maruz kalır. Bu durumların asla karıştırılmaması ve birbirinden ayrıştırılması gerekir.

Plan International’ın Dünyada Kız Çocuklarının Durumu raporuna göre, dünyada 100 bin kız çocuğu doğrudan asker olarak veya çatışmaların sürmesi için kullanılıyor.

BM’ye göre 1995’te Ruanda’da 250 ile 500 bin arasında kadın cinsel saldırıya uğradı ve bu suçlar cezasız kaldı.

90’larda Bosna ve Kosova’daki çatışmalar sırasında 50 bin kadına tecavüz edildi.

Kongo’daki BM ofisine göre Ekim 2002-Şubat 2003 arasında günde ortalama 40 kadına tecavüz edildiğini tahmin ediyor.

Kürdistan’da son otuz yıllık çatışma ortamında binlerce Kürt kadını devletin çeşitli güçlerinin tecavüz ve tacizine maruz kaldı.

ABD askerleri Irak’ta yüzlerce kadına tecavüz etti.

Her tür sorunda bir çözüm geliştirilebilir. Ama hiçbir af, hiçbir çözüm tecavüze uğramış bir kadının acısını dindiremez. Bu nedenle kadınlar olarak bu tür saldırılara maruz kalıp kalmamış olmayı hiç önemsemeden, dünyanın neresinde olursa olsun bu tür sorunlar yaşamış kadınları hissetmemiz çok önemlidir.

Affedici olmanın ölçülerini doğru belirleyelim. Şiddet uygulayanları, kadınların ruhsal ve bedensel sağlığını bozanları asla affetmeyelim, tolere etmeyelim. Gerçekten affedilebilecek olan şeyleri affedelim. Aksi halde, her affedişin bize getirisinin daha fazla şiddet olacağını unutmayalım....

Doğru Bir Tarih Bilinci İçin Kadının Kalemine İhtiyaç Var

Tarihin yazılmaya başlanmasından önce insanlığın yine bir belleği vardı ama sözlü ve birbirine aktararak süregelmekteydi. Gerçekler bu bellek içerisinde daba çıplaktı, ta ki bunlar yazılı tarihle birlikte çarpıtılana kadar...

Tarih; insanlığın belleği olarak tanımlanır. Biliyoruz ki insanlığın belleği olmazsa yaşadığı an’a anlam veremez ve nasıl yaşayacağını da belirleyecek kudrete sahip olamaz. Bugün içinde yaşadığımız koşulların çelişkilerine ve çatışmalarına baktığımız zaman, insanlığın nasıl bir belleğe sahip olduğunu sorgulamak durumunda kalırız. Yaşanan savaşlar, acı kayıplar, baskıcı, anti demokratik, kadına sosyal, siyasal, hukuksal alanda çok fazla yaşam hakkı tanımayan, her gün karşı karşıya kaldığımız kadın katliamları, her türlü şiddet acılı belleğimiz durumundadır. Yaşamın her alanına hakim olan toplumsal cinsiyetçilik olarak tanımladığımız düşünce ve davranış biçimleri, daha da sıralayabileceğimiz pek çok nedenden dolayı, yaşanan tarih içerisinde kadının da yer aldığı bir bellek arayışı daha da güçleniyor.

Bu sorgulamanın yeni bir durum olmadığını biliyoruz. Yaşanan çelişkiler sorgulamanın da sürekliliğine ön ayak olmuştur. Biz kadınların yaşadıklarının daha vahim, trajik, acı olması bu sorgulamayı daha da güçlü yapmamızı zorunlu kılıyor.

Şunu biliyoruz ki, insanlığın güncel belleğinde kadın duruşu; ezilmesi gereken, erkeğe ve yarattığı sistemler içerisinde hizmete koşturulması gereken, yaşamın bir yarısı erkekse diğer yarısının da kadın olduğunu görmeyen bir bellektir. Kadının insanlık belleğindeki

yerini, rolünü, kadın tanımını ve topluma mal olan yanlarını, toplumsallaştıran özelliklerini içinde barındıran insanlık belleğini açığa çıkarmak ve bunu her geçen gün daha güçlü araçlarla herkese benimsetmek ve göstermek önemli olmaktadır. Bunun bir yanı geçmişte araştırdığımız ölçülere vurarak değerlendirmeye çalışmaksa diğer yanı da içinde bulunduğumuz zamanda kadının yaşadıklarını kendi kalemile ifade etmeye çalışmasıdır.

Tarihin yazılmaya başlanmasından önce insanlığın yine bir belleği vardı ama sözlü ve birbirine aktararak süregelmekteydi. Gerçekler bu bellek içerisinde daha çıplaktı, ta ki bunlar yazılı tarihle birlikte çarpıtılana kadar... Suçlu olan yazı değildi tabii ki; onu yazdıran ve yaratan sistemlerdi. Sözlü olarak nesilden nesile aktarılan insanlık belleğinin ne kadar güçlü olduğunu günümüzde görmek çok zor değildir. Kendi analarımıza bakmamız yeterli olacaktır. Kadının yaşadığı aylık kanama süreçlerinde nasıl davranacaklarından tutalım, doğayla ilişkilerde bize öğrettikleri hazine değerindeki bilgilere kadar. Bu gün elbetteki belleğin sözlü aktarımı hala devam ediyor. Ama belirleyici olma rolünden çoktan çıkmış durumda. Bu yüzden kadınlar olarak gücümüzü görerek, yapabileceklerimizi değerlendirerek, bunların en iyisini yaparak, geleceğin insanlık belleğini yaratmadaki rolümüzü oynamak çok önemlidir. Bunun araçlarından birinin yazmak olduğuna inanıyorum. Özellikle yaşa-

dıklarımızı yazmak ve bunu tüm topluma mal etmek, kadının gizli kalan tarihinin öyle sürüp gitmesine engel olmak, biz kadınların elindedir artık. Elbette yazıldığına inanıyorum ve hakim düşünce ve yaklaşım biçimlerinin buna engel olmaya çalıştığı da bir gerçek, ama bu alanın da bir mücadelesi ve riskleri var

tabii ki. Bunları göğüslemek ve inat etmekle başarıya ulaşılabileceğine inanıyorum. Bunu en iyi yapacak olanlar yaşayanların kendileridir. Karşı karşıya kaldıkları tüm zorlukları koşullarıyla birlikte kaleme dökmek, bu araçla başkalarının düşünce ve yüklerine akmak, toplumsallaşmanın en güzel çabalarından biridir. Bu yüzden şimdiye kadar bu çabayı gösterenlere büyük şey borçlu olduğumuzu da hatırlatmak yerinde olacaktır.

Yazmak için bana göre yazar, edebiyatçı olmak gerekmez, buradaki yazım amacımız gerçekleri aktarmak ve ortaya koymaksa, tabii ki yaşanan gerçekleri çarpıcı bir üslupla, toplumsal analizlerle ve edebiyat niteliğini de katarak ifade etmek de önemlidir. Kadınların her ikisine de ihtiyacı olduğunu düşünüyorum.

Sahip olmamız gereken doğru tarih belleği için kadınların yapabildiği kadar kaleme sarılması ve yaşadıklarını ifade etmesi gerekmektedir. Bu, kadınlar olarak tarihte oynamamız gereken öncülük rolü açısından önemli bir adım olacaktır.

Asiye Şirin

Kadının Kaleminden

Çifte Kapıların Ötesi

Gülaysa Koçak kitabında tedavi süresince bir döngü halini alan psikiyatri-hasta ilişkisini ve bir kadının kendi içine yaptığı seyahati roman haline getirerek, hem üstüne çok düşünülse de pek yazılmayan, çok konuşulsa da pek bilinmeyen bir temayı gözler önüne seriyor. Kitabın kahramanı bu seyahat boyunca sadece kendi geçmişleriyle değil, döngüyü tamamlayan psikiyatrin geçmişinin de nasıl bugünü etkilediğine tanık oluyor.

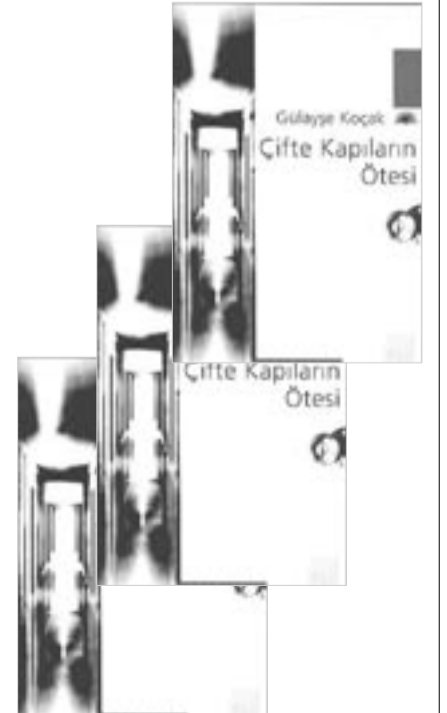
Yan yana dizilmiş sözcükleri ve esleri dinleyip bunları zihnen cümlelere dönüştürüp anlamlandırmaya çalışmak bütün gücünü tüketiyor. Oysa biliyor ki bu güç kendisine lazım: Biraz sonra, hayatında hiç görmediği, nasıl biri olduğu konusunda en ufak bir ipucuna sahip olmadığı bir insana dert anlatacak...

Ama öyküsüne neresinden başla-

malı? Üstelik hangi öykü? Ya sisler? Ya büyük bıkmılık? Ya...? Bu konuda önceden hazırlık yapmalıydı, ama olmadı işte; hazır şimdi birazcık vakit varken, sisleri dağıtmaya çalışmak, kafasını toparlayıp düşünmek istiyor, ama bu kesintisiz sözcükler ve sesler seli karşısında...

Bir kadının “iç yolculuk” macerası: iç dünyasının derinliklerine daldıkça, kendini içinde bulunduğu labirente çözmesi gereken şifrelerin, yol gösteren simgelerin ve tedirgin edici, keskin dönemeçlerin romanı.

Çifte Kapıların Ötesi’nde terapi sürecinde “psikiyatri” a ve “hasta” ya biçilen rollerin nasıl belirsizleştiğine, her iki tarafın geçmişinin bugününü etkileyişine, psikoterapinin giderek kendini içinde bulduğu tuhaf döngüde hekim-hasta, tedavi eden- tedavi edilen kavramlarının iç içe dolanışına tanık oluyoruz.

Topal Karınca

Vakti zamanda karıncalar arasında topal bir karınca varmış. Topallığına karşın gece gündüz demez çalışmış. Havanın çok sıcak olduğu bir gün, çok ağır olan bir yiyeceği bulduğu yerden alıp yuvasına taşımaya başlamış. Yolu da uzunmuş. Uzun yolculuk ederken, şura senin bu ra benim derken, günün o kavurucu sıcaklığı da yerini tatlı tatlı esen serin bir rüzgâra bırakmış. Derken her tarafı çiçeklerle bezenmiş bir su kaynağının başına varmış. Çiçekler nazlı nazlı sallanıp birbirleriyle yarenlik ediyorlarmış.

Topal karınca biraz nefes alıp dinlenmek için, sırtındaki yükü bir karanfil çiçeğinin yanına bırakmış. Biraz dinlenmek için buradan daha iyi yer olmayacağını düşünmüş. Gülmüş parlıtısında akan suyun içinde baş aşağı akseden güzelliği izlemiş bir zaman. Sonrada yükünün üstüne oturarak dinlenmeye başlamış.

Karanfil çiçeği şöyle boynunu büküp topal karıncaya bakmış, taşıdığı yüke bakmış, hayretler içinde:

-'Amm da tuhaf!' diye söylenmiş kendi kendine. 'O küçücük boyunla bu kadar yükü taşıyorsun demek. Üstelik ayağının biri de topal. Taşıyabildiğin kadarını yüklen-

sen olmaz mı?' demiş.

Topal karınca başını kaldırıp karanfil çiçeğine bakmış. Sonra da kendi kendine:

-Hey gidi dünya, herkesi başka türlü yaratmış. Bak sen benim ile karanfil çiçeğinin arasındaki farka!.. Bu güzelim yerde, şırl şırl akan güzelim suyun başında böyle keyif çatmak için ne yapmış acaba? Ya ben bu kadar çetin doğa koşulları ile uğraşıp bir dilim yiyecek için bu kadar çile çekmek için ne günah işledim peki?..

O arada gelincik çiçeği söze karışmış.

-Günah filan işlemedin akıllım, herkesin bir yaşamı var. Senin yaşamında öyle. Bizim ki de böyle. Bizim yaşamımızın iyi olduğunu sanıyorsun, hiç de öyle değil. Her gün korku içinde yaşıyoruz. Gün yok ki yüreğimizi korku sarmasın. Her an ölümle burun burunayız. Ya bir ot oburun dişleri arasında, ya da birinin ayakları altında ezilip gideriz her an. Hiç olmazsa sen kendini koruyabiliyorsun. Senin durumunda olmak için neler vermezdim, demiş.

Topal karınca, gelincik çiçeğine uzun uzun bakmış ilkin. Sonra da kalkıp derede akan soğuk suyu yüzüne çarpıp kana kana içmiş.

-Ohhhh bee! Bu su her şeye değer doğrusu, diyerek geçip gelincik çiçeğinin dalla-

rının dibine oturup yiyecek çıkını açmış. Çıkınında çıkardığı bir bezi olduğu yere sermiş. Yiyeceklerini bir bir bezin üstüne bıraktıktan sonra, karanfil ve gelincik çiçeğine:

-Buyurun birlikte yemek yiyelim, demiş.

Gelincik çiçeği:

-'Afiyet olsun biz o işi biraz önce yaptık', demiş.

Karanfil çiçeği:

-'Gideceğin yol daha çok mu,' demiş.

Topal karınca:

-Evet uzak, daha iki günlük yolum var, deyinse.

Gelincik çiçeği:

-'O zaman bu gece bizim konuğumuz ol, bir iyice yorgunluk atarsın, birlikte dertleşir konuşuruz.'

Karanfil çiçeği:

-'Evet gelincik doğru söylüyor, bu gece konuğumuz ol. Uzun zamandır kimseler bize konuk olmadı.'

Topal karınca:

-Haklısınız gün boyu durmadan yürüdüm. Yorgunluktan keyfim kaçtı zaten. Elimden olmayarak size karşı kaba bir söz söylediysem bağışlayın. Ben kötü biri değilim aslında.

Gelincik çiçeği:

-'Biz halden anlarız arkadaş üzülmene sen.'

Karanfil çiçeği:

-'Yok canım hiçte söylediğin gibi değil, kimse kimseye kaba laf söylemedi, keyfine bak sen.'

Topal karınca yemeğini yedikten sonra, yere düşen kırıntıları toplamış, yeşillikler arasında hiçbir çöp bırakmadan her tarafı temizlemiş. Yere serdiği bezi güzelce toplayıp kaldırmış. Geçip derede ellerini bir iyice yıkamış, dişlerini fırçalamış.

Karanfil çiçeği ve gelincik çiçeği, topal

karıncanın bu temizliğine hayranlıkla bakmışlar ilkin, sonra da kendi aralarında.

Gelincik çiçeği:

-'Bak görüyor musun? Yerde tek çöp bırakmadı. Doğayı ve çevreyi temiz tutmaya özen gösteriyor.'

Karanfil çiçeği:

-'Evet haklısın, ama bunu yapmak zorunda. Çevresini temiz tutmayanların hastalıklardan kurtulması olası değil. Sağlıklı yaşamın birinci kuralı temizlik ve çevreyi korumaktır. Yeşilliği korumaktır.'

Gelincik çiçeği:

-'Ama birileri her tarafı kirletiyor, hatta daha da ileri giderek yerlere tükürüyorlar, çöplerini rasgele yerlere atıyorlar.'

Karanfil çiçeği:

-'Haklısın öyle davrananlar o kadar çok ki.'

Gelincik çiçeği:

-'Peki bunlara okulda öğretmiyorlar mı? Örneğin yerleri kirletmeyin, çevrenizi temiz tutun, pikniklerde yerleri kirletmeyin, çöplerinizi toplayın, sigara yanıklarını kurumuş otların arasına atmayın demiyorlar mı?'

Karanfil çiçeği:

-'Diyorlar demesine. Diyorlar da anlayan kim? İnsanın kendisinden olmalı. Geçenlerde bana biri söyledi, yeni okula gidenler okuyan gençler çok akıllıymış biliyor musun? Çevre temizliğine çok önem veriyorlarmış. Birisi yerlere bir şey attı mı hemen onu ikaz ederek çöp bidonlarını gösteriyorlarmış ya!..'

Gelincik çiçeği:

'Çok güzel ya!.. Desene artık kirlilikten kurtulacağız.'

Karanfil çiçeği:

'Evet, birkaç yıla kadar her taraf pırıl pırıl olacak göreceksin.'

Gelincik çiçeği,

'Umarım.'

Hediye Kutusu Yapalım

Sevdiğin birine vereceğin hediye-yi şık bir kutu içerisinde sunmaya ne dersin? Bunun için çok para harcaman gerekmiyor. Kendi ellerinle yapacağın rengarenk bir hediye kutusu onu mutlu edecektir. Bunun için yapman gereken, bu sayfadaki anlatım ve çizimlere göz atmak. Gerisi tamamen el becerine kalmış...

Malzemeler

Renkli kartonlar
Değişik renklerde kurdele
Süslemeler için: Boya, renkli resimler, çıkartmalar vb.
Cetvel, makas veya maket bacağı, yapıştırıcı
1- Taban ölçüsü 10x10 cm olan bir kutu elde etmek için 30x30 cm öl-

çülerinde bir karton hazırla.

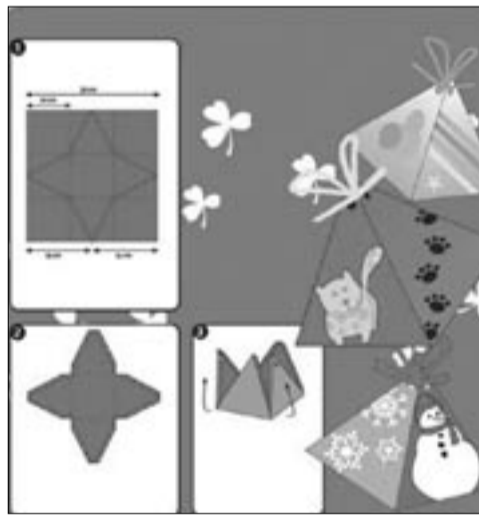
Kartonun arka yüzüne kurşun kalemle 10x10 cm kareler çiz. Kenarların orta noktasını işaretle. Ortadaki karenin çevresine örnekteki gibi üçgenler çiz.

2- Üçgen yüzlerin iki yanında 1'er cm boşluk bırakarak kes. Kat yerlerini makas ucu veya keskin olmayan bir bıçağın arka yüzü ile çizerek belirle. Bu işlem kat yerlerinin daha kolay kıvrılmasını sağlar.

3- Üçgen uçlara birer delik aç. Kutuyu katla, deliklerden geçirdiğin kurdeleyi üçgenin uçları birleşecek şekilde bağla.

Kutunun iç ve dış yüzeyleri-

ni boyayarak, resimler yapıştırarak ve kutlama mesajları yazarak süsle.

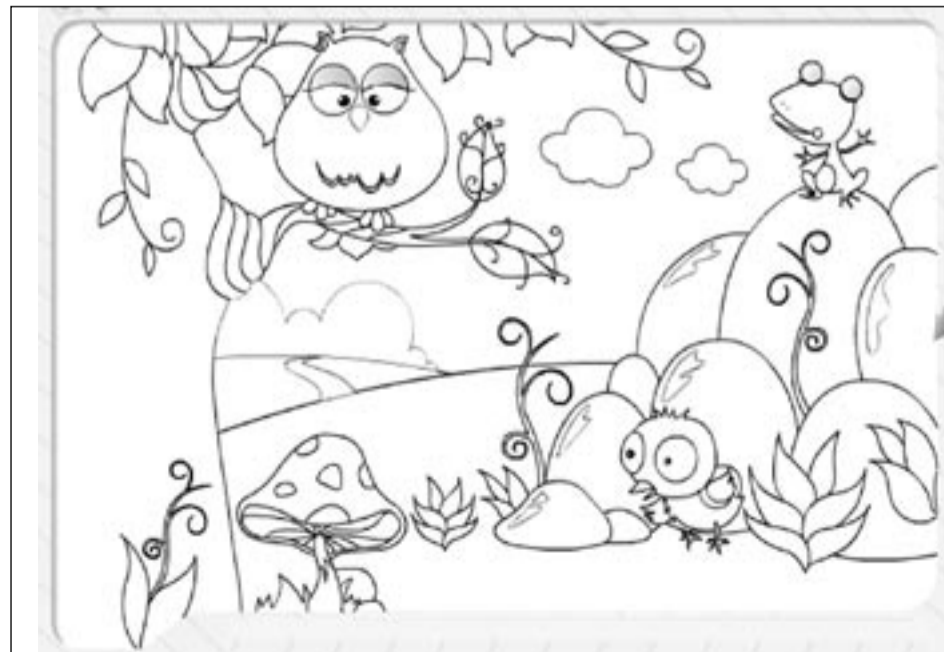
Bilmediklerimiz

- * Sağ elini kullananlar sol elini kullananlardan ortalama 9 yıl daha uzun yaşıyor.
- * Uyurken, TV izlerken olduğundan iki kat daha fazla kalori harcarız.
- * Stockholm Kraliyet Kütüphanesinde muhafaza edilen "Şeytan İncili" kitabının ağırlığı 350 kg.dır.
- * Taze kakao içinde bulunan sıvı, kan plazması yerine kullanılabilir.
- * ABD'de Coca-Cola şoförlerinin kimyasal madde taşıma lisansı olması gerekiyor.
- * Dünyanın uydusu ayın hacmi, Pasifik Okyanusu'nun hacmi ile aynıdır.
- * Maymunlar her yıl uçak kazalarından daha fazla insan ölümüne neden oluyor.
- * Satranç tarihinin en uzun oyunu 1950 yılında Mardel Plato'da yapılmış, dünya satranç turnuvasında gerçekleşmiştir. Pilkin ve Çernyak arasında yapılan bu maç 22 saat devam etmiş ve 191. hamle sonrası berabere bitmiştir.

Bilmece

- 1- Hangi meslektekiler bir gün bile çalışmazlar?
- 2- Bir duvar bir duvara ne demiş?
- 3- Hangi yolda yürünmez?
- 4- Dünyanın döndüğünü en iyi kim bilir?
- 5- Kral ölürse oğlu ne olur?
- 6- Üstüne yazı yazılmayan satır hangisidir?
- 7- Hangi simit yenmez?
- 8- Her tarafı sayılarla dolu olan adama ne denir?
- 9- Ayağını yorganına göre uzatmayan ne olur?
- 10- Hiç yorulmadan dünya yolculuğu yapan şey nedir?
- 11- En çok acı çeken dağ hangisidir?

- Cevaplar**
- 1- Gece bekçileri
  - 2- Köşkte buluşalım
  - 3- Samanyolu'nda
  - 4- Sarhoş
  - 5- Yetim olur
  - 6- Kasap satırı
  - 7- Deniz simidi
  - 8- Numaracı
  - 9- Üstü, romanızma olur
  - 10- Posta pulu
  - 11- Ağrı

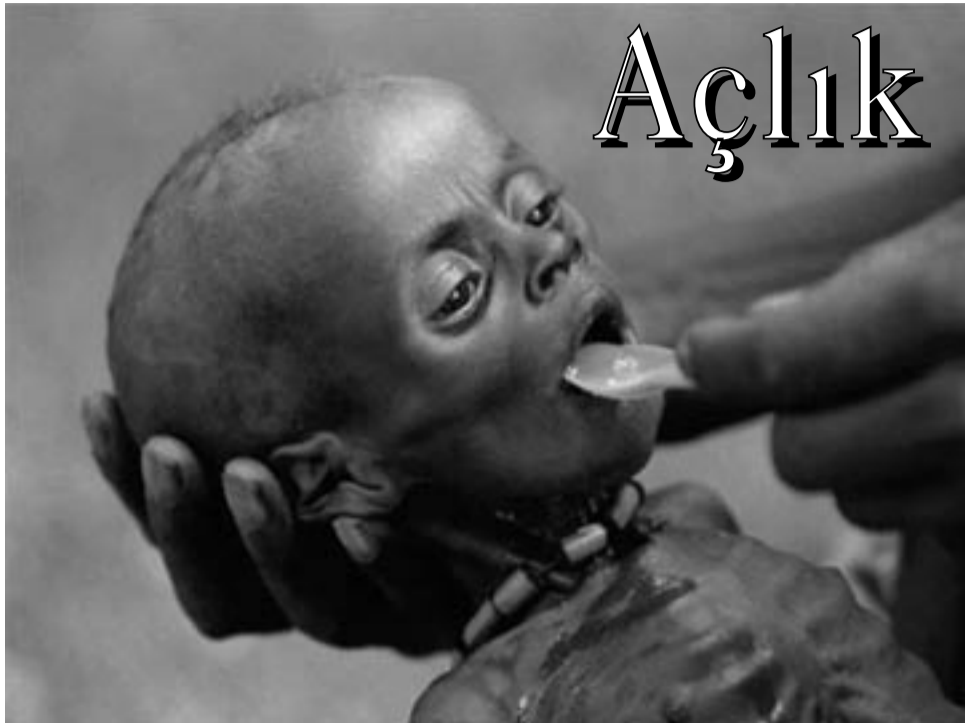
Dünyayı Ele Geçiren Büyük Kriz:

Aç kalma korkusu insan tarihinin başlangıcını oluşturur. Çünkü aç kalma korkusu veya karnını doyurma duygusu insanı mücadeleye itmiştir. İnsanı insan yapan belki de ilk dürtü bu. Yani açlık korkusu, doğayla savaşıma, savaştıkça kazanmaya, kazandıkça insanın gelişimine yeni ivmeler kazandırmıştır. Elbette günümüzün açlık krizi tamamen bunun dışında bir sorun. Günümüzün açlık krizi ise insanın daha fazlaya sahip olma hırslarının yarattığı haksız gelir dağılımının bir sonucudur. Bu konulara değineceğiz. Ama bundan önce günümüzün temel sorunlarından olan açlık ve gıda krizinin dünyaya nasıl bir zarar verdiğine bir göz atalım.

Sınırların bittiği değil de, azaldığı; kültürlerin belirsizleştiği, egemen kültürlerin daha fazla renk almaya başladığı dünyamızda; bir taraftan olağan üstü tüketim ve silah teknolojisi için haddi hesabı olmayan milyarlar harcanıyor, öte yandan dünya kaynakları hesapsızca kullanılıyor ve sömürülüyor. İstatistikler, açlığa bağlı nedenlerden dolayı hayatını kaybeden insanların sayısının, AIDS, tüberküloz ve sıtma hastalıkları nedeniyle hayatını kaybedenlerden daha fazla olduğunu; hatta yeryüzünde devam eden siyasi krizlerde ve savaşlarda hayatını kaybedenlerden daha fazla kişinin açlığa bağlı nedenlerden dolayı hayatını kaybettiğini gösteriyor.

Dolayısıyla dünya genelinde açlık sorununun giderek derinleşmesinin ve bu konudaki endişelerin artmasının en önemli iki nedenini, küresel iklim değişikliğine bağlı olarak artan kuraklık ve bölgesel anlaşmazlıklardan doğan çatışmalar oluşturuyor.

“Dünyada her yıl 11 milyon kişinin açlık veya yetersiz beslenme yüzünden öldüğü tahmin edilmektedir. 300 milyonu çocuk olmak üzere, 800 milyon açlığa maruz insanın 203 milyonu Sahra Altı Afrika’da, 519 milyonu Asya ve Pasifik’te, 53 milyonu

lojik olanaklar çerçevesinde yeryüzünde açlık diye bir sorunun olmaması gerekir. Oysa bugün yeryüzünün birçok bölgesi için böyle bir sorun vardır ve geleceğe ilişkin beklentiler son zamanlarda giderek kötümserleşmektedir. Acaba bunun nedenleri neler olabilir?

Dünyada açlık kriziyle yüzyüze olan ülkelerin başında savaşların tahrip ettiği ülkeler gelmektedir. Dünyanın frenini elinde tutmaya çalışan egemen güçlerin saldırgan-tahripkar-öldürücü- yok edici ideolojileri savaşlara mal olmakta. Bu durum insanın doğal ihtiyaçlarını giderebilecek olanakların savaş malzemelerine harcanmalarına yol açmaktadır. Öte yandan egemen güçler güçsüz halkları veya toplumları sömürmekte elindeki zenginliklere el koymaktadır.

Gıda krizi daha özelden, az gelişmiş ülkelerdeki gıda üretimi yetersizliği, bir yandan doğal gelir kaynaklarının yetersizliğine ve iklim koşullarının elverişsizliğine, öte yandan da nüfus yoğunluğuna bağlanmaktadır.

Fakat dünya açlık haritasına bakıldığında açlık sebeplerini ikiye bölebiliriz. Birincisi; doğal afetler sonucu gelişen, diğeri de insanın kendi eliyle gelişen nedenler. Doğal afetlerin ve savaş/ışgal gibi insan eliyle

oluşturulan krizlerin, geniş insan kitlelerini açlık sorununa maruz bıraktığı görülüyor. 2004 yılında Güney Asya’da yaşanan Tsunami ve 2005 Pakistan depremi gibi doğal afetler yüz binlerce kişinin acil gıda yardımına muhtaç hale geldiği örnekler arasında. Doğal afetlerin ötesinde, savaş, işgal ve çatışmalar ise açlık sorununu tetikleyen hatta kronikleşmesine neden olan sebepler. Nitekim belirtilen siyasi krizler, binlerce kişinin yaşadıkları yerleri terk ederek mülteci konumuna düşmesine neden olmakta veya kaosun devam ettiği coğrafyalardaki alt yapıyı yerle bir ederek insanların geçimleri için gerekli olan besini temin etmelerini engellemektedir. Bu noktadan sonra Ortadoğu’ya doğru uzanırsak daha yakın ve net ifadeler kullanabiliriz.

Kürdistan ve Türkiye’de açlık krizi

Türkiye ve Kürdistan aslında birbirinden bağımsız ele alınacak coğrafyalar değil. Çünkü birbiriyle tamamen bağlantılı. Kürdistan yer altı ve yer üstü zenginlikleriyle Ortadoğu’nun en zengin ülkesi konumunda. Zaten bu sebeplerden kaynaklı olarak bir türlü gelişmesine, ilerlemesine izin verilmemiş, sürekli savaş sahası haline getirilmiştir. Dünya güçlerinin üzerinde cambazlar gibi dolaştığı Kürdistan’da açlık diz boyu. Örneğin Amerika Irak’a müdahale etti. Kendince Ortadoğu’da bir denge oluşturmaya çalıştı. Yani dünya egemen güçlerinin başını çeken Amerika’da bile bugün açlık krizinden söz ediliyorsa, Kürdistan’ın veya Türkiye, Irak, İran, Suriye’nin durumunun ne olabileceğini tahmin etmek zor değildir.

Silah teknolojisinin her taşına değdiği Kürdistan’da açlık, göç, ölüm, savaş günlük yaşamın birer parçası. Zorla göç ettirilen ve Türkiye metropollerinde çöplerde ekmeğe arayan çocukları unutan yoktur aramızda. Veya Hakkari’de çöpte ekmeğe diye elini uzattığı şeyin yiyecek değil de, bomba olduğunu bile anlamadan yaşamını yitiren çocuklar yaşamımızın bir yerinde hala yerlerini koruyorlar. Çünkü savaş hala devam etmekte. Kürt halkının yaraları sarılmadı. Sarılsa bile o çocukları unutmak imkansız.

Açlık sorunu belki sadece bir karın doyurmak olarak da algılanıyor, ancak Kürdistan’da açlık sadece bir karın doyurma meselesi değil. Birçok halk ve insan için de böyle değildir.

Türkiye’de her gün açıklanan rakamlar enflasyonun azalmadığını, aksine habire yükselişte olduğunu gösteriyor. Enflasyon arttıkça fiyatlar yükseliyor. Her günün akşamında parça parça yapılan zamları izliyoruz haberlerde. Bütün bu tablonun üzerinde ise halkın yaşamını doğrudan yansıtan yoksulluk ve açlık manzarası bulunuyor. Bugün Türkiye’de yoksulluk ve açlık sınırının altında yaşayan 52.3 milyon insan olduğundan bahsediliyor. Bunların 10.9 milyonunun ise açlık sınırının altında yaşadığı belirtiliyor. AKP hükümetinin politikalarına ve Kürdistan’da tırmandırılan savaşa bakıldığında bu rakamların azalmayacağı, aksine, daha da artacağı ortaya çıkıyor.

Kürdistan halkına ve özgürlük güçlerine karşı yürütülen savaşın bedelini dün olduğu gibi bugün de Türkiyeli halklar ödüyor. Savaşa yapılan her yatırım bir parça daha yoksulluk ve açlık olarak karşımıza çıkıyor. Dünya genelinde yapılan silah harcamalarında Türk devleti ön sıralarda yerini korumaya devam ediyor.

Halkları daha fazla egemenlik altına almak için açlıkla terbiye etme stratejisini esas alan AKP hükümeti; yoksullaştırılmış

İnsanlığın toplumsallaşma sürecinden bu yana Verimli Hilal veya Altın Hilal olarak adlandırılan Mezopotamya Bölgesi, bugün üzerinde yaşayan insanların açlık çığlıklarıyla inlemekte.

bir toplumun sırtına basarak kendini yaşatacağını düşünmekte. İnsanları aç ve çaresiz bırakarak dilenci haline getirerek kendine daha fazla muhtaç bırakacağına inanan AKP, böylelikle onurlarını ve iradelerini kırdığı insanlar üzerinden daha rahat politikalar güdeceğini hesaplamaktadır. Kişisizleştirme dün olduğu gibi bugün de temel politika durumunda.

Dünyanın en zengin bölgesinde yaşayıp da bu kadar açlığa mahkum edilmeyi daha farklı nasıl açıklayabiliriz? Kürdistan’da yürütülen savaş derinleştirildiği ve zenginler lehine politikalar yürütüldüğü müddetçe bu tablo değişmeyecek, aksine hergün yaşamlarımızdan bir parça daha alıp götürecektir.

Ülke topraklarının parça parça satıldığı, parsellendiği bir dönemi canlı olarak yaşamaktayız. İnsanlığın ilk çıkış anından bu yana Verimli Hilal veya Altın Hilal olarak adlandırılan Mezopotamya Bölgesi, bugün üzerinde yaşayan insanların açlık çığlıklarıyla inlemekte. Şişirilmiş GAP projeleriyle verimli Kürdistan toprakları emperyalist güçlere peşkeş çekilirken, etrafında yaşayan insanlara da yıkımdan, yoksulluktan, susuzluktan başka bir şey düşmemekte. Cennetin iki gözü olan Dicle ve Fırat Nehirleri tüm dünyayı besleyecekken etrafında yaşayan insanlar bile susuzluktan kavrulmakta, kırmızı topraklar çatlamakta, Kürt halkı yağmur dualarına çıkmakta. Kabul edilemez olan bu politikaları engellemek de yine kendi kaynağında buna mahkum edilen insanların kendisi olacaktır.

Dünyadan açlık istatistikleri:

- Dünyada 800 milyondan fazla kişi kronik olarak açlık çekiyor.
- Her beş saniyede bir çocuk açlığa bağlı nedenlerle hayatını kaybediyor.
- Günde 25 bin kişi açlığa bağlı sorunlar nedeniyle hayatını kaybediyor.
- Savaşlarda ölenlerden çok daha fazla sayıda insan açlığa bağlı sorunlar nedeniyle hayatını kaybediyor.
- Açlığa bağlı nedenlerden dolayı hayatını kaybedenlerin sayısı, AIDS, tüberküloz ve sıtmadan dolayı hayatını kaybedenlerin sayısından daha fazla.
- Dünyada açlığa bağlı olarak ölümlerin ancak %10’u savaş ve kıtlığa bağlı açlık vakalarından kaynaklanırken, önemli bir kısmı kronik açlık nedeniyle gerçekleşiyor.
- Dünyada 854 milyon yetersiz beslenmekte olan insan var. Bunların 820 milyonu gelişmekte olan ülkelerde, 25 milyonu geçiş ülkelerinde, dokuz milyonu da sanayi ülkelerinde bulunuyor.

Latin Amerika ve Karayipler’de, 33 milyonu ise Yakın Doğu ve Kuzey Afrika’da yaşamaktadır.”

Oysa; ihtiyaçlar temelinde kullanılması halinde, yeryüzünün kaynakları bugünkü dünya nüfusundan çok daha fazlasını beslemeye yeterlidir. Özellikle sanayi devrimi ardından ortaya çıkan gelişmeler; tarımda makineleşme, gübreleme, ilaçlama ve sulama imkanlarının gelişmesi gibi nedenlerle tarımsal üretimdeki verimlilik inanılmaz ölçülerde artmıştır. Yeryüzünde tarıma elverişli topraklar sınırlı olmasına rağmen, verimlilik artışları sayesinde birim araziden elde edilen ürün miktarı büyük oranda artırılabilmektedir. Buna son zamanlarda gen mühendisliği alanında kaydedilen gelişmeler de eklendiğinde, aslında mevcut teknoloji

Dr. İlhan Diken

Paranoid Kişilik Bozukluğu

Genç erişkinlik döneminde başlayan, başkalarının davranışlarını kötü niyetli şekilde yorumlayıp devamlı olarak güvensizlik ve kuşku duyma halidir. Paranoid kişilik bozukluğuna sahip bir hastada şunlar görülebilir.

1-Yeterli bir temele dayanmaksızın başkalarının kendisini sömürdüğünden, aldattığından ya da kendisine zarar verdiğinden kuşulanır.

2-Dostlarının ya da iş arkadaşlarının kendisine olan bağlılığı ya da güvenilirliği üzerine yersiz kuşkuları vardır.

3-Söylediklerinin kendisine karşı kötü niyetle kullanılacağından yersiz yere korktuğundan dolayı sır vermek istemez.

4-Sıradan sözlerden ya da olaylardan aşığı olduğu ya da gözdağı verildiği biçiminde anlamlar çıkarır.

5-Devamlı kin tutar, haksızlıkları, görmezden gelinmeyi ya da onur kırıcı davranışları affetmez.

6-Başkalarının hissedilmeyen ama kendisine algılanan, karakterine ya da saygınlığına saldırıldığı şeklinde bir yargıya vararak, öfke ya da karşı saldırı ile bir tepki gösterir.

7-Haksız yere, eşinin ya da arkadaşının sadakatsizliğiyle ilgili kuşkulara kapılır.

Bu kişiler iş arkadaşları veya dostlarının güvenilirliği ya da kendilerine bağlılıkları konusunda yersiz kuşkulara sahiptirler.

Başkaları ile paylaştıkları konuların kendilerine karşı kullanılacağından korktuklarından dolayı çevrelerindeki güvenmeye ya da yakınlaşmaya isteksizdirler. Kendilerine yöneltilen kişisel soruları bu nedenle yanıtlamayı reddedebilirler. Kendilerine yapılan iltifatları bile yanlış yorumlayıp zıt anlamda kabul edebilirler. Kendilerine yapılan yardım önerilerini "yetersiz görülme" olarak algılayıp geri çevirirler. Kıskaçlık düşüncelerini destekleyen önemsiz kanıtlar toplayabilirler. İhanete uğramamak için yakın ilişkilerinde kontrolü ellerinde bulundurmamak isterler. Sürekli eşinin ya da arkadaşının nerede olup, ne yaptığını izlemeye çalışır.

Genelde geçinmesi zor kişilerdir. Birbir ilişkilerinde çoğunlukla sorunlar yaşarlar, kuşkuları nedeniyle uzak dururlar, soğuk görünebilirler, sevgi göstermeyebilirler. Kavgacı ve kuşkucu nitelikleri karşısındakilerde de sert tepkiler doğurabilir, bu da onların beklentilerini gerçekleştirir. Güvensizlikleri nedeniyle kendi başlarına yeterlilik gereksinimleri yüksektir. İlişkide olduklarını sürekli kontrollerinde tutma ihtiyacındadırlar. Eleştiriye aşırı duyarlı olup cephe alabilir, işbirliğine girmezlerken kendileri diğerlerini eleştirmeye, yakınmaya eğilimlidirler.

Kendi yaptıkları yanlışlıklarda bile kendilerini suçsuz görüp başkalarını suçlarlar. Farz ettikleri tehditlere karşı yasal yollara başvurabilirler. Başkalarına da bazı kişi ve durumların bu tür algılanan özelliklerini onaylatma ihtiyacı içindedirler. Kişilik yapılarının altında gerçeklere uymayan, hayali aşırı büyüklük, güçlülük düşünceleri vardır. Kendilerine yakıştıramadıkları eksiklik ve yanlışlıkları yansıma (projeksiyon) denen bir savunma mekanizmasıyla karşısındakilere yansıtırlar.

Toplumda farklı sosyo-kültürel gruplar, değişik etnik gruplar ya da başka sosyo-ekonomik düzeydeki kişilere yönelik olumsuz önyargılı düşüncelerle hareket edebilirler. Benzer paranoid düşünceleri olan ya da kolay ikna olan kişilerle bir araya gelip gruplar ya da inanç sistemleri oluşturabilirler.

Bu kişiler başkaları tarafından planlı, içlerini açmayan, kapalı kutu, piyeyi deve yapan, kıskaç, tartışmacı kişiler olarak gö-

rülebilirler. Sürekli gergin olup kendilerini rahat ve gevşek bırakamazlar. Çevrelerinde huzursuzluk yaratırlar. Aşırı temkinli davranışlarından girişkenlikleri kısıtlıdır.

Tek başına kalma, benzer yaşakillerle arkadaşlıklarının iyi olmaması, kalabalık ortamlarda kaygı duyma, ders notlarının düşüklüğü, aşırı duyarlılık, tedirginlik, giyim, konuşma, düşünce itibarı ile kendini kısıtlama, farklı hayaller ile kendini gösterebilir.

Genel toplumda % 0.5-2.5 arasında, ayaktan tedavi ile psikiyatri yataklı kurumlarında yatanlarda % 1 oranında görülmektedir.

Daha çok erkeklerde görülmektedir. Bu kişilik bozukluğunun ailesinde kronik şizofreni olanlarda daha çok görüldüğü gözlenmiştir. Ayrıca ailede sanısal paranoid tipin varlığı ile de ilişkili olduğu düşünülmektedir.

Mahkumlarda, mültecilerde, yaşlılarda, işitme kaybı olanlarda da paranoid fikirler zaman zaman artış gösterir.

Ailenin mantık dışı ve aşırı baskıcı eziçi nitelikteki öfkeden etkilenen çocuğun bu duygularla özdeşleşip, sonrasında bu saldırgan dürtülerin farkındalığından kaçınmak için bu dürtülerin kendinde değil, karşısındakilerde olup, kendine yöneldiği şeklinde bir yansıma mekanizması ile gerçekleştiği düşünülmektedir. Ayrıca bu kişilerin yetersiz, aşağılanmış ve kendilerine yardım edilemez hissettikleri, bu duyguların etkisini hissetmemek için çevreyi suçladıkları düşünülmektedir.

Kişilerde güven ilişkisi kurmaya yönelik başlayan terapiler uzun süre ile sürdürülebildiği takdirde başarılı sonuçlar vermektedir. Psikotik bozulma dönemlerinde küçük dozlarda antipsikotik grup ilaç tedavisi geçici olarak kullanılabilir.

Güneşle İlişkimize Dikkat!

ellerde gözlenen yaşlılık lekesi ya da karaciğer lekesi de denen 1 cm çaplarındaki lekelerdir. Bu tip lekeler güneş hasarının belirtirleridir.

Gebelik lekeleri ise kadınlarda görülen yüzün geniş alanlarını tutan lekelerdir. Alın, yanaklar, elmacık kemiklerinin üzeri görüldükleri başlıca alanlardır. Çapları 2 cm'den 10 cm'ye kadar olabilir. Büyük çoğunlukla kadınlarda görülmeleri ve gebelikte aniden ortaya çıkabilmeleri bu lekelerin hormonal faaliyetle ilişkisini düşündürmektedir.

Lekelerin tedavisinde konvansiyonel olarak çeşitli renk açıcı kremler, kryoterapi adı verilen buz tedavisi, kimyasal peelingler kullanılmaktaysa da son yıllarda gündeme gelen yüksek teknoloji lazer tedavileri oldukça popüler olmuştur.

Q-anahtarlı lazerler adı verilen bir grup lazer leke tedavilerinde başarıyla kullanılmaya başlamıştır. Söz konusu cihazların özelliği lekedeki pigmentin emeceği dalga boyundaki bir ışık demetini saniyenin milyarda birinde cilde aktarabilmeleri ve çevre dokuya zarar vermeden pigmenti ortadan kaldırebilmeleridir. Bu özellikler yanında bu cihazların dövme, ben ve doğum lekesi tedavilerinde de kullanılabilir olması Q-anahtarlı lazerleri alanlarında eşsiz kılar.

Tedavi genellikle 10-20 dakika kadar sürer ve ögle arasında bile uygulanabilir.

Q-anahtarlı lazerlerle çil ve lentigo tedavileri tek seansda gebelik lekesi tedavileriye 4-5 seansta genellikle herhangi bir ciddi yan etki oluşmadan tamamlanabilmektedir. Uygulama sonrası güneş koruyucu kremlerin kullanımı dışında dikkat edilmesi gereken bir özellik yoktur.

Bakalım teknoloji, önümüzdeki yıllarda insanoğlunun daha genç ve güzel kalması için daha neler ortaya çıkaracak?

Pratik Öneriler

* Kuru fasulyeleri dağılmadan pişirmek istiyorsanız tuzu ve salçayı ya da domatesleri fasulyeler yarı piştikten sonra koyun.

* Kuru fasulyeyi haşladığımız suyu dökmeyin, soğuduktan sonra bitkilerinizi sulayın. Bu bitkileriniz için çok yararlı ve sağlıklıdır.

* Lahananın pişerken pek de hoş olmayan bir kokusu vardır. Bunu önlemek için, lahanayı pişireceğiniz tencerenin içine, biraz ekmeği içi koymak yeterlidir. Yemeğe karışmaması için, ekmeği içlerini küçük, temiz bir torba içinde koymanız, sonra alıp atmanız da size büyük kolay-

lık sağlayacaktır.

* Ceviz lekesini elinizden çıkarmak için, ellerinizi önce 1-2 dakika kadar sirkeye batırılmış bir pamukla, ardından soğuk suyla ovduktan sonra yıkayınız.

* Çay ve kahve lekelerini karbonatla silerek çıkartabilirsiniz.

* Masa üzerindeki pancar lekesini çıkarmak için bir ekmeği parçasını suyla ıslatın, düz bir yüzeye yerleştirin ve örtünün lekeli kısmını ekmeği parçasının üzerine koyun ve yine ıslatılmış bir ekmeği parçasını üzerine yerleştirin. Ekmeği lekeyi emecektir.

* Taze ceviz lekesini elden çıkarmak için, eller önce bir iki dakika kadar sirkeye batırılmış bir pamukla ovulur. Sonra da soğuk suyla ovulur ve yıkanır.

Yemek tarifleri

Karakız Tatlısı (Hakkari Yöresi)

Malzemeler:

Hamur İçin:

125 gr. margarin
5 adet yumurta
1,5 su bardağı toz şeker
1,5 su bardağı un
2 çorba kaşığı kakao
1 paket kabartma tozu

Şerbet İçin:

2 su bardağı su
1 su bardağı toz şeker
Krema İçin:
2 çorba kaşığı un
2 çorba kaşığı pirinç unu
4 su bardağı süt
1/2 su bardağı toz şeker

Yapılışı:

Ön hazırlık olarak keki hazırlayın. Margarin, yumurta, toz şeker, un, kakao ve ka-

bartma tozunu iyice çırpın. Yağlanmış kalıba dökün. Önceden ısıtılmış 170 derecelik fırında kızarana dek pişirin.

Şerbeti hazırlayın. 1 su bardağı şekerle 2 su bardağı suyu kaynatın. Soğuduktan sonra kekin üstüne dökün. Keki buzdolabına alın.

Kremayı hazırlayın. Bunun için un, pirinç unu, toz şeker ve sütü tencereye alın. Karıştırarak pişirip soğuk kekin üzerine gezdirin. Buzdolabında 2 saat daha dinlendirin. Üzerine dövülmüş fındık, fıstık ya da meyve dilimleriyle süsleyin. Dilimlere servis yapın. Afiyet olsun!

Atma Recep Atma Emine'ni Koluna Takma

Sevgili biricik pek değerli kıymetli seyranlarım. Hepimizin bildiği gibi şu meret dünya dönüyor. Siz ne dersiniz deyin bu meret hep dönmeye devam edecek sanırım. Bu meretin içinde "acaba Kürtler nerede yer alıyor" sorusunu sormadan kırmızı ışıktan geçmemek gerek doğrusu. Yahu tam bir muamma! Bir türlü çözen olmadı şu mummayı. Aslına bakılırsa çareseri hodri meydan demiş çoktaaaan. Demiş demesine de, şu meret dünya dönmesinde bir Xwedê'nin kulu yaşanmakta. Ayol çareserinin yanından bile geçmeye tenezül etmiyor bu meret. Her neyse şu siyasal gündemin perde arkasını bir bir kurcalıyalım bakalım. Kim kime dum duma ya da alttan alta saman yürüten samancılar kimlermiş, kimler... Son dönem Kürt Özgürlük Mücadelesine saldırıyorlar. Recep Bey "Kürtler ya bitecek, ya bitecek" havasına girmiş. Tansu Xanim'i taklit etmeye yelteniyor bu adam. Bir ata sözü vardı hatırlarsanız; "atma Recep atma" diye. (hehe hee!) İşte bu Recep Bey'in de atmakta üstüne yok. Hani şu kör olasıca xayın Kürtler var ya, işte sözüm ona bu xayınlarla Kürt sorununa çareseri bulacakmış. Pehhh!..

Kürt Özgürlük mücadelesi gün be gün büyümekte, gelişmekte ve direnmektedir. Ancak bu Recep Efendi'nin pek de hoşuna gitmemektedir her nedense. Baş belası Başbakan Recep Efendi televizyon ekranlarına çıkarak, roket atar gibi yalan, onunla bununla sözüm ona diyalog adı altında dedikodu yaparak, insani ilişkiler adı altında alttan alta ha bire kuyu kazıyarak. Her neyse neymişmiş "Kürt sorunu benim sorunumdur" demişmiş. Külahıma anlat sen onu Recep Efendi!!! Ayol madem Kürt sorunu senin sorunundur, neden çareserinin yanından bile geçmiyorsun? Efendime diyeyim, Başbakan

olacak bu Recep efendi bir kaç beş para etmez, parmağa bal çalıp ağızlarına batırın mı, satılmaya hazır vaziyetteki xayınları yanına alarak, "işte Kürt vatandaşlarım" adı altında Kürtlük ile alakası olmayan asalaklarla Kürt sorununu bir çırpıda çözebilmişmiş. Recep Efendi, helal olsun welle!..

Sevgili biricik hanımlaara! Ulusal birlik stratejimiz ve izleyeceğimiz siyasetimiz temelinde 'hodri meydaaan' diyelim ve dökelim sokaklara. Geçmişe oranla gelişmiş güzel bu günlerimize kadar daha da yaygınlaşan silahlanmanın insanlık açısından tehdit, biricik analarımız içinse gözyaşı olduğunu iyi bilmekteyiz. Artık dört duvar arasında yemek pişirmemiş, çekirdek çıtlatarak dizilere yetişmiş, sabahdan akşama kadar paspas-maspas paspaslamakmış, yok öyle. Alanlara dökülecek, "Silahlanmaya Son! Şu meret silahları sonsuza kadar, kökünden yok edene kadar mücadele etmek boynumuzun borcu olmalı" demeliyiz. Elele, omuz-omuzla vermeli, Recep Efendi'yi çuvallamalıyız.

Biz Kürt hanımları Başkan APO gibi bir önderliğe sahip olduğumuz için her gün dua edeceğiz. Çok şanslı olduğumuzu gözümüzü dört açalım da görelim. Başkan APO ne diyor, bileneğiniz var mı? Diyor ki "AKP ya Kürt sorununu çözecek ya da çekip gidecektir." Erken seçimler yaklaşıpça yaklaşıyor. O zaman Recep Efendi dikkat etsin de ampulü çatlasın. Hem sonra karanlıkta kalır, bizden günah gider welle!..

Her neyse gel gelelim hanımlar cemaatine, yani biz bize olalım da konuşacaklarımızı şöyle bir düzelim, ne dersiniz?

Bu Recep Efendinin hanımı Emine Hazretleri var ya, pek de eksik olmayan İstanbul aksanıyla "aayy... Recepciğim! Ayol ben hazırım... Süslendim püslendiim... Hadi türban modelimi şöyle bir gezerek dünya aleme gösterelim şekerim..." Sözümüne türban propagandasını

yaygınlaştırmak için çaba harcıyor.

Halkımızın içinde bir güzel gezer dolayırım bazen. Bir de ne göreyim bizim Kürt hanımları yeni AKP modelini taklit etmeye başlamışlar. Ayool bu kadarına pes derim. Emine Hazretlerinin yaptığı gibi saçlarını topuz yaparak ya da topuz ol-

za AKP'nin gericiliğini taşıyoruz. Adına piramit mi desek, dağ mı desek, tepe mi desek her neyse kafamıza türban modeli diye diktikleri tepeler birer AKP modeli. Yani düşman gerçekliğinden uzak, düşman tepeciklerini iyice kafamıza yerleştirmişiz... Helal olsun AKP' ye welle!..

Sevgili biricik tanelerim AKP mereti türban modeli ile kalmayıp, halkımızı açlıkla terbiye ediyor. Makarnaymış, yok macunmuş, yok kömürmüş, dağıtıyor da dağıtıyor. Sonrasında ise haydi bakalım oylar Recep Efendinin kocamış göbeğine... Türban modelini hanımlar cemaatine yayarak kafalarda dağ gibi tepecikler oluşturur, sonra haydi bakalım oylar Recep efendiye...

mayınca evde ne varsa saçlarına dolayıp piramit oluştururlar ve hemen ardından eşarbi piramite dolayıp iyice boğaza patlarcasına dolarlar, boğulsalar da şikayet etmemek için dişlerini sıkırlar. Neymiş AKP modeli bozulur da ondan. Son olarak gözlerin kapanması için bir de eşarbdan şapka yaparlar... Ohh! Çok şükür bu AKP modeli denen meret kafa piramitin yapılışı bitti...

Ayool olacak iş değil. Kızmamak, efendime diyeyim batırmamak elde değil. Biz kiminle savaşıyoruz? Ne için mücadele ediyoruz? Geriliklerle savaşıyor muyuz yoksa uyguluyor muyuz ve dahası binlerce sorular çıkar karşımıza. Bu kafatasımı-

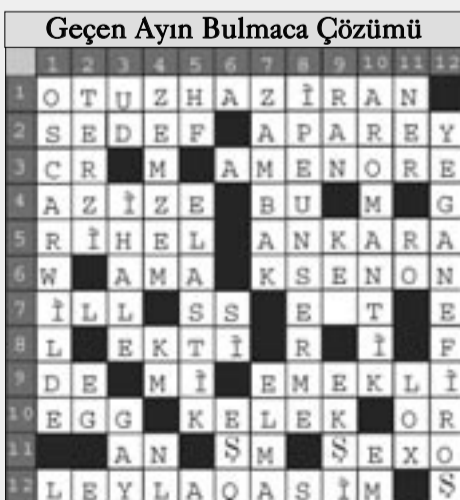
İnsan inancına saygı lütfen!.. AKP'nin din ile alakası olmadığı ortada iken insanların temiz duyguları ve inançlarını kullanarak sahte İslamcılık maskesiyle gezecek, haydi oylar Recep Efendi'ye. Ayool! Bu kadarına da pes!.. Bendeniz de derimki "atma Recep atma, bu yaptıkların gün yüzüne çıktı çıkacak..." Emine hazretleri süs kedisi gibi hanımlarımızın kafataslarına tepecikler ya da piramitler oluşturarak bir yere varamaz, haberi ola!.. Hanımlar! Biz biz olalım, el ele verelim, kendi siyasetimizi izleyelim... Suni gündemlere karnımız tok, Recep Efendi'nin atmasyonlarına sabrımız yok!..

sujin_xanim@hotmail.com

bulmaca

Soldan Sağa

1- 14 Temmuz ölüm orucunda abideleşen Kürdistan Özgürlük Mücadelesi şehitlerinden / bir sayı, 2- Kürtçe'de lehçe bilimi, 3- bir işi yapma, yerine getirme / kokusuz, güzel renkli çiçekler açan bir bitki, 4- Kürtçe'de uzmanca / 7 milyon insan tarafından Gana'da konuşulan bir dil, 5- iskambil oyunlarında kâğıt atma

6- Kürtçe'de it, köpek / Serçeğillerden, başında ve boynunda kırmızı, sarı tüyler bulunan, güzel öttüğü için kafeste beslenen küçük bir kuş / İngilizce'de ve benzeri gibi, vesaire anlamında kullanılan kısaltma, 7- koyu sarı veya açık kestane rengi / kişisel, bireysel, 8- kısaca Ribonükleitazit / (çocuk dilinde) yıkanma, 9- eski dilde ateş / yeni doğum yapmış kadın / Kalsiyum'un simgesi, 10- saygı ve incelik belirtisi olarak tek kişi için kullanılan seslenme sözü / atın kısa adımlarla hızlı yürüyüşü / küçük mağara, 11-

Yukarıdan Aşağıya:

2- 1980'li yılların ilk dönemlerinde Kürdistan Özgürlük Mücadelesine katılan, Botan'da ilk silahlı propaganda grupları içinde yer alan, son olarak ilkel milliyetçi güçlerin Türk ordu güçleriyle birlikte 1997 tarihinde Haftanın'de geliştirdikleri sandviç operasyonuna karşı, direniş cephesinde günlerce mevzide savaştıktan sonra şahadete ulaşan kadın komutan / kırlarda ve ormanlarda, hendeklerden, yükseltilerden, çukurlardan ve akarsulardan geçerek yaya yapılan koşu, 2- belli bir amaç gözetmeyerek, 3- düzgün konuşma / gözleri görmeyen / sanma, sanı, 4- bir harfin kalın okunuşu / İridyum'un simgesi / eski dilde su, 5- eski dilde ödün, taviz / baltalama, 6- hamsigillerden küçük bir balık, 7- iğdiş edilmiş hayvan / Kürtçe'de tür, tip, cins, 8- ucu kalem gibi kesilmiş çubukla yapılan ağaç aşısı, 9- 'siya'nın ünsüzleri / dalları çardak üzerine yayılan bitkilere genel olarak verilen ad, 10- Kürtçe'de kesintili / Argon'un simgesi, 11-

'tasa'n ünsüzleri / Kürdistan'da bir dağ, 12- 'Stêrk di Nav Rojê de Bêreng in' ('Yıldızlar Gündüz Renksizdir') adlı ilk feminist Kürt filminin Mahabadlı kadın yönetmeni.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												

Hazırlayan: Sozdar Dersim

Didinana

Selma Koçiva

Pasaport Almaya
Gidiyorum-I-

Sabah erkenden Çaxirakani'ye indim. Araba beklerken yapacaklarımı düşünüyordum. Rize'ye pasaport almaya gidecektim.Yalnız bu işler nasıl halledilir bilmiyordum. Besimi Dayı'nın oğlu bana yardım edecekti. Nedense dayıma bir şey söyleyemiyordum. Dayımın oğlu ile sözü bozduktan sonra bir mesafe vardı aramızda. Oysa çocukluğumda dayımın kızı olmak isterdim. Onun oynattığı horonlar gözümde peri masalı kadar büyüldü. Horoncu başıydı. Cabir Dayımızdan sonra o gelirdi sırada. Şimdi bana yardım etmesini istemiyordum. Bana kırgın olduğunu söylediğini duymadım. Belki de ben öyle zannediyordum.

Düşüncelere dalmışken birden jip geldi. Ardeşen'e inerken neler düşünüyordum. Buralardan gitmeliydim. Okumalıyım. Sadece kendim için değil, hiç okuyamayan yaşlılarım için, çok okumak isteyip de okuyamayan babam için okumalıyım. Babam okuyamadı diye çok içerliyordu. Onun yerine okumalıymışım. Oysa bu topraklara ne kadar bağlıyım. Burda kalıp burada okumayı nasıl isterdim! Üniversiteler niye hep uzaktaydı sanki? Didinana'yı burada bırakıp nasıl gidecektim? Ah gidi Karadeniz! Dağna taşına hasret nasıl yaşanır? Uzaklardan yeşilini nasıl özleyeceğim?

Ardeşen'de hemen dayımın nalbur dükkanına uğradım. Dayımın bir işçisi orada çalışıyordu. Bir süre sonra dayım geldi. Başımda eşarbım, yöre kıyafetleriyle beni görünce şaşırıp biraz. Sevecen bir hali vardı. Boynuna sarılıp "dayıcığım, beni buralardan sakın gönderme" demek istedim, boğazıma bir şeyler düğümlendi. Bir şey söyleyemedim. O da bende ki düşüncelerden habersizdi. Sözü bozma meselesini hiç açmıyordu.

Akşama Aişe Xala'nın evine gittim. Besimi Çili yani. Ertesi gün oğlu Hamit Ağabey beni Rize'ye götürecekti. Önce emniyetten bir belge almalıydım pasaporta gitmeden önce. Akşam hoş bir sohbetle Aişe Xala'nın küçük müstakil evindeydik. Köyden birileri de katılmıştı bu okunuşa. Aişe Xalayı çocukluğumdan bilirdim. Düğünlerde yemek hazırlar, köyde nacağı omuzunda gezen tek kadındı. Besimi Dayı'nın ikinci eşi ölmüştü. Aişe Xalanın hiç çocuğu olmamıştı. Besimi Dayımın tüm çocukları Aişe Xalaya 'Didinana' derdi. Besimi Dayı Xalikana'nın en şakacı adamıydı. Herkesi güldürür, kendisi bir gülümsemeyle yetinirdi.

Ertesi gün emniyetten gerekli belgeyi talep ettim.Ortalık çok karışık olduğu için pasaport vermeleri biraz zor oluyordu. Üstelik Memet vurulduğunda görgü tanıyırdım.. Bir kez gözaltına alınmışım. Bana bu belgeyi vermeyecekleri gibi bir his vardı içimde. Dosyalara bile bakmadan gerekli belgeyi verdiler. Sevinçten uçuyordum.

Hemen Hamit Ağabeyi buldum. Rize'ye kadar birlikte gittik. Babam, yanıma yeteri kadar para vermişti. Resim çektirip pasaport işlemlerini yaptırdım. Pasaportu koydum cebime. Bir akşam da İyaturı teyzemde kaldım. Kızları umihan ve Hatice'yle çocuklar gibi oynadık. Sonra Dutxe'ye geri döndüm.

devam edecek...

Yitirdiklerimiz...

Çocukken başladı bende yitirme korkusu... Berivanlar kollarında güneşte parlayan bakraçlarıyla göl kıyısına süzülürlerdi. Çünkü sağılmayı bekleyen sürüler, çobanlarıyla birlikte adadaydılar. Gürültülü kayak patırdaması başlar başlamaz, gözlerim batık teknenin kalıntısını arardı. Bulduğumda ise gözlerim son sınırına kadar açılır, yitirmenin korkusunu taşıdığımın bilincine varmadan, hatta bu görüntünün belleğimden hiçbir zaman silinmeyeceğini bilmeden bakakalırdım. Koyu lacivert renkli, içi epey oyuk ve batmanın etkisiyle yan dönmüş, eski, tahtadan bir tekne.

Su berraktı. Taşların ve teknenin bulunduğu yer karanlıktı. Bu teknenin sadece kendisi değil, bir zamanlar üzerinde taşıdığı kişilerin anıları, gezip gördüğü yerlerin anıları da kendisiyle birlikte suların derinliklerine gömülmüş-

lar, düğünler yapılmış. Yutulan sadece tahtadan tekne değil, atalarımızın mezarları değil, verimli tarlalar değil; her daim yaşlılarımızın kendi dillerinde anlattıkları güzel anıları ve daha da önemlisi Ocak ve Ateş Tanrıçası Hassa'nın yarattığı sınıfsız, eşitlikçi toplum kültürü de yutmuştu. Tanrıça Hassa'dan geriye sadece bir kelime kaldı dillerde.

Barajı yapanların istediği de kaybetmemiz için değil miydi zaten?

Bin hanelik köyümüzün sadece otuz hanesi kırık bir civarda, bi dağın eteğine sığınmış. Dokuz yüz yetmiş hane ise kültürlerini, beyinlerini, dillerini, alışkanlıklarını, inançlarını, duygularını suların altında bırakıp bilmedikleri yabancı diyarlara savruldu. Savruldu ve kendisini kendisi yapan bu gerçeklikleri unuttu. Ne Avrupa, ne Türkiye insanı yapan bu gerçeklikleri yaşatma şansını verdi. Gidenler en önemli hazinelerini yitirdiler.

tü. Kim bilir kaç kişi üzerinde şakalaşmış, dağlardan göle akan suların azalmasıyla taş parçaları açığa çıkmıştı. Yine aynı sonbaharın bir bayram gününde, annem başını bir taşla yaslamış, ağlıyordu. Ağlamak için neden bu taşı seçmişti? Oysa etrafta irili ufaklı bir çok taş vardı. İşte o an anlam veremediğim taşın, anneannemin mezar taşı olduğunu öğrenecektim. Bahsettiğim göl aslında o kadar da masum değildi. Sadece o tekneyi yutmakla kalmamış, annemin annesinin mezarını ve köyümdeki insanların annelerinin, babalarının, nanelerinin, dedelerinin mezarlarını da yutmuştu. Tıpkı benim ninemin mezarını yuttuğu gibi. Yine aynı göl, atalarımızın yaşadığı koca köyümüzü de yutmuştu.

Bu baraj gölü, göl olmadan önce köyümüz, nazlı nazlı akan Fırat Nehri'nin kenarındaymış. Verimli tarlalarından buğday başakları taş kadar ağır, buğdayın boyu bir insan boyu kadar olurmuş. Ve bu köyde aşklar, sevgiler, dostluklar yaşanır; kavgalar, alevi ayinleri, bayram-

Yitirdiklerimiz sadece bunlar mı? Yitirdiğimiz gerçek Dersim iklimi. Bu iklimin yarattığı her derde deva bitki çeşitlerimiz nerede? Her Dersimli'nin dilinde destan olan efsanenin kahramanı 'Pepop Kuşu' nu göreniniz var mı? Hani şu acı ölümün tek şahidi Pepop Kuşu; "Pepop ki kir min kir, ki kuşt min kuşt". İklim değişimiyle bu kuş da meskenini terk etti. Artık bizim köyde efsanedeki acı ölümün şahitliğini yapacak kimse kalmadı.

İşte benim yitirdiklerim... Yani Ke-ban Barajı altında kalan köylerle, yerli halkın yaşadıklarıyla aynı olan kade-rim... Bu, yıllardır bu coğrafyaya dayatılan asimilasyonun, kimliksizleştirme-nin bir parçası... Bunu suç ortağı Ke-ban Barajı. Bu yetmezmiş gibi Dersim'in Munzur'u üzerine birkaç baraj daha inşa edilmek isteniyor. Hakeza Hasankeyf'te aynı şey.

Kısaca yitirilen; tanrısalığa kadir doğamız, göç ettirilen insanlarımız, yok olan tarihimiz, unutulmuş kültürlerimiz oluyor. Birileri bizim binlerce yıllık tarihimizi yitirmemizi istiyor. Yani bizi biz yapan tüm gerçekliklerimizi, belleğimizi; kısacası birileri kendimizi yitirmemizi istiyor. Sizi bilmem ama ben kendimi yitirmek istemiyorum. Ne geçmişimi,

Sizi bilmem
ama ben kendimi
yitirmek
istemiyorum.
Ne geçmişimi,
ne bugünümü
ne de yarınımı.
Artık yitirmek
istemiyorum.

ne bugünümü ne de yarınımı. Artık yitirmek istemiyorum.

Çocukken başladı yitirme korkularım...

Önce anlamlandıramadığım batık bir tekneyle başladı korkum. Aslında yaşlıların anlattığı eski köyümüz, orada yaşanan kadim anılar, yitirmenin acısını yaşamaları bu korkumun sebebiydi. Sonradan anladım ki korkum, suyun altındaki basit tahtadan tekne değil, suyun altında kalan ve hiçbir zaman göremediğim köyüm, içinde yaşamadığım evim, üzerinde koşmadığım başak tarlaları, toplayamadığım kır çiçekleriydi. Anladım ki tekneyi sadece yitirdiklerimin bir simgesi haline getirmişim. Çocukluk haliyle dinleyip algıladığım o kadim hikâyeler, hikaye-

lerin yaşandığı yerler, yine çocukluk anılarıma göre suların içine gömülmüştü: Kayıptı, batıktı, yitikti. Tıpkı lacivert renkli, tahta yapımı tekne gibi. Acaba dedem çocukluğunu yaşadığı köyünün, tarlalarının, evinin sular altında kalışını nasıl seyretmişti? Annem annesinin mezarını nasıl bırakmıştı? Babam anılarının sular altında kalışını kuşkusuz istememişti ve bütün insanlar yitirmeyi hiçbir zaman istemez aslında.

Yitirmek, kuşkusuz korkunç bir şeydi. Ve ben de çocukluğumdan bu yana bu korkularım da haksız değilim. Ben de aynı akıbeti yaşayan gençler gibi köyümü yitirmiş, evimi, tarihim, kültürümü, dilimi yitirmişim. Ancak yitirmek her şeyin bittiği anlamına gelmemeli. Belki sular altında kalan köyleri geri getiremeyiz, ama yok edilen istenen dilimize, kültürümüze, tarihimize sahip çıkarak, onları yaşatıp geliştirerek kendimizi varedebiliriz. Kaybettiklerimizi bulmak, var olabilmemizin koşuludur.

Yitirmekten korkalım, bunun için hiçbir şeyimizi yitirmeyelim.

Yeşim Ekici

‘Kürtler Köyde Kalıcı Ev Yapmaktan Çekinirler’

‘Kürtlerin kültürü halen eski dinleri Zerdüştlük’ün etkisindedir. Zerdüştlük kültürü mimariye yansımış. Zerdüştlük, muhafazakar bir din değildir.’

Nesrin Mahmud, 1969 yılında Güney Batı Kürdistan’ın Qamişlo kentinde doğdu. Suriye’de kargaşanın hakim olduğu, sol örgütlerin illegal örgütlendiği bir siyasal atmosferde büyüdü. Liseye kadar Qamişlo’da okuyan Nesrin Mahmud, Bulgaristan’ın Sofya Üniversitesi’nde mimarlık okudu. Üniversite bir nevi hayatla gerçek manada tanışma, kendini bulma arayışının daha yoğunlaştığı, siyasal ve sosyal tavrının netleştiği yerdir. Yıllarca kapalı bir toplumda yetişen, kendileri olmakta oldukça zorlanan gençler üniversitelerde daha özgürdürler.

Nesrin Mahmud, kendini tanıdığından beri sanat arayışı olmuştur. Bu yıllarda kendini tanıma ve okumaları daha bilinçli yaptığı yıllardır. Daha çocuk yaşta okumayı alışkanlık haline getiren Nesrin Mahmud, bu alışkanlığını hep sürdürür. Evlerinde daha çok Marksist klasikler bulunur, belki de “herkesin yaptığını yapmam” adına, belki de “öz-

gürlüğüne düşkünlük” adına Marksist klasiklerden daha çok Batı klasik edebiyatını okumayı tercih edecektir.

Okuduğu kitaplar, sanata olan düşkünlüğü özellikle resim ve şiir sanatı ilerde yapacağı mimari projelere yansıyacaktı. Nesrin Mahmud, hala düşlerini, kayıp renklerini, içinde unuttuklarını, korkularını resme yansıtıyor. Yaptığı kadın porteleri masallardan çıkmış, saçları çiçekli ve kendini sere serpe doğaya bırakmış bir formdadır. Ama Nesrin Mahmud’un bütün resimlerinde parçalanmış bir neşe şiiri ve bütünsel bir hüznün vardır.

İşi dolayısıyla 1997 yılında Batman’a yerleşti. Batman Belediyesi’nde görev yapan Nesrin Mahmud, bugün Batman’ın yeni simgeleri olan projelere imza attı. Gülistan Caddesi, Sanat Sokağı ve Kine Em Parkı Nesrin Mahmud’un Batman’daki önemli projelerindedir.

Batman gibi hala feodal yapının egemen olduğu bir yerde genelde bölgede erkek işi olarak bir alanda görev yapmanın zorlukları vardır.

İnsan düşleri ve içindekilerle vardır. İçindekilerini gerçekleştirme ortamı kişiyi kendi içine kapatır. Nesrin Mahmud’un iç dünyasına uymasa da Batman biraz da “kalıcı değerler” yapma adına genel yargıları görmezlikten geldi.

Nesrin Mahmud, sanatsal kişiliği kadar toplumcu bir

yönü kendinde taşıdı.

Nesrin Mahmud, Anadili Kürtçe’nin dışında, Arapça, Bulgarca, Fransızca ve Türkçe biliyor.

• Kürt mimarisinin genel tarifini yapabilir misiniz?

Kürtler oldukça sosyal bir halktır.

Kürtlerin kültürü halen eski dinleri Zerdüştlük’ün etkisindedir. Zerdüştlük kültürü mimariye yansımış. Zerdüştlük, muhafazakar bir din değildir.

Kürt evlerindeki pencereler genelde büyüktür; -Arap mimarisini yakından bildiğim için söylüyorum- Arap evlerindeki pencereler ise daha küçüktür.

Yine Kürt evlerinin önünde bir hol vardır. Evin kapısı hole çıkar. Arap evlerinde hol yerine labirente benzer bir yapı vardır.

Kürt evleri çift kapılıdır. Kürt mimarisinde misafir odası önemli bir yere sahiptir. Misafir odası halen şehirdeki Kürtlerin evlerinde büyük öneme sahiptir. Mutlaka her Kürt’ün evinde bir misafir odası vardır. Bu özellikler Kürtlerin sosyal ve misafirperver bir toplum olduğunu gösteriyor.

Kürtlerde şehir kültürü yok denecek kadar azdır, tabii ki bu mimariye de yansımış.

Kürtler şehirlerde pek tutunamamışlar. Feodal bir toplumdur.

Kürtler savaşlar nedeniyle çoğunlukla kırdan kalmışlar. Kırdaki hayat kalıcı değil geçicidir. Geçicilik duygusu üzeri-

rar olmadığından sivil mimariye de kalıcı eserler bırakamamışlardır.

• Kürt resmi mimarisinde ‘SUR’ çok önemli bir yer kaplıyor; neden?

Kürtler tarih boyunca saldırılara uğramışlardır.

ne kurulmuş bir mimari yapısı vardır. Onun için Kürtlerde mutfak-kiler ayrımı yoktur.

Bugün bile Kürtler köyde kalıcı ev yapmaktan çekiniyorlar.

Bazen buradaki zengin Kürtlere de soruyorum: neden bir villa yapmıyorsunuz? “Burada kalıp kalmayacağımız belli değil ki” şeklinde cevap veriyorlar.

Kürtlerin yaşamında istik-

Kürtlerin içinde sürekli bir saldırı korkusu vardır. Bu saldırı korkusundan dolayı Kürt resmi mimarisinde sur önemli bir unsurdur.

Araplar saray yapmış; ama Kürtler sur ve kale yapmışlar. Tarih boyunca Kürtler yaşadığı yerlerde surlar yapmışlar.

Binaların modern olması yetmiyor kimlik de gerekiyor.

Hasret Birsal

ABONE FORMU

12 AYLIK*

20 EURO

24 AYLIK*

40 EURO

İsim: .....

Adres: .....

Telefon: .....

Banka Adı: .....

Hesap No: .....

TARİH:
YAPAN:

İMZA:

ABONE

NEWAYA JIN

Kempstraat 10 2572 GH
's-GRAVENHAGE
Nederland

Tel.: 0031 707851981
Fax: 0031 703881500

Banka ismi: Postbank
Hollanda İçi: 9522686
Hollanda Dışı:

IBAN: NL50 PSTB0009522686 BIC: PSTBNL21

*Yukarıda işaretlediğim sürenin bitiminden önce iptal etmediğim takdirde abone süresinin normal tarife üzerinden uzatılmasını ve ücretini ödemeyi kabul ediyorum.

DUYURU!

Yaşanan acıları güce dönüştürmek için kullanabileceğimiz araçları iyi tespit etmek önemlidir. Bu araçlardan önemli olanlardan biri yaşadıklarımızı toplumla paylaşmaktır.

Ortadoğu Kadın Araştırma Vakfı olarak çok yakında bir kitap çalışması başlatıyoruz. Araştırma-inceleme niteliğinde olacak kitabın içeriği, devlet şiddetine maruz kalarak cezaevi koşullarını yaşamış olan kadınların, gerek zindanda gerekse dışarı çıktıktan sonra yaşadıkları travmaları, sosyal, siyasal, ekonomik, psikolojik sorunları kapsıyor. Çalışmamıza katılmak isteyen kadınların newayajin@hotmail.com adresi üzerinden bizimle ilişkiye geçmelerini bekliyoruz.

Gazetemizde yayımlanmasını istediğiniz reklam ve ilanlarınız için telefon numaramız: 0031 707851981